

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

32'nci Toplantı
17 Ağustos 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Arasında Eğitim ve Yükseköğretim Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/734)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/744)

3.- Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/654)

4.- Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/754)

III.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın (1/754) gündeme alınmasına ilişkin karar

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (1/754) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerinde basın mensuplarının salondan çıkarılmaması gerektiği hakkında görüşmeler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 3

17 Ağustos 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.10

BAŞKAN: Taha ÖZHAN (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Cemalettin Kani TORUN (Bursa)

SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)

KÂTİP: Hasan Basri KURT (Samsun)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayımız vardır.

Dışişleri Komisyonunun 26'ncı Yasama Dönemi Birinci Yasama Yılı 32'nci toplantısını açıyorum.

Bugün üç uluslararası anlaşmayı görüşmeyi planlıyoruz. Hemen, görüşmelerin ardından da... Biliyorsunuz, Komisyonumuz son iki haftadır yoğun bir mesai içerisindeydi yurt dışında. Başta Amerika olmak üzere İngiltere, Belçika ve Fransa'da, heyetlerimiz yaşadığımız kanlı darbe girişimini aktarma, tartışma fırsatı buldular. Heyetlerdeki arkadaşlarımızın hem gözlemlerini, değerlendirmelerini hem de herkesin birbirinden haberdar olması için -çünkü birbirimizden koptuk ister istemez- bir değerlendirme yapacağız. Ardından da toplantımızı bitireceğiz.

Gündemimizin ilk sırasında, Filistin'le imzalanan bir eğitim anlaşması var.

Ardından Japonya'yla imzalanan, önemli bir üniversite ve yeni model bir üniversite kurulacak, onun anlaşması var.

Son sırada da Libya'yla yapılan 2010 tarihli bir hukuki, ticari, cezai konularda adli iş birliği anlaşması var.

Ben hızlıca gündemin 1'inci maddesine geçiyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Arasında Eğitim ve Yükseköğretim Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/734)

BAŞKAN – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Arasında Eğitim Ve Yükseköğretim Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.

(1/734) esas numaralı Tasarı, 17 Haziran 2016 tarihinde Meclise sunulmuş, 28 Haziran 2016 tarihinde Komisyona havale edilmiştir.

Ben hemen ilk sözü Dışişleri Bakanlığımızdan Sayın Müsteşar Yardımcımıza veriyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MURAT SALİM ESENLİ – Sayın Başkanım, değerli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, meşum ve menfur 15 Temmuz kalkışmasından sonra bu, Gazi Meclisimizin Dışişleri Komisyonunda ilk sunum olduğu için yüksek müsaadelerinizle sözlerime yüce Meclisimize şahsınızda geçmiş olsun dileklerimi arz ederek başlamak istiyorum. Aziz şehitlerimizi rahmetle anıyoruz ve yaralılarımıza da acil şifalar diliyoruz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Arasında Eğitim ve Yükseköğretim Alanında İşbirliği Anlaşması, 1 Şubat 2016 tarihinde Ankara'da dönemin Millî Eğitim Bakanı Sayın Nabi Avcı ve Filistin Eğitim ve Yükseköğretim Bakanı Doktor Sabri Saydam tarafından imzalanmıştır. Filistin tarafında anlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için gerekli iç hukuk süreci tamamlanmıştır. Bu anlaşma, imkânlar dâhilinde iki ülke arasında ilişkilerin eğitim alanında güçlendirilmesi, ayrıca eğitim kurumları ve genç kuşaklar arasında karşılıklı iletişim ortamı oluşturarak iki ülke halkları arasında dostane ilişkilerin ve anlayışın geliştirilmesini hedeflemektedir. Anılan anlaşma, Türkiye ile Filistin arasında eğitim ve yükseköğretim alanlarında iş birliği, karşılıklı öğrenci, öğretmen, uzman ve akademisyen değişimi, eğitim alanında bilgi, belge ve tecrübe paylaşımı, ders kitaplarının gözden geçirilmesi ve diplomaların karşılıklı tanınması, yükseköğretim alanında karşılıklı olarak burs tahsis edilmesi, ülkemizde etkin olarak kullanılan çeşitli eğitim sistemleri ve programlarının Filistin'de uygulanmasıyla ilgili hükümler içermektedir. Anlaşmanın Filistin'le ikili ilişkilerimizin geliştirilmesine katkıda bulunacağı değerlendirilmektedir.

Takdirlerinize saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığından Müsteşar Yardımcımız Sayın Büyük, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısının söylediklerine aynen katılıyoruz, birlikte hazırladık zaten.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen, soru sormak isteyen arkadaşımız var mı diye bakıyorum.

Buyurun Sayın Salıcı.

OĞUZ KAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkan, anlaşmanın 3'üncü maddesinde "Taraflar, Türkiye'nin desteğiyle FATİH Projesi'nin Filistin okullarında uygulanması için ortak çaba gösterirler." diye bir ifade var. Bizdeki bilgilere göre, Fatih Projesi'nin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 4

Türkiye'deki uygulaması çok başarılı olmadı. Bu konuyla ilgili bilgi verirsek eğer, başarılı olmayan bir projeyi başka bir ülkede uygulamak makul bir şey değil. Dolayısıyla, Filistin bizim kardeş, dost ülke, halk. Filistin mücadelesine Türkiye'de biz, en azından ana muhalefet partisi olarak destek veriyoruz. Dolayısıyla, olayın içeriğiyle ilgili bilgi verirseniz memnun oluruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; Millî Eğitim Bakanlığı olarak Fatih Projesi konusunda Türkiye'de okullarımızın yüzde 85'ine yakınına altyapı anlamında, tablet anlamında hem öğrencilerimizin hem de öğretmenlerimizin istifadesine sunduk. Bunun için sadece Filistin değil, pek çok ülke temsilcileri Fatih Projesi konusunda Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğümüzü ziyaret ederek Türkiye'deki uygulamaları konusunda bilgi almışlar, istifade etmişlerdir. Bu anlaşma çerçevesinde ve kapsamında da -zaten metin de var- Filistin'de de Fatih Projesi'nin bizdeki gibi uygulanması konusunda bizim kendi personelimiz onları bilgilendirecek ve altyapı konusunda yardımcı olacaklardır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Tasarının tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE FİLİSTİN DEVLETİ ARASINDA EĞİTİM VE YÜKSEKÖĞRETİM ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 1 Şubat 2016 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Arasında Eğitim Ve Yükseköğretim Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/734) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon raporu hakkında Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt, Adana Milletvekili Talip Küçükcan, İstanbul Milletvekili Haydar Ali Yıldız ve Karaman Milletvekili Recep Şeker'in özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Taha Özhan

Malatya

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyemiz olursa lütfen 17 Ağustos 2016 saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini Komisyon büromuza iletebilirler.

BAŞKAN – Ben baştaki tartışmadan dolayı unuttum, kusura bakmasın, Haydar Ali Yıldız Beyefendi yeni üyemiz, kendisini tebrik ediyorum, hoş geldiniz diyorum.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Gündemin ikinci maddesine geçiyorum.

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/744)

BAŞKAN - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.

(1/744) esas numaralı Tasarı 13 Temmuz 2016 tarihinde Meclise, 19 Temmuz 2016 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir. Ben yine sözü Dışişleri Bakanlığına vermek istiyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MURAT SALİM ESENLİ – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesi ilk olarak 11-12 Kasım tarihine Seul'de düzenlenen G20 zirvesi sırasında başbakanlar düzeyinde gerçekleştirilen görüşmede gündeme gelmiştir. Söz konusu öneri 3 Mayıs 2013 tarihinde Ankara'da kabul edilen Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Stratejik Ortaklık Kurulmasına İlişkin Ortak Bildiri ve 7 Ocak 2014 tarihinde Tokyo'da imzalanan Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair İşbirliği Muhtırası'yla yazılı mutabakata dönüştürülerek somutlaştırılmıştır. Bu doğrultuda projenin yürütülmesi için Türk ve Japon tarafında komiteler kurulmuştur. Ayrıca, üniversitenin münhasıran akademik esaslarını belirlemek üzere her iki tarafta da akademik komiteler oluşturulmuştur. Üniversitenin kuruluşuna yönelik 3 ortak komite toplantısı düzenlenmiş olup ayrıca akademik komite üyeleri de 2015 yılında bir araya gelmişlerdir.

Üniversitenin ülkemizin bilim ve teknoloji alanındaki vizyonu ve ihtiyaçları doğrultusunda Japonya'nın teknik bilgi, birikim ve entelektüel desteğinden yararlanmak suretiyle, dünyanın önde gelen eğitim ve araştırma kurumlarından biri olması hedeflenmektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 5

Bu çerçevede, özellikle lisansüstü düzeyinde enerji, nanoteknoloji, biyomedikal, uzay teknolojileri gibi disiplinler arası çalışmaların yapılacağı enstitülerin yanı sıra lisans düzeyinde nükleer bilim ve reaktör mühendisliği, mimarlık, inşaat ve deprem mühendisliği gibi alanlarda eğitim verilmesi öngörülmektedir. Bununla birlikte, eğitimin, mühendislik fakülteleri veya bu alanlardaki enstitülerle sınırlı tutulmayıp temel ve sosyal bilimleri de kapsamaya planlanmaktadır.

Söz konusu anlaşma 30 Haziran 2016 tarihinde Ankara'da Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarı Sayın Yusuf Tekin ve Japonya Büyükelçisi Hiroshi Oka tarafından imzalanmıştır. Japonya tarafında parlamento onayı gerekmemektedir. Anlaşma ülkemizdeki onay sürecinin tamamlanmasının ardından yürürlük maddesindeki hükümler çerçevesinde geçerlilik kazanacaktır. Anılan anlaşma Türkiye ile Japonya arasında tarihten gelen ilişkilerin ve iş birliğinin akademik alanda daha da derinleştirilmesi amacıyla imzalanmıştır. Anlaşma doğrultusunda Türkiye ve Japonya'nın destek ve katkılarıyla kurulacak üniversitenin özellikle bilim ve teknoloji alanında Türk ve Japon öğrenciler başta olmak üzere tüm dünyadan başarılı gençleri çekebilecek, dünyanın önde gelen akademisyenlerinin görev yapacağı ve araştırmalar yürüteceği bir mükemmeliyet merkezi olması, üstün nitelikli uzman ve araştırmacılar yetiştirmesi amaçlanmaktadır.

Takdirlerinize saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun, sizden de alalım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Dışişleri Bakanlığımızın görüşüne katılıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen, soru sormak isteyen Komisyon üyemiz var mı diye bakıyorum.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Ekmeleddin Bey.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok önemli bir proje. Türkiye ile Japonya arasında bilim ve teknoloji sahasında bir yüksek eğitim ve araştırma kurumunun kurulması sevindirici bir husustur ve bunu büyük memnuniyetle karşılıyorum. Fakat, tabii, Sayın Müsteşarımızın verdiği bilgilerden hareketle, bunu, belli konulardaki yani Japonya'daki teknoloji ve bilim araştırmalarının ileri noktada olduğu bir yerden geliyor, bizim de olmayan veyahut muhtaç olduğumuz konular. Bunlar çok önemli. Fakat, bu verilen bilgi arasında bu üniversitenin makarının nerede olacağı yani nerede inşa edileceği konusu belli değil.

İkincisi: Finansman meselesi nasıl olacak? Bizim katkımız, Türkiye'nin katkısı, Japonya'nın katkısı yüzde kaç olacak? Ve eğitim dilinin ne olacağı... Bunun statüsünün yani Türk üniversiteleri ve YÖK mevzuatı karşısındaki durumunun ne olacağı hususunda biraz daha bilgi lütfederseniz minnettar olurum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşma metninde Sayın Milletvekilimizin sormuş olduğu konularla ilgili bilgi vermek istiyorum.

Türk-Japon Üniversitesinin öğretim dili İngilizce olacaktır. Lisans, yüksek lisans ve doktora düzeylerinde Türkiye Cumhuriyeti'nin akademik derece ve sertifikalarını verir müfredat ve bölümler taraflarca tanınır. Mümkün olduğunda, Japon üniversiteleri ile birlikte, başarıyla mezun olanlara çift diploma ve/veya ortak diploma verme değerlendirilecektir. Türk-Japon Üniversitesi Konseyi olarak da bir yüksek karar verme ve denetim organı oluşturulacak. Konsey, 6'sı Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından ve 4'ü Japon Hükümeti tarafından atanacak şekilde toplam 11 üyeden oluşur. Konsey üyeleri yeniden atanmaları da mümkün olarak atanma tarihinden itibaren dört yıl boyunca görev yapar.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Lisans dört sene mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Evet.

Türk-Japon Üniversitesi Kuruluş Hazırlık Ofisi bundan böyle "Kuruluş Hazırlık Ofisi" olarak anılacaktır. Türk ve Japon yetkili ve uzmanlarından oluşan Kuruluş Hazırlık Ofisi, Konsey kuruluncaya kadar, taslak planlama ile istihdam, organizasyon, tedarik ve diğer idari konularıyla ilgili koordinasyon da dâhil olmak üzere gerekli ön hazırlığı uygulama sorumluluğuna sahiptir. Konsey kurulduktan sonra Kuruluş Hazırlık Ofisinin görevi üniversiteye devredilecektir.

Akademik yapısı konusunda bilgi vermek istiyorum: Lisansüstü seviyesinden başlayarak, fakülte, bölüm, enstitü ve kurulacak diğer birimlerden oluşur. Bu anlaşmanın imzalandığı tarih itibarıyla Türk-Japon Üniversitesinin organizasyon şeması bu anlaşmanın imzalandığı tarihte diplomatik yollardan teati edilir. Konsey, Türk-Japon Üniversitesinde yeni fakülte, bölüm, enstitü ve başka birimler açma yetkisine de sahiptir. Kapama yetkisine de yine bu konsey sahiptir. Konsey, akademik işlerden sorumlu rektör yardımcısı, rektör yardımcısı, bölüm başkanları veya diğer akademik, idari birim yöneticilerini atama konusunda da tam yetkiye sahiptir.

Rektörü nasıl atıyoruz? Türk-Japon Üniversitesi Rektörü, Konsey tarafından önerilen adaylar arasından Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından atanır. Türk-Japon Üniversitesi Rektörü atanma tarihinden itibaren dört yıl süreyle görev yapar ve tekrar atanması mümkündür. Rektör adayları, Konsey tarafından belirlenir. Rektör adaylarının belirlenmesi süreci geçici bir akademik arama komisyonunun marifetiyle yapılır. Türk-Japon Üniversitesi Rektörü üniversitenin en üst düzey yöneticisidir ve kanuna ve Konseyin ihdas ettiği düzenlemelere uygun olarak görevlerini ifa eder.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 6

Türk-Japon Üniversitesindeki tüm çalışanlar sözleşmeye bağlı olarak istihdam edilir. Maaş ve tazminat ile ilgili kurallar ve düzenlemeler diğer uluslararası önde gelen üniversitelerin standartlarıyla rekabet edecek şekilde Konsey tarafından belirlenir. İş sözleşmelerinin azami süresi ve türleri Konsey tarafından belirlenir ve bu yetki Konsey tarafından Rektöre kullanılabilir.

Türk-Japon Üniversitesinin Türk-Japon Üniversitesi kampüsü içinde veya başka bir yerde yönetim, öğretim üyeleri, araştırmacılar, öğrenciler ve personel için barınma ve yurt tesislerine sahip olmasına izin verilir. Bu tesisler özel mülkiyet konusu olmaz ve sadece Türk-Japon Üniversitesiyle ilişkisinin devamı süresince kullanılabilir. Kampüs içinde yönetim, öğretim üyeleri, araştırmacılar, öğrenciler, personel ve aileleri için spor, konferans, eğlence ve diğer sosyal-kültürel tesislere ve alışveriş ihtiyaçları için ticari işletmelere de sahip olur.

Türk-Japon Üniversitesinin üniversite-endüstri işbirliğini kolaylaştırması ve öğretim üyelerinin, araştırmacıların ve öğrencilerin ileri teknoloji iş kurma araçlarına sahip olabilmesi için Türk-Japon Üniversitesi kampüsü içinde veya dışında bir teknopark ve işletme kurulum tesislerine sahip olmasına izin verilir.

BAŞKAN – Yusuf Bey, toparlayalım yavaş yavaş.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Tabii efendim.

Bu madde de öngörülenler de dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, tesislerin geliştirme maliyeti, Türk-Japon Üniversitesi veya Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından karşılanır.

Son değişiklik: Bu anlaşmaya ilişkin her türlü değişiklik tarafların karşılıklı rızasıyla ön istişareleri takiben yazılı olarak yapılır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Efendim, benim 2 sorum cevapsız kaldı.

BAŞKAN – Buyurun.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Birincisi, nerede olacağı meselesi. Bir de cari harcamaların yani bütçesinin nereden besleneceği hususlarını da lütfederseniz Sayın Müsteşarım...

BAŞKAN – Buyurun.

YÖK YÜRÜTME KURULU ÜYESİ ABDULLAH ÇAVUŞOĞLU – Üniversite, Sabiha Gökçen Havalimanının yanında devlete ait bir arazi üzerine kurulacak, öyle planlandı. İlk etapta Japonya tarafından JICA vasıtasıyla 100 milyon dolarlık bir fon sağlanacak üniversiteye katkı bağlamında. Türkiye yer ve diğer alt yapı unsurlarını temin edecek. Üniversitenin yürütülmesi esnasında da Japonya tarafından bazı profesörler görevlendirilecek çeşitli bölümlerde, bu profesörlerin de maaşları Japonya tarafından karşılanacak.

Teşekkür ederim.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Öztürk Bey.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, konu ettiğimiz Türk-Japon Üniversitesi normalde bizim Manas Üniversitesinin ve Kazakistan'daki üniversitenin resmî eğitim dilleri yanlış hatırlıyorsam Türkçe, Kırgızca ve İngilizce; Kazakça, Türkçe ve İngilizce. Burada İngilizce resmî dil oluyor. Ayrıca, bu verilecek derslerin dışında "Türkçe ve Japonca seçmeli dil kursları sağlanır." diyor yani zorunlu değil seçmeli. Aslında istense alınmayabilir de, konuluyor seçmeli ama alınmayabilir de. Örneğin, birisi dört yıl Türk Japon Üniversitesinde okuyup İngilizceyi gayet iyi bilebilir ama mezun olduktan sonra tek kelime Japonca bilmeden de mezun olabilir. "Kabul edilen öğrenciler İngilizce dilinde değerlendirme sınavına tabi tutulur ve bu sınavda veya uluslararası alanda kabul görmüş herhangi bir sınavda tespit edilen dil yeterliliğine uygun şekilde..." Yani kabulü de keza İngilizce esas alınıyor.

Şimdi, burada bir şey var, biz bunun parasını veriyoruz, bizim dille ilgili ciddi sıkıntılarımız var, özellikle Dışişleri Bakanlığında. O bölgeyle, Asya'yla ilişkilerimizde, Japonca, Çince ve Kore dilleriyle ilgili olarak. Bu kadar masraf ediyoruz ve buradaki eğitimi İngilizce yaptırıyoruz. Ben şahsen bunun bir akla hizmet ettiğini düşünmüyorum. Para bizim, para Japonya'nın ama İngiliz diliyle eğitim yaptırıyoruz. Bu konuyla ilgili Sayın Müsteşarımızın bir açıklama yapmasını istiyorum.

Teşekkür ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Abdullah Bey, sizin bu konuyla ilgili bir şeyiniz var mı?

YÖK YÜRÜTME KURULU ÜYESİ ABDULLAH ÇAVUŞOĞLU – Şimdi burada en büyük sıkıntılardan bir tanesi gelen yabancı öğretim üyelerinin yani Japon öğretim üyelerinin ders verecek olması, bunların da ders verebileceği platformun ancak İngilizce olabileceği değerlendirildi.

Diğer taraftan da üniversitede, özellikle yurt dışından seçkin akademisyenlerin çalıştırılması planlanıyor. Bu akademisyenlerin de Türkçe ders vermesi veyahut da Japonca ders vermesi çok olası olmadığı için İngilizce, her iki taraf için de uygun bir iletişim ortamı olarak değerlendirildi. Dolayısıyla, bu iş için İngilizce dili seçildi.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan, müsaadenizle...

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Şimdi, biz de bunları biliyoruz. Orada bir üniversite açılsın, üniversitenin hazırlık bölümü olur. Hazırlık bölümünde öğrenciler gelir Türkçeyi zaten bilenler bilir, Türkçe bilenler Japonca hazırlığa tabi olur bir yıl için, aynen bizde olduğu gibi. Keza diğerleri de Türkçe öğrenmiş olurlar. Burada bir mantık hatası var, yani biz kolaycılığa kaçıyoruz. Bir kaynak tahsis

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 7

ediyoruz, milyonlarca dolar, ki bu uygun mu? Uygun. Üniversite gerekli mi? Gerekli. Şimdi, Çin'le de mesela bir üniversite gerekli, onu da İngilizce yapabiliriz. O zaman bunların amacı ne, niye yapıyorsun, neye hizmet ediyor? Hazırlık konar, Türkçe bilen tercih edilir, bölümlere kademeli olarak yetiştirilir, bu insanlar toparlanır ve Türkiye'de gerçekten Japonya'yla ilgili gerçek manada bir müktesebat sağlanır, bir bilgi birikimi sağlanır, işte dil bilen insanlar toparlanır. Ben şahsen bu gerekçeleri doğru bulmuyorum. Çünkü bir kaynak harcanıyor, bir imkân veriliyor, arazi veriliyor, milyonlarca dolar oluyor ama bir getirisi yok. Akademik getirisi var İngilizce ama onu ODTÜ de yapabilir. Gelip Japonlar mesela ODTÜ'de de eğitim alabilirler, İngilizce eğitim alabilirler ama ODTÜ, örneğin şurada belirtildiği gibi Japonca dil kursu koyabilir. Bu üniversiteye gerek yok yani biz analitik bir mantık hatası içerisindeyiz.

BAŞKAN – Evet.

Buyurun Talip Bey.

TALİP KÜÇÜKCAN (Adana) – Sayın Başkan, ben biraz farklı düşündüğümü ifade etmek istiyorum muhalefet partisi üyelerinden, çünkü biz bir dil kursu açmıyoruz, dil öğretmeye de çalışmıyoruz, elbette gönül isterdi ki Türkçe bugün dünyada bilim dili olsa ve biz de açtığımız üniversiteleri her yerde Türkçe yapabilirsek ama şu anda o noktada değiliz. Ben bu konuda gerçekçi olunması gerektiği kanaatindeyim. Elbette oraya gelecek öğrencilere ve hocalara ciddi düzeyde Türkçe öğretilmesi lazım, bu imkânların da hazırlanması lazım. Ancak, Türkiye ve Japonya arasında kurulacak olan üniversiteden Türkiye'nin daha fazla yararlanacağı kanaatindeyim, dili ne olursa olsun. Çünkü, Türkiye'deki üniversitelerin AR-GE kapasiteleri, öğretim üyelerinin düzeyleri, vesaireye bakıldığında dünyada -kabul edelim, etmeyelim- bilim dili şu anda İngilizce. Keşke, bundan yıllar önce "Türkçe bilim dili olmaz." diyen bir YÖK Başkanımız olmasaydı da bugün daha iyi noktalarda olsaydık, bu konularda Türkçeyi önemseyen, Türkçeyi bilim dili hâline getiren, düşünce dili hâline getiren bir yapımız olsaydı. Onun için de adımlar atılması lazım elbette, bu hassasiyeti de önemsiyorum yani Türkçenin yükseköğretim kurumlarında mutlaka ana dil olarak kullanılmasını. Mesela Galatasaray Üniversitesi de Fransa'yla beraber açılan bir üniversite. Türk Alman Üniversitesi de benzeri bir şekilde açıldı. Mesela Galatasaray Üniversitesi biraz daha iyi, Türk Alman Üniversitesinde aynı şeyi tutturamadık, dil meselesinden dolayı. Almanca biraz daha öğrenmesi zor olan, hoca bulması zor olan...

Ben bütün bunların göz önünde bulundurulması kanaatindeyim, yoksa bu üniversite amacına ulaşamayabilir, biz yeteri kadar hoca bulamazsak, araştırmacı getiremezsek. Bakın dünyadaki akademik yayınların kahir ekseriyeti İngilizce yapılıyor. Bu bizim idealimiz değil ama bir realite. Bu realiteden hareketle bence bir karar vermek gerektiğini düşünüyorum ve Japonya'daki bilim, teknoloji ve benzeri meselelerin Türkiye'ye bir şekilde ithal edilmesi, beyin göçünün Türkiye'ye gelmesi için eğitim dilinin İngilizce olmasını garipsemiyorum ama Türkçenin, Japoncanın mutlaka bu üniversitede mutlaka güçlü bir şekilde okutulması gerektiğine de inanıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın İhsanoğlu.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi burada tartışma çok önemli ve bu tabii bizim sıkıntılarımızı, kusurlarımızı da açığa çıkarıyor. Türkçe bilim diliydi, sonra bilim dili olmaktan çıkarıldı. Maalessif bu, son yirmi otuz sene içerisindeki yöneticilerimizin hatasıdır ve belli bir ekolün yüksek eğitime hâkim olmasıdır. Yoksa Türkçe mükemmeldi, 1920'lerde, 1930'larda Darülfünun'un kitapları, bütün İslam dünyasında bilim Türkçe olarak kullanılmaktaydı ama geçelim orasını biz şimdi Türk Japon Üniversitesini konuşuyoruz.

Bu üniversite doğru mudur? Doğrudur. İhtiyacımız var mı? Vardır. Bu üniversitede eğitim dili İngilizcenin dışında bir dilde olabilir mi? Olamaz. Bu da bir realite, o zaman ne olacak? İngilizce olacak. Çünkü, Türkler var, yabancılar var, Japonlar var, şu bu falan. Japonca yapamazsınız bizim öğrencilerimiz Japonca bilmiyor; Türkçe yapamazsınız karşı taraf bilmiyor, vesaire. O zaman mecbursunuz İngilizce yapmaya. Ama her gün siz bir Türk Japon Üniversitesi kurmuyorsunuz. Belki bu tarih bir idealdi. Bizim Japon hayranlığımız Rus-Japon savaşından itibaren başlamıştır, yüz on senelik bir Japon hayranlığımız vardır, hem Osmanlı zamanında hem Cumhuriyet devrinde. Onun için burada yapılması gereken husus, bütün bu realiteleri göz önünde bulundurarak Japonca eğitiminin teşvik edilmesi yani buradaki anlaşmayla hem Türkler için Japonca eğitiminin teşvik edilmesi veyahut da ona ait bir hüküm koyulması, hem de öbür yabancılar için onların da Türkçe öğrenmesi. Böyle bir şey olursa, o zaman hakikaten bu üniversite hedefi en güzel şekilde gerçekleşir. Onun için bunu biraz teemmül edelim, tartışalım, acele etmeyelim ve YÖK'ümüzden böyle bir madde, bir paragraf, bir fıkra yani bir tedbir ifade eden bir fıkranın ilave edilmesini de teklif ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun, tekrara girmeden, diğer arkadaşlarımız da söz alacaksa eğer.

OĞUZ KAN SALICI (İstanbul) – Anlaşmanın 5'inci, 8'inci ve 10'uncu maddelerinde mütevellî heyetinin atanması, konseyin atanması işte 6 Türk tarafından, 4 Japon tarafından gibi detaylar var. Şimdi, rektörün atılmasıyla ilgili meselede konsey öneriyor, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı atıyor. Bir, bu şekilde rektörü belirleyen başka bir üniversite var mı? Yani konseyin içinden önerilen adaylarla doğrudan Cumhurbaşkanı tarafından atanan YÖK'ün devre dışı kaldığı başka bir üniversite var mı? İkincisi, YÖK burada niye devre dışı? YÖK'ü çok önemseydiğimiz veya YÖK'ü çok beğendiğimiz için sormuyorum bunu. YÖK Anayasal bir kurum, biz de yasalara ve Anayasa'ya göre yönetilmesi gereken bir ülkeyiz, ondan dolayı soruyorum. Ya da YÖK'teki yapılanmanın arızası fark edildiği için mi böyle bir baypas yapılıyor? Onu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Abdullah Bey...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 8

YÖK YÜRÜTME KURULU ÜYESİ ABDULLAH ÇAVUŞOĞLU – Bununla ilgili bir şey söylemeyeceğim.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Böyle bir şey olmaz yani, o zaman neden buraya geldiniz?

YÖK YÜRÜTME KURULU ÜYESİ ABDULLAH ÇAVUŞOĞLU – Yani arızamızla ilgili beyanda mı bulunmamı istiyorsunuz?

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Soruyu tekrar edeyim isterseniz.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Biraz önce teklifte bulundum.

YÖK YÜRÜTME KURULU ÜYESİ ABDULLAH ÇAVUŞOĞLU – Dille ilgili mi diyorsunuz? Dille ilgili sorun yok. Dille ilgili, orada “Seçmeli ders olarak Türkçe ve Japonca okutulur.” ibaresi yerine onlar “Olağan dersler içerisinde serdedilebilir.” diye bir ibare olmasında bizim şeyimiz yok. Bilakis onu tercih ederiz ama diğer konuyla ilgili çok bir şey söyleyebileceğimi zannetmiyorum.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben yanıt istiyorum yani bir değerli arkadaşımızın, “YÖK’ün arızasıyla ilgili cevap mı vereceğim?” açıklaması bir cevap değil. Siyasi bir polemiktir, siyasi bir polemik yapmak istiyorsanız ben sonuna kadar hazırım ama sizin de üzerinizdeki devlet memuriyetinden kurtulmanız lazım.

Üç tane soru var: Bir, bu şekilde rektör atanan başka bir üniversite var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Yoktur Sayın Vekilim.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Tamam.

İkincisi, YÖK’ü baypas ederek kuruluyor olmasının nedeni nedir? YÖK, Anayasal bir kurumdur yani yasalarla kurulmuş bir kurum bile olsa, Anayasa’da geçmeyen bir kurum bile olsa önemsenmesi gerekir. Üçüncüsü, YÖK’ü baypas ediyor olmanızın nedeni YÖK’teki sıkıntılardan ya da benim deyimiyle “arızalardan” mı kaynaklanıyor?

BAŞKAN – Evet, Sayın Müsteşar Yardımcım buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MURAT SALİM ESENLİ – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri...

BAŞKAN – Hayır, biz sizden alalım, size sonra geliriz.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Sayın Başkanım, metin hazırlanırken YÖK’ün baypas edilmesiyle ilgili hazırlayan arkadaşlarımızda herhangi bir niyet, düşünce yoktu. Farklı bir üniversite olduğu için “Konseyin önerdiği hocaların içerisinde Cumhurbaşkanı atar.” maddesi yerleştirildi. Bunun YÖK’ün baypas edilmesi olarak bizim tarafımızdan algılanmadığını söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Sağ olun, teşekkür ederim.

Siz ekleyecek misiniz bir şey? Biz zaten Dışişleri Bakanlığından bu tasarıyla ilgili aslında bilgi notu istemiş görüşmeler öncesi ama o bize gelmemiş, onu da kayda geçireyim.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MURAT SALİM ESENLİ – Sayın Başkanım, öncelikle bu Türk Japon Bilim, Teknoloji Üniversitesinin temel kuruluş amacı, ülkemize uluslararası akademik camiada önde gelen bir birim kuruluşunu kazandırmaktır. Ve üniversitenin sadece Türk ve Japon öğrencileri için değil bütün dünyadan başarılı gençleri bünyesinde toplayacak bir çekim merkezi olması da hedeflenmekteydi. Üniversitede Türkiye, Japonya ve diğer ülkelerden önde gelen akademisyenlerin görev yapması, öğrenci ve öğretim üyelerinin ileri teknoloji imkânlarından yararlanması ve özel sektörle çok yönlü ve etkin iş birliği yapılması öngörülmektedir ve bu bağlamda bir sürü önemli isim de zaten bu bünyede yer alacak.

Şimdi, uluslararası düzeyde bir mükemmeliyet merkezi için çalıştığımızı da dikkate alırsak, özellikle bilim ve teknoloji alanında dünyanın önde gelen üniversiteleri arasına girmesi hedeflenen, ülkemizde türünde belki bir ilki teşkil edecek olan bu üniversitenin amaçlanan noktaya gelebilmesi için bazı istisnai düzenlemelerin getirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Bu çerçevede, üniversitenin, Türkiye ile Japonya arasında imzalanan ikili anlaşmayla tanımlanan ve bu anlaşmaya dayanan özel statülü bir devlet üniversitesi olarak kurulması öngörülmüştür. Ve hukuki açıdan baktığımızda Anayasa’mızın 90’ıncı maddesi uyarınca, usulüne göre yürürlüğe konmuş milletlerarası anlaşmalar kanun hükmündedir. Yüce Meclisimizin uygun görmesi hâlinde, anlaşma, TBMM’nin iradesiyle kanun gücüne haiz olacaktır. O nedenle, zaten herhangi bir yasa da bir baypas etme durumu pek ortaya çıkmıyor.

Takdirlerinize arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Çok tekrara girmeden.

Buyurun.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan, Saygıdeğer Ekmeleddin Bey’in de belirttiği gibi, bu maddeyi biz... Bu, tarihî bir anlaşmadır, ilk defa yapılıyor, YÖK temsilcimiz de bunu söyledi. Yani burada bir muhalefet-iktidar şeyine girmeyelim. Bu yeniden yazılsın, tekrar gelsin, tekrar onaylayalım biz bunu eğer uygun görürseniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hangi maddeyi?

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Yani şu: Mesela, bakınız, burada 4’üncü maddede...

BAŞKAN – Öztürk Bey, uluslararası anlaşma yani onu...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Bu görüşülebilir yani buna Japonya’nın bir şey diyeceğini...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 9

BAŞKAN – Yok...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Uluslararası anlaşma daha onaylanmamış.

BAŞKAN – Komisyonun bunu yapma yetkisi, iradesi yok yani.

TALİP KÜÇÜKCAN (Adana) – Japonya tarafından anlaşmayla ilgili bir şey var mı?

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Hayır, Japonya bunu bitirdi mi, süreci bitirdi mi?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MURAT SELİM ESENLİ – Bizim onaylamamız hâlinde yürürlüğe girecek.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz, benim bildiğim, bu ayın 8'i gibi aslında Japonya tarafında süreç ya halloldu ya halloluyordu. Buraya, Komisyona gelsin diye çok yoğun bir telaş vardı. Ama biz, yurt dışı seyahatlerinden dolayı bunu gündeme alamadık ancak bugüne getirdik. Yani son teyitli bilgiyi alırım ama bizzat aradılar da Komisyonu “Japonya tarafında işler bir noktaya geldi, bizim ağustos başında bunu muhakkak Meclisten geçirmemiz lazım.” diye. Bendeki son bilgi buydu ama...

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Sayın Müsteşar biraz önceki takdim sözlerinde, Japon tarafından onaya ihtiyaç olmadığını söyledi.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MURAT SELİM ESENLİ – Evet, aynen.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Bunu düzeltebiliriz. Yani orada bir onay süreci olmadığına göre biz burada onay süreci...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Bu tekrar o maddeye bir şey, düzenlenebilir.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Bir şey söyleyebilir miyim.

Yani bu anlaşmaya bu madde... Bu, tamamen müfredatla ilişkin bu konu. Yani anlaşmaya koyma zarureti yok. Yani seçmeli ders olarak Türkçenin ve Japoncanın okutulması için burada anlaşmaya ayrı madde koymaya gerek yok ki. Zaten mevzuat içinde bu...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Ama zorunlu yapamazsınız, okutamazsınız çünkü burada anlaşma var, bir Japon öğrenci der ki: “Bana okutamazsınız Türkçeyi çünkü burada, anlaşmada siz ‘seçmeli ders’ diyorsunuz, bana niye zorunlu ders veriyorsunuz.”

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Hayır, o anlaşma onu ilgilendirmiyor, Japon öğrenciyi. Sonuçta, bir müfredat konuyor, o müfredatı konsey ve şey belirliyor...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Efendim, anlaşmada yazıyor bu. Yani anlaşmada...

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Yani Japon öğrencinin “Anlaşma bu yok.” demesi diye, öyle bir şey olamaz yani.

BAŞKAN - Bizim bunu değiştirme şansımız yok, reddedebiliriz, kabul edebiliriz ama bunun kendisini şu an değiştirme şansımız yok yani diğer uluslararası anlaşmalarda olduğu gibi.

Siz bir şey mi ekleyeceksiniz.

Buyurun Abdullah Bey.

YÖK YÜRÜTME KURULU ÜYESİ ABDULLAH ÇAVUŞOĞLU – Şimdi, buradaki Türkçe ve Japonca seçmeli derslerin verilmesi, iki tarafın da konuşmalar da -yani ben toplantılarda bulundum- bir iyi niyet göstergesi olarak “Bunu da koyalım.” denilmesiyle ortaya konulan bir şey. Normalde o hiç konmayabilirdi. Hiçbir programın müfredatıyla ilgili bir şey yok dikkat ettiyseniz anlaşmada. Dolayısıyla, müfredat aşamasında -ki üniversitenin yönetiminin ana gövdesi de Türk tarafı tarafından oluşturuluyor- bu derslerin mecburi hâle getirilmesinde hiçbir sakınca yok. Yani bunu, seve seve iki taraf da kabul eder. Yani bu, biraz tali bir mesele gibi geliyor bize. Yani orada iyi niyetle, işte “Böyle bir şey de konsun.” savından hareketle konulmuş bir maddeydi o.

BAŞKAN – Buyurun.

Sıradan alacağım; söz almamış olanlar var, onlara vereyim.

Kısa alalım lütfen, çok tekrara girdi.

HASAN KARAL (Rize) – Şimdi, ben tartışmaları takip ediyorum. Sonuçta, burada Türkler ve Japonlarla ortak bir üniversite kuruluyor yani bir vakıf üniversitesi gibi. Onun ayrı bir konseyi oluyor. Vakıf üniversitesine rektörler nasıl atanıyorsa öyle atanıyor. Yani bu üniversitenin de eğitim dili İngilizce. Yani burada Japon üniversitesi diye Japonca eğitim yok. Zaten Japonya'daki üniversitelerin eğitim dili de İngilizce.

Eğitim dilinin İngilizce olması neden? Japon öğretim üyeleri de gelip ders anlatabilir, başka ülkelerden de gelebilir, zaten öyle yazıyor ve başka ülkelerden de öğrencileri olabilir. Yani bu diğerleri, jest olsun diye yapılmış, Türkçe veya Japonca da öğrenmek isterse, buyursun öğrensün ama üniversitenin amacı, Japonya'daki öğretim üyelerini getirip burada ders anlatılmak yani onların teknolojilerini, bilgisini Türkiye'ye taşımak. Gayet güzel amaçlı kurulmuş bir üniversite. Bence de çok, o kadar abartılacak bir sorunları yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın İhsanoğlu.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, burada görüyorum ki biz meseleyi biraz boyutları dışına çıkarıyoruz yani “to be or not to be” şekline getiriyoruz. Yani bu da bence yanlış bir tavırdır. Şimdi eğer bu Komisyon her gelene “evet” demekle mükellefse, o zaman bunun manası yok.

Peki, bizim söyleyeceğimiz metni, gelen metnin üzerindeki fikirlerimizi, şerhlerimizi, tadilatımızı Hükümet nazariyibara almayacaksa, o zaman bunun adı Medis olmaz.

Onun için yani “Bizim yetkimiz yok.” demek, benim biraz tuhafıma gitti Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 10

BAŞKAN – Yok, ben, mevzuatı söyledim Sayın İhsanoğlu. Yani şu anki...

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Bilmiyorum. Ben mevzuatı görmek istiyorum.

BAŞKAN – Hayır, şudur, bizim...

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Yani hayır, bir okuyalım metni. O zaman, tartışmanın manası yok. “O zaman, reddediyoruz; üç beş kişi reddeder, canım boş ver, muhalefet reddetsin gitsin...” O zaman, bu 15 Temmuzun da manası kalmaz. Bunun aslında yolu...

BAŞKAN – Sayın İhsanoğlu, uluslararası anlaşmalarda Medisteki yasal çerçeve şu: Biz muhalefet şerhi koyabiliriz, reddedebiliriz, kabul edebiliriz ama anlaşmanın içeriği, tamamen Hükümet tasarrufunda ya da imzalayan kurumlar arasında hayata geçiyor. Yani bu değişmediği sürece, anlaşmalar buraya gelip nihai hâlini ya da gitmeden önce burada bilgilendirmeye nasıl bir şey imzalanacağına dair yasal çerçeve oluşmadığı sürece buranın durumu budur maalesef. Yani ben, olan maddeyi size...

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Lütfen, görmek isterim.

BAŞKAN – Tabii, tabii. Bu, bizim en temel metin yani. Yani ben buna bir pozitif veya negatif anlam yükleyerek söylemiyorum yani olan bu. Keşke, Meclisteki sadece bu Komisyonun değil, diğer komisyonların da icraya yani yasama sürecindeki aktif katılımın ekseni daha farklı olabilseydi, olsaydı, bu ayrı bir tartışma ama şu anki cari durum bundan ibaret. Ben, olanı sadece özetleyerek aktarmış oldum.

O maddeyi de hemen size gönderelim.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Öncesinde bize gelse de bizim hani üzerinde redaksiyon yapma imkânımız olsa, onda haklısınız. Normal kanun yapma süreci gibi değil yani sonuçta birileri bilgi alıyor, buraya getiriyor...

BAŞKAN – Ama muhalefet şerhi kayda geçiyor, muhalefet şerhi ilgili kuruma gidiyor. Burada bu anlaşmanın çerçevesiyle ilgili, içeriğiyle ilgili söylenmiş her şey rapor hâlinde o kurumların tamamına gidiyor. Eğer fikrî takip yapılırsa, orada bazı şeylerin ben hayata geçebileceğini düşünüyorum her zaman olmasa da. Bu mesele biraz daha nedir; ortada olan nötr bir mesele. Burada bir fikrî takip olursa -özellikle Komisyonumuzda eğitimci hocalarımız, arkadaşlarımız var akademiden gelen- bir karşılık bulacağını ben düşünüyorum açıkçası.

Daha önce de tartışılmış -Gamze Hanım onu gösteriyor- Anayasa Mahkemesine kadar iş gitmiş. O yasa orada olduğu sürece, Anayasa' da, yani bunun...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan, konu şu: Yani siz kendinizi “Biz bunu geçirmek zorundayız, bizim de çoğunluğumuz var, dolayısıyla, biz bunu geçirmek zorundayız.” diye şartlarsanız yani buna, hiç o bizim baktığımız pencereden bakmazsanız, bizim dediğimiz gibi, gelen her şey geçer ve...

BAŞKAN – Öztürk Bey, şunu söylüyorum -o dediğinizi söylemek için söylemiyorum- söylemeye çalıştığım şu: Böyle baksak da bakmasak da yasal çerçeve bu. Ya yapmayacağız -yani bu ihtimal var- ya muhalefet şerhi koyacağız ya da kabul edeceğiz. Maalesef, bu yasal çerçeve burada olduğu sürece... Yani bunu uygulamayabiliriz, o zaman işi yapmayacağız ama alternatifi yok yani. Nedir, bir eksen bundan ibaret yani. Hem Anayasa' daki o 90' ıncı madde hem buradaki iç mevzuat, bize bunu icbar ediyor açıkçası. Başka da bir orta yol gözüküyor.

TALİP KÜÇÜKCAN (Adana) – Sayın Başkanım, aslında bu bir çerçeve anlaşma yani müfredatı düzenlemiyor. Burada özü itibarıyla anlaşılıyor yani böyle bir üniversitenin kurulması gerektiği konusunda hemfikiriz.

BAŞKAN – Öyle. Sorun yok. Yüzde 98 anlaşılıyor.

TALİP KÜÇÜKCAN (Adana) – Dolayısıyla, daha önce de YÖK'te çalışmış bir arkadaşınız olarak şunu ifade etmek isterim: Üniversitelerimiz istedikleri zaman bir hazırlık sınıfı koyabilirler. Yani bu, onları düzenlemiyor. Bizim için şu anda önemli olan, iki ülke arasında böyle bir üniversitenin kurulmasının Türkiye'ye getirilmesi.

Aslında, bu konuda başka bizim ülkelerle de benim YÖK'te bulunduğum zamanlarda görüşmeler yapıldı. Mesela bir Türk-İtalyan üniversitesi, bir Türk-İngiliz üniversitesi gibi, o ülkelere de gelen teklifler üzerine bazı denemeler yapıldı ama ilgili ülkelerin, işte yasaları, Türkiye'nin yasaları uyummadığı için onlar gerçekleşemedi. Bu konuda, ben Sayın Başkana katılıyorum yani bir fikrî takip olduğu zaman...

BAŞKAN – Yok, fikrî takip netice almıyor, böyle çok üzerinde anlaşılıyor herkes.

TALİP KÜÇÜKCAN (Adana) – ...orada pekâlâ Türkçe hazırlık da koyabilir, üniversitenin yetkisi var buna. YÖK de baypas edilmiyor yani YÖK aslında, oralarda hep devreye giriyor yani oradaki tüm süreçlerde bir şekilde YÖK devrede ve son tahlilde de zaten Sayın Cumhurbaşkanının atıyor olması, Türkiye'deki üniversite sisteminin çok dışında gösterilmiyor ama özü itibarıyla, aslında burada hepimiz anlaşılıyor, müfredat ve hazırlık düzenlemeleri geldiği zaman, üniversite, ona istediği zaman böyle bir hazırlık sınıfını koyabilir. Bunu da ifade etmekte yarar görüyorum.

BAŞKAN – Talip Bey, teşekkür ediyorum.

Tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE JAPONYA HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE
TÜRK-JAPON BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİNİN KURULMASINA DAİR ANLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışışleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışışleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 11

MADDE 1- (1) 30 Haziran 2016 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(1/744) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon Raporu hakkında Rize Milletvekili Hasan Karal, Aksaray Milletvekili Mustafa Serdengeçti, Karaman Milletvekili Recep Şeker ve Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt'un özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Taha Özhan

Malatya

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon Raporu'na muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin, lütfen, 17 Ağustos 2016 saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini Komisyon bürolarına iletmeleri gerekmektedir.

Bu anlaşmaya özgü, biz bunu şey yaparız yani eğer muhalefet şerhi daha sonra verilmek istenirse, biraz süre verebiliriz, sorun olmaz.

Millî Eğitim Bakanlığı temsilcilerine teşekkür ediyorum.

Gündemin 3'üncü maddesine geçiyoruz.

3.- *Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/654)*

BAŞKAN - Mesela, burada yapacağız şimdi çünkü Bakanlıktan bize eksik yani hazırlıksız bir şekilde gelmiş bir anlaşma var. Bunu erteleyeceğiz çünkü tam şeylerine hâkim değiliz, hazırlıkları yeterli değil, açıklamalar gerekiyor. Türkiye Cumhuriyeti ile Libya arasında yapılan bir anlaşma.

(1/654) esas numaralı Tasarı'nın görüşmelerinin ertelenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin...

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın İhsanoğlu.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi bu metni erteliyoruz. Neden? "Tamam değil." diyorsunuz.

BAŞKAN – Ön şeyini fark edemediğimiz, gördüğümüz için.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Biz de diyoruz ki o Japonya'yla ilgili metin, bir tarafıyla eksiktir, onun tamamlanmasını rica ediyoruz. Bu, bir haftalık bir iştir. Yani şimdi, Libya olunca geri tepiyoruz, Japonya olunca "hayır" diyoruz. Yani bununla bunu...

BAŞKAN – Şimdi, açıklama yapayım ben size.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Müsaade ederseniz, biraz tuhafıma gidiyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok, sebebi var ama Sayın İhsanoğlu.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Bunun da sebebi var. Biz o sebebi söyledik, burada kabul gördü. Sayın YÖK temsilcisi de bunun mümkün olduğunu söyledi. Bu, kolay bir yazım meselesi, bir ifadenin yazılması meselesidir. Büyük bir iş değildir.

BAŞKAN – Sayın İhsanoğlu, anladım. Biri tali bir mesele. Yani nedir; bir şekilde süreç içerisinde bu hâliyle halledilebilecek bir mesele üniversite içerisinde ama eğer o tali meseleyi, üniversitenin kurulma meselesini başlatma işini engellemeye kadar götürmeyelim diye biz burada anlaşmayı geçiriyoruz, onlar da öyle düşüneceklerdir zaten.

Diğerinde ise bizim karşıımızdaki muhatap, hâlâ uluslararası anlaşmalara bağlı kalacağını hukuki olarak ilan etmemiş. Bu anlaşma daha önceden beri bekliyor. Dışışleri Bakanlığı bunu dikkate almadan bize göndermiş.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Aynı şey Yemen'le de oluyor, bakın, Yemen'le de oldu.

BAŞKAN – Öztürk Bey, biz o zaman da...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışışleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışışleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 12

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Dışışleri Bakanlığının bu konuda daha dikkatli olması lazım. Otorite belli değil, anlaşma geliyor. Sayın İhsanoğlu doğru söylüyor.

BAŞKAN – Biz fark ettiğimiz anda bu varoluşsal bir mesele. Yani karşınızda bir muhatabınız olamaz duruma geliyor, anında tehir ediyoruz yani çok varoluşsal bir meseleyse ama tali bir meseleyse, süreç içinde halledilebilecekse, biz anlaşmanın geçmesi yönünde eğilim gösteriyoruz.

Millî Eğitim Bakanlığı temsilcimiz gitti.

Dışışleri Bakanlığı temsilcilerimize de çok teşekkür ediyoruz.

III.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın (1/754) gündeme alınmasına ilişkin karar

BAŞKAN – Bir önergemiz var.

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(1/754) numaralı Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Tasarısı'nın gündemin son sırasına alınarak görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Recep Şeker
Karaman

Hasan Basri Kurt
Samsun

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ben, Komisyonumuzun diğer bir maddesine geçiyorum. Komisyon olarak, biliyorsunuz, yurt dışı ziyaretlerimiz oldu darbe girişimiyle alakalı.

Bunları off the record yapacağız. Bu kısımda tutanak tutmayalım, rahatça herkes izlenimlerini aktarsın.

Kapanma Saati: 12.01

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 13

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.02

BAŞKAN: Taha ÖZHAN (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Cemalettin Kani TORUN (Bursa)

SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)

KÂTİP: Hasan Basri KURT (Samsun)

BAŞKAN – Evet, kıymetli arkadaşlar, toplantı yeter sayımız vardır.

Dışişleri Komisyonunun 32'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sabah başlamıştık, bir ara verdik.

Sabah gündemimizin son sırasına aldığımız, İsrail'le yapılan, tazminata ilişkin usul anlaşmasının görüşmelerine başlıyoruz.

Malum, bu anlaşmanın aslında 15 Temmuz öncesi Meclisimize gelmesi bekleniyordu. Bu kanlı darbe girişiminden dolayı birçok şey aksadığı gibi bu da aksadı. Bugün gündemimiz sadece Türkiye'yi değil bölgeyi de ilgilendiren gelişmelere vesile olacağından dolayı da aslında yoğun bir ilgi de var, bugün de medya burada.

Ben basın mensubu arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum ve toplantımıza geçiyorum.

Tasarı 17 Ağustos 2016 tarihinde yani bugün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve aynı gün Komisyonumuza havale edilmiştir.

Ben ilk sözü Dışişleri Bakanlığından Sayın Müsteşar Yardımcımız Ümit Yalçın'a vermek istiyorum.

Basın mensubu arkadaşlarımız herhâlde görüntü aldılar, buyurun.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Basın mensuplarını niye çıkarıyoruz?

BAŞKAN – Hiçbir toplantıda basını almadık bugüne kadar.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Darbe girişimiyle ilgili yapmış olduğumuz görüşmelerde almıştık.

BAŞKAN – Doğrudur, onda olabilir.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Olağanüstülük açısından bir usul var mı yani İç Tüzük'te bunun bir yeri yok?

BAŞKAN – Hayır, tutanaklardan zaten okuyacaklar. Dolayısıyla, gizli saklı meselesi değil, sadece burada rahat konuşma ortamını sağlamak için arkadaşlar.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (1/754) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerinde basın mensuplarının salondan çıkarılmaması gerektiği hakkında görüşmeler

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Bu anlaşma sonuçta Türkiye Büyük Millet Meclisine geliyor ve burada utanılacak bir şey mi var ki saklıyorsunuz? Sonuçta anlaşma imzalanmış. Bizim bazı makul eleştirilerimiz varsa onları da basın, kamuoyunun dinlemesi lazım. Mavi Marmara olayı basit bir olay değil. Türkiye'de dört-beş yıldır bu konu iç politikaya malzeme yapıldı. Biz bunları gördük sonuçta. Dolayısıyla, nasıl bir anlaşma olduğu, ne tür maddelerin olduğu, bunun Türkiye'nin çıkarlarına uyup uymadığı konusunda en azından bu tartışmaları dinleyenler daha sağlıklı bir bilgi edinebilir. Ben şahsen, nasıl olsa Genel Kurulda bu ele alındığında bütün basın orada olacak, dolayısıyla bizim Dışişleri Komisyonunun etkinliğini kamuoyu önünde böyle daraltmanın bir anlamı yok diye düşünüyorum. Nasıl olsa gelecek ve bunlar görüşülecek. Yani, bu anlaşmada olan bütün maddelerin üzerinde ayrıntılı değerlendirmeler yapacağız bugün burada, biz onun için geldik. Siz de takdir edersiniz ki önemli bir konu. Siz de söylediniz, bölgeyi ilgilendiren bir konu, önemli bir konu. Türkiye'de hem yerel seçimlere hem genel seçimlere konu olmuş bir konu. Türk kamuoyunu en çok ilgilendiren konulardan birisi bu. Bunun açık yapılmasını uygun olacağını düşünüyoruz.

EREN ERDEM (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

EREN ERDEM (İstanbul) – Evet, bu, zannediyorum İç Tüzük'ümüze de aykırı değil. Keza, işleyeceğimiz konu Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının tamamını ilgilendiren bir konudur. Çünkü, Mavi Marmara hadisesi birçok seçimde de bir kampanyanın parçası gibi âdeta gündeme getirilmiş. Akabinde bugün geldiğimiz noktada da bu anlaşma bizim burada konuştuğumuz rutin anlaşmalardan biri değil; tam tersine, Türkiye'de yaşayan bütün vatandaşlarımızı ilgilendiren bir mesele olduğu için, buna aynı zamanda tutanaklardan nasıl olsa erişebilecek basın mensupları, bunu açık bir şekilde kayıt altına almalarında İç Tüzük'te de herhangi bir aykırılık bulunmadığı için bunu basına açık hâlde yapmamız gerektiğini tekrar ifade ediyoruz. Basın mensubu arkadaşlarımızın burada bulunmasının herhangi bir sakıncası olmadığı kanaatindeyiz. Lütfen bunu bu şekilde yapmak noktasında hareket edelim.

BAŞKAN – Şimdi arkadaşlar, zaten bunların hepsi tutanıklara geçiyor, toplantıdan sonra herkes zaten görecektir. Yani, kameraların olmamasının tek sebebi bugüne kadar toplantıların sağlıklı bir şekilde işlenmesini sağlamak içindi, buna da vesile olduk. Hiçbir toplantıda bugüne kadar –darbe şeyi hariç- burada kameraların olmasına beraberce müsaade etmedik. Tek sebebi buydu, başka bir şey yok yani. Bu aynı zamanda bir hak olarak da var yani mevzuatta var ama oraya girmeye gerek yok. Teamülümüz başından beri... Dışişleri Komisyonuna yoğun bir şekilde gelmiş olan üyeler bilirler ki biz başlarız, basın mensuplarımızı dışarı davet ederiz ama bütün

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 14

tutanaklardan zaten basın mensupları bütün detayları sonuna kadar görecekler, toplantı bittiğinde de görecekler. Eğer müsaade ederseniz biz teamülümüzü bozmayalım. Dikkatimizi dağıtmadan kendi içerimizde görüşmelerimizi -herkes zaten ne söyleyecekse söyleyecek- bu şekilde toplantımızı yapalım derim ben.

Evet, kıymetli basın mensupları...

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Oğuz Bey.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Yani bu tavrı ben protesto ediyorum. Madem herkes görecek, madem tutanaklarda yayınlanacak, madem yarın Meclis kürsüsüne geldiği zaman basın mensupları zaten orada olacak, şu anda basın mensuplarını dışarıya çıkarmanın teamülle izah edilir bir tarafı yok.

BAŞKAN – Başka izah edecek bir şeyimiz yok, elimizde bir...

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Onun için teamüle başvuruyorsunuz.

BAŞKAN – Hayır yani bir istisna yapmıyorum. Dışişleri Komisyonu çalışmaya başladığı ilk günden beri toplantıyı açtık, basın mensuplarımızı dışarı davet ettik; bugün geçmişteki 32 toplantıda ne yaptırıyım aynıını yapıyorum, yeni hiçbir uygulama yapmıyorum.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkan, geçmiş 32 toplantının neredeyse tamamında biz rutin uluslararası anlaşmaları tartıştık, hatta siyasi tartışmalar yapacağımız zaman toplantı gündemi bittikten sonra o siyasi tartışmaları yaptık. Dolayısıyla, belli bir nezaket içinde bu süreç yürüdü. Bundan sonra da bizim söyleyeceklerimizde bir artma ya da azalma olmayacak basın mensupları burada olduğu için, biz yine sözümüzü söyleyeceğimiz yani şu anda söylediğimiz gibi bundan sonra söylemeye devam edeceğiz.

BAŞKAN – Ya muhakkak, ben de onu söylüyorum zaten de ortam bu yani ne bunca kameraman altında bu toplantıyı yapmanın bir anlamı var...

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Daha yakışıklı olur, daha güzel olur.

Ne fark eder? Sonuçta darbe gecesi bu arkadaşlar yayın yaparken onları övüyorduk hep beraber, haklı olarak, büyük bir iş yaptılar, şimdi görevlerini yapmaları temin edin.

BAŞKAN – Vallahi, yani hem İç Tüzük'te de bu yetki verilmiş durumda, onun dışında teamülümüz de bu şekilde.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Biz yetkinizi başka türlü kullanmanızı istiyoruz.

BAŞKAN – Ama ben kanaatimi söyledim yani 32 toplantıdır ne yapıyorsam onu yapma kanaatindeyim, rahat bir şekilde toplantıyı yapmak için. Açıkçası yani bunca kamera bize dönmüş bir şekilde oldukça rahat bir şekilde çalışabileceğimizi düşünmüyorum. Zaten tutanakların hepsi ortaya çıkacak.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Vallahi biz gayet rahat düşünüyoruz Başkanım.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkanım, affederseniz.

Şimdi, bu normal bir gün değil. Şimdi, siz sabah burada toplandığınızda İsrail anlaşmasının bugün geçmesi gerektiği söylendi, biz de saygı duyduk çünkü ortam böyle olması gerekiyorsa bugün tekrar toplandık ama şunu anlamakta zorlanıyorum: Şimdi, burada sakladığınız ne var ki? Bu anlaşma önümüzde, elimizde.

BAŞKAN – Bakın, ısrarla "sakladığınız" diyorsunuz. Yani, bunların hepsi zaten tutanıklara giriyor, şu an yaptığımız konuşmalar dâhil olmak üzere.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Hayır, kamuoyundan niye saklıyorsunuz? Zaten Meclise geldiği zaman konuşacağız, orada zaten oyumuzu belli edeceğiz, burada da eleştirilerimizi haklı olarak sıralayacağız.

Bakınız, bu, İsrail'de olanca genişliğiyle tartışıldı, kamuoyu tartıştı bunu, parlamento tartıştı, Hükümet tartıştı, herkes tartıştı; biz daha iki gün önce anlaşmanın metnini gördük, iki gün sonra biz hemen bunu geçirelim diye toplantı yapıyoruz. O zaman en azından bu ruh hâlimizi de görmelerini istiyoruz yani kamuoyunun hangi şartlarda buna okey dediğini.

BAŞKAN – Yani, kameralar olmayınca tartışamayacağınız ne var ki kameralar olunca tartışacaksınız, ben onu anlamadım yani ne söylemeye çalışıyorsunuz?

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – İşte o zaman gitmesini gerektirecek bir şey yok demek.

BAŞKAN – Gitmesini gerektirecek bir teamül var, olmasının şöyle bir şeyi var: Yani, biz baştan beri bu toplantıları kayıtlara geçecek, tutanıklara mecburen geçecek şekilde ama kameraların olmadığı daha rahat bir atmosferde yaptık, bugün de aynı rutini ben işletmek istiyorum. Kaldı ki İç Tüzük'te de böyle bir uygulama imkânımız var yani isterseniz onu da okurum ama gerek yok yani bu teamül başından beri bu şekilde, 32 toplantı devam etti, ben burada da bunu devam ettirme niyetindeyim.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Hişyar Bey.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Teşekkürler.

Benim anladığım kadarıyla bütün muhalefet partileri basının kalmasını istiyor değil mi? Biz de istiyoruz, onu belirtmek istiyorum. Takdir sizin tabii ama yani çok bir rahatsızlık vereceğini şahsen ben düşünmüyorum. Evet, tutanıklara geçer, olabilir ama özellikle görsel basının olmasının bu tartışmaların kamuoyuna yansımaları açısından faydalı olduğunu da düşünüyorum. Kamuoyu gidip tutanakları açıp okumuyor gerçekten, öyle bir şey yok yani biz bile çoğu zaman dönüp o tutanakları bir daha hani derli toplu bir şekilde okumuyoruz. Dolayısıyla, muhalefet partilerinin bunu basına açık yapılması konusuna biz de HDP olarak destek sunuyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 15

Buyurun Ali Haydar Bey.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, konunun hassasiyetinin hepimiz farkındayız fakat bir kurumu ayakta tutan anayasa, iç tüzük, yasalar ve teamüllerdir. Dolayısıyla Başkan, toplantının birinci bölümünde de açılıştan da kanun, İç Tüzük ve teamüllere göre ve bugüne kadar 32 toplantının basına kapalı bir şekilde, basının önce davet edilip görüntü aldıktan sonra dışarıya davet edilmesinin bir teamül olduğunu ifade ettiler ve buna göre de toplantının bir önceki teamüllere göre, 32 toplantı nasıl yapıldıysa öyle yapılmasını sizlerle de paylaştı.

Şimdi, bazı uluslararası anlaşmaların daha önemli, bazılarının daha az önemli, diğerlerinin çok çok önemli olduğu gibi bir kategorik yaklaşım yoktur. Anayasa'mızın 90'ıncı maddesine göre uluslararası anlaşmalar yapıldıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur. Dolayısıyla, uluslararası anlaşma, içeriği farklı olabilir, mülahazamız, siyasi değerlendirmemiz farklı olabilir ama uluslararası anlaşmalardan herhangi biridir. Hassasiyet, elbette ki toplumsal bir hassasiyet var, bu anlaşılabilir bir şey ama basına kapalı olması kamuoyuna kapalı olduğu anlamına da gelmeyeceğinden ben bu anlamda Başkanın kanaatinin yerinde olduğunu düşünüyorum, saygılar sunuyorum.

EREN ERDEM (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

EREN ERDEM (İstanbul) – Sayın Başkanım, şimdi, tabii, Anayasa ve teamüller önemlidir, İç Tüzük önemlidir. Şimdi, Anayasa'nın sürekli esnetildiği bir ortamda gelip bu konuda bir anayasaçılık yapmak da yanlış olur. Yani, şu anda Anayasa'nın çok uygulandığını söyleyemeyiz. On dört yıl içerisinde Anayasa'nın sürekli tartışmaya açıldığını biliyoruz. Bugün bu konuda Anayasa'dan bahsettiğimizde kendimizle geliyoruz. Burada kameraların bulunmasının ehemmiyeti şudur, bakın teknik bir şey söyleyeyim size: Tutanakları paylaştığınızda buradaki önemli olan yani çok önemli olan bir tartışma yeterince yansımayaacaktır; tam tersine, burada konuşmacıların görüşleri kesitler alınarak videolar hâlinde ekrana yansıtılacak, bu tartışmanın, buradaki meselenin kamuoyuyla daha rahat ve daha geniş paylaşılmasını sağlayacak. Diğer türlü, tutanakların paylaşılması birkaç yazılı medyada bu işin görünür hâle gelmesini sağlayabilir ama görsel medya açısından bu sağlıklı bir çözümlenme değildir. Bu yüzden, görsel medyanın burada bulunması bu toplantının kamuoyuna ulaşması açısından önem arz etmektedir. Anayasa meselesini ayrıca tartışırız. Yani, İç Tüzük'ün her yerde uygulanması gerekir, sadece burada değil yani Anayasa'nın her yerde uygulanması gerekir, sadece burada değil. Yani, biz sadece burada Anayasa'nın uygulanmasını talep edip toplumun geniş kesimlerinde Anayasa'nın uygulanmaması doğrultusunda bir siyaset üretsek kendimizle geliyoruz. Bu konuda bir esneme talep ediyoruz Sayın Başkan. Yani, gelin, görsel medya burada bulunsun. Siz tabii ki bu konuda yetkilisiniz, biz sizin bu konuda bir sefere mahsus, en azından, basının burada yer alması noktasında bir hassasiyet göstermenizi istirham ediyoruz. Böyle yapmamız daha yararlı olabilir düşünüyorum.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Sayın Erdem, teşekkür ediyorum.

Yani, ben endişeleri de aldım, eleştirileri de dinledim, farkındayım ama dediğim gibi, 32 toplantıdır devam eden hem teamülümüzün hem de İç Tüzük'teki bu durumu değiştirme niyetiyle açıklıca değilim, zaten her şey tutanaklara geçecek, kamerasız bir ortamda daha sıhhatli bir şekilde hem tartışmanın usulünü, üslubunu daha rahat yönetebileceğimizi düşünüyorum ve ben basın mensubu arkadaşları dışarıya davet ediyorum, toplantıya başlamak istiyorum.

Teşekkür ederim.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

4.- Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/754)

BAŞKAN - Sayın Yalçın, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Sayın Başkan, Dışişleri Komisyonunun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüşülecek olan Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail devleti arasında tazminata ilişkin usul anlaşması 6 maddeden oluşmakta ve 31 Mayıs 2010 tarihinde Gazze halkına yardım malzemesi götürülen Mavi Marmara gemisine yönelik gerçekleştirilen saldırı sonrası Türkiye'nin ileri sürdüğü özür dilenmesi, tazminat ödenmesi ve yaptırımların hafifletilerek Gazze'deki insani koşulların iyileştirilmesine imkân tanınması koşullarına ilişkin mutabakatın tazminata ilişkin usullerini belirlemektedir.

Özürle ilgili, 22 Mart 2013'te İsrail Başbakanının o zamanki Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a özür dilemesi ve bununla ilgili yapılan basın açıklamalarıyla tamamlanmış ve söz konusu basın açıklaması ve özür sırasında da sivil halkın kullanacağı malların Gazze'ye girişine ilişkin kısıtlamaların kaldırıldığı ve insani koşulların iyileştirilmesi için birlikte çalışmaya hazır olduğu beyan edilmiş ve ödeme yapılmasını içeren bir anlaşma imzalanması hususunda da özür beyanında mutabakata varılmıştı. O tarihten bu zamana kadar sürdürülen diplomatik faaliyetler sonucunda 28 Haziran 2016 tarihinde bugünkü Komisyonun görüşmesine konu Türkiye Cumhuriyeti ve İsrail devleti arasında tazminata ilişkin usul anlaşması imzalandı. Bu anlaşmayla saldırıda hayatını kaybedenlere verilmek üzere 20 milyon ABD doları tutarında tazminat ödenmesi kabul edilmiş oldu. Bu mutabakatın bir parçası olarak da Gazze'ye yönelik yaptırımların hafifletilmesi ve insani koşulların iyileştirilmesine dair üçüncü şarta ilişkin görüşmelerdeki mutabakat, karşılıklı iyi niyet temelinde sonuçlandırıldı. Bunun ilk işareti olarak 4 Temmuz tarihinde 11 bin tonluk yardım malzemesi sevkiyatı yapıldı. Daha sonra Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından bir heyetle Gazze'ye giderek altyapı projeleri ve başta elektrik olmak üzere

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 16

Türkiye'nin yapabilecekleri konularında incelemelerde bulunuldu. Bu ihtiyaçlar temelinde sağlık, barınma, para yardımı, temel malzemeler, her türlü sivil malzemenin girişi sağlanmış olacak ve tazminata ilişkin usul anlaşmasının Meclis Genel Kurulunda, önce tabii ki Komisyonun sonra da Genel Kurulun onaylamasıyla özür, Gazze'deki insani koşulların iyileştirilmesi ve tazminatın ödenmesi konusundaki genel mutabakat yürürlüğe girmiş olacak.

Türkiye, tabii ki İsrail'in bölgedeki uluslararası hukuka aykırı eylemlerine karşı bu ülkeyi daima uluslararası hukuk ve barış temelinde hareket etmeye davet etmiştir ve buna da devam edecektir. Hem ilişkilerimizin normalleştirilmesini sağlayacak olan bu usul anlaşması hem de demin yukarıda biraz önce saydığım mutabakatın diğer unsurlarının devreye girmiş olmasıyla Türkiye hem bölgedeki barış ve istikrar temelli siyasetin hem de ikili ilişkilerin stratejik açıdan taşıdığı hareket kabiliyetine kavuşabilecek ve Filistin'in refah ve güvenliğine de katkısını daha da yoğunlaştırabilecektir. Bu bakımdan söz konusu usul anlaşmasının Komisyon üyeleri tarafından onaylanarak Genel Kurula sevk edilmesinin yararlı olacağını düşünüyoruz.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Adalet Bakanlığımızı özellikle davet ettik yani aslında anlaşmanın bir yerinde değiller ama olur ki soru gelir diye çağırdık. Bu aşamada, müsaade ederseniz, size soru gelirse söz verelim, tedbiren biz sizi davet ettik.

Sayın Hocamın, İhsanoğlu'nun bir ricası var, kendisi ayrılacakmış, eğer müsaade ederseniz önce kendisine söz verelim.

Buyurun Sayın İhsanoğlu.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye'nin İsrail'le münasebetlerini normalleştirilmesi çok önemli husustur ve yapılması gereken bir husustur. O bakımdan bu belgenin buraya gelmesi ve bizim bu konuda konuşma imkânı bulmamız çok önemlidir. Onun için Sayın Başbakanın "Dostlarımızı artıracacağız, düşmanlarımızı azaltacağız." sözünden hareketle bunu memnuniyetle karşılıyorum.

İkinci bir husus: Bu belgenin gâvurca tabiriyle "crafting and drafting" yani yazılması meselesinin de hakikaten kolay bir iş olmadığını biliyorum ve burada hariyecimizi ve işi yapan arkadaşlarımızı, diplomatlarımızı tebrik etmek lazım.

Benim belgeyle ilgili sorularım, istifhamlarım biraz daha farklı boyutta gelecek yani ben bu iki şeyi kayda geçtim. Böyle bir anlaşmaya ihtiyaç vardı, normalleşme bizim menfaatimizdi ve diğer komşularla da münasebetlerimizi düzeltmemiz lazım. Fakat, bu arada, konuyla ilgili çok önemli sorular var. Aradan, bu Mavi Marmara işinden bu yana altı sene geçti. Şimdi, altı senenin sonunda geldik 20 milyon dolara ve bu tazminat olarak gösteriliyor bize. Şimdi, ben soruyorum 1'inci maddede "ex gratia" tabiri niye gâvurca yazıldı, bunun Türkçe'de karşılığı yok mu? Bunun Türkçe'deki karşılığı "lütuf" demektir, bunun karşılığı iyilik olarak kanunda da borcu veya mecburiyeti olmadan verilen paradır "ex gratia". Bu 20 milyon demek, İsrail Hükümetinden bize "ex gratia" veriliyor lütuf olarak, İngilizcesi de "favor", bu Latince bir kelime. Bu kelime niye tercüme edilmedi, Türkçesi konulmadı? Birinci husus bu.

2'nci madde, 3'üncü madde, bu 20 milyonun nasıl dağıtılacağı falan. Onların bence hiç önemi yok. Fakat, yine, 1'inci maddenin İngilizcesine baktığınız zaman İngilizcede tazminat kelimesi yok. "compensation" var, tazminat "indemnity" ve tazminat hukuki bir terimdir yani bir şeyin karşılığında, sorumluluğunda ödenmesi gereken, aramızda kıymetli hukukçular var, Haydar Bey, üstadımız var, tazminat budur, bir şey yapılır, bir ceza yani bu bir şeyin, bir sorumluluk karşılığı, değil mi? Şimdi, burada İsrail tarafı "indemnity"yi kabul etmiyor, "compensation" diyor; "Telafi edilmesi, Mavi Marmara mağdurlarının, bunların telafi edilmesi için 20 bin lira bahşış verdim." diyor, "ex gratia" verdim, "lütuf verdim" diyor, Türkçesi lütuftur, Frenkçesi "favor" dir. Şimdi, bunu nasıl biz kabul edebiliriz? Burada ben sorumluluğu dışişleri diplomatlarına tevcih etmiyorum. Bunun muhatabı başka bir yerdir. Birinci mülâhazam budur.

İkinci mülâhazam, Sayın Başkan, 4 ve 5 numaralarla ilgilidir. Şimdi, bunları okuduğunuz zaman tecavüz eden biziz, Türkler. İsrail yani bu Mavi Marmara'da -yazık- hayatını kaybeden insanlarımız müteceviz duruma geliyor ve onlar herhangi bir dava açamaz, onların mirasçıları hiçbir dava açamazlar ve mahkemeler kabul edemezler ve yani bu 2 maddeyi doğrusu anlamakta ben zorluk çektim ve gerekçede bunun bir izahı yoktur.

Şimdi, biraz önce Sayın Müsteşarımız dedi ki: "Bizim 3 şartımız vardı -zaten Hükümet de en yüksek seviyede bunları söylüyordu- özür dilemek, tazminat ödemek, Filistin'e uygulanan ambargoyu kaldırmak." Şimdi, burada 3'üncü şık... 1'inci özür meselesi bitmiştir, tartışacak durumda değiliz. Burada 2'nci şık olan tazminat durumu yoktur. İngilizcede "tazminat" kelimesi yoktur ve hem Türkçede hem İngilizcede metinlerdeki verilecek 20 milyon yani mağdurların ailelerine verilecek 20 milyon "ex gratia", lütuf olarak yazılmıştır. 3'üncü husus ise Filistin'e uygulanan ambargonun kalkması. Şartımız buydu bizim. Açık açık herkes biliyor bunu. Şimdi, bu şartla ilgili metinde hiçbir bahis yok. Metin zaten sırf tazminatla ilgili olarak, Türkçede "tazminat" dediğimiz konuyla ilgili olarak bulunuyor ve başka bir şey yok. Bir de mutazarrır olan, mağdur olanların yargıya gitme hakları ellerinden alınıyor, önleri kesiliyor ve müteceviz durumuna dönüştürülüyor. 3'üncü hususta, ambargoda bir atıf yok, zaten verilen gerekçede karşılıklı iyi niyet meselesine bağlanıyor gördüğümüz üzere.

Şimdi, İsrail tarafından iyi niyet görmek biraz... Yani ne diyeyim, bir şey demeyeyim. O bakımdan, ben bu metnin doğrusu bu üç nokta bakımından yani tazminat meselesinin tazminat olmadığını, "ex gratia" olduğunu; ikincisi mağdurların hukuki haklarını, dava açma haklarını Türk mahkemelerinde veya dışında... Bir de üstüne üstlük Türk mağdurlarının canı olarak, mağdur değil de gaddar tarafına dönüştürülmesini ve İsrail Hükümetinin her şeyden masun, her şeyden mahfuz ve her şeyden korunaklı bir duruma getirilmesi durumudur. Bir de üçüncü husus, ambargonun kaldırılmasıyla ilgili bir şey yoktur. Basına verilen resmî beyanatta oraya biz elektrik tevlit edilecek, jeneratörleri falan göndereceğiz bazı yardım ama Türkiye'nin o günkü şartları içerisinde bunun Gazze'ye girmesi, ambargonun kaldırılarak Gazze'ye girmesi... Burada varılan zimni anlaşma -ki burada bu metinde yok- bu yardımın Gazze'ye girmesi,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 17

Filistin topraklarından girmesi değil, İsrail'in üzerinden, İsrail limanı Aşdod üzerinden girmesi ve İsrail Hükümetinin nezareti altında, tasarrufu altında Gazze'ye uygun görüldüğü takdirde gönderilmesi. Ben bu mülahazaların burada lütfen kayda geçmesini istiyorum. Prensip olarak evet, münasebetleri normalleştiririm, münasebetlerimizin önünde olan problemleri kaldırım ama bunu da biraz daha Türk devletin hükümlerini haklarını çiğnemenin yapmamız lazım.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Ayrılacak mısınız Sayın İhsanoğlu? Eğer ayrılacaksınız Ümit Bey' den şimdi cevap vermesini isteyeceğim.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Yok biraz daha bekleyeceğim.

BAŞKAN – O zaman bir iki şey alalım, topluca daha iyi olur.

Buyurun Sayın Öztürk.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, İsrail'le ilişkilerin normalleştirilmesiyle ilgili AKP Hükümetinin üç tane şartları vardı, yani AKP'nin kendi şartları. Uluslararası toplumun veya uluslararası mahkemenin Türkiye'ye öngördüğü "Bunları isteyin." diye dikte ettiği şartlar değil, AKP'nin bizzat bu olaydan sonra ortaya koymuş olduğu, kamuoyuna deklare etmiş olduğu –bunu demin de arz etmeye çalıştım- iki üç seçim kampanyasına konu ettiği üç şartı. Bunu artık herkes ezberlemiş oldu.

"Özür" deniyor ama şifahi bir özür olduğu söylendi. Bunun "apology" kelimesi mi yoksa "sorry for those who have been killed me" mi yoksa "I apologize for those who have been killed me" mi belli değil yani bize özel bir görüşmeden, Sayın Başbakan ile Sayın Netanyahu'nun, Sayın Başkan Obama'nın aracılığıyla yapılan görüşmeden aktarılan bu. Bizim bildiğimiz, üzüntü bildirmekle yani "regret" –İngilizceye girmek istemiyorum ama- "apology" kelimesinin kullanıldığını bilmiyoruz, sadece, söylendiği kadarıyla şifahi bir özür dilendiği söyleniyor.

İkinci konu, tazminat konusu. Tazminat... 20 milyon dolarlık bir tazminatın Türkiye'ye aktarılması, bir fona devredilmesi ve bunun kimlere ve nasıl dağıtılacağına Türkiye'nin karar vermesi ama burada da bu, şartla bağlanıyor yani tazminat bu anlaşmayla şartla bağlanıyor. Bu şart öyle hafif bir şart değil, olaya karışmış İsrail askerlerinin, İsrail komandolarının Türk yargı sisteminden bağışıklığını, affını öngörüyor çünkü her türlü cezai ve hukuki işlemlerden muaf tutuluyor. Bizim anladığımız şekliyle -Adalet Bakanlığımız da mutlaka cevap verecektir- yani bu tam manada bir bağışıklıktır, aftır.

Bu üçüncü konu, ablukanın kaldırılması ancak bu metne yansıyan hafifletilmesi yani bu hafifletilme olayı, İsrail'le yapılan bu gizli pazarlık bu anlaşmayla ilgili kamuoyuna yansdıktan sonra olayın ne yönde cereyan ettiği anlaşılınca Hükümet tarafından, ablukanın kaldırılması değil, hafifletilmesi. Şimdi, bizim anladığımız, burada da doğrudan Mavi Marmara'nın uyguladığı yol dikkate alındığında doğrudan Gazze Şeridi'ne denizden yavaşmayı öngörüyordu ama ortaya çıkan metinde Aşdod Limanı'ndan, kara üzerinden, İsrail denetiminde, İsrail norm ve kurallarına uygun bir şekilde gidecek sivil malların hızlı geçişini veya daha düzenli geçişini öngörüyor ama burada abluka da kalkmıyor. Yani üç şarttan özür ne tam özür –bilmiyoruz- tazminat şartla bağlanıyor, abluka da kalkmıyor, hafifliyor.

Şimdi, bu anlaşmada bizim dikkatimizi en çok çeken konu İsrail askerlerinin, bu olaya karışmış İsrail askerlerinin yargılanmasıyla alakalı. Yanlış hatırlıyorsam, Konya'da ve Nevşehir'de iki dava sonuçlandı ve daha geçen hafta Dışişleri Bakanlığı kanalıyla da hatta bir dosya İsrail Büyükelçiliğine verildi tazminatla ilgili. Şimdi, bu davaların hepsi düşecek mi? Yani bu çok enteresan bir konu. Bu şahsi, bu sadece tazminat olayı değil ki, insanlar sırf gururları kırıldığı için de 1 dolarlık da tazminat davası açabilirler yani manevi tazminat. Bu maddi bir konu değil ki hemen af kapsamına girsin. Şahsi bir konu nasıl hemen böyle bir düzenlemeyle geçiştiriliyor? Doğrusu, onu anlayabilmiş değilim. Umarım ona sağlıklı bir açıklama getirilebilir.

Bir de dikkat ettiyseniz bu anlaşmada yani Anayasa'nın 90'ıncı maddesi çerçevesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylandıktan sonra kanun hükmünde olacak, kanun gibi olacak. Dolayısıyla bütün kurum ve kuruluşların uygulayacağı bu anlaşmada - Sayın İhsanoğlu Bey'in belirttiği gibi- abluka konusu düzenlenmiyor, bu belli ki ayrı bir metinde düzenleniyor, ayrı bir "memorandum of understanding" de düzenleniyor. Her ne hikmetse bunu buraya getirmedi. Nereden bileceğiz biz bunun düzenlendiğini, Aşdod Limanı'ndan geçildiğini, bütün orada elektrik, gaz olduğunu nereden bileceğiz? Niye saklanıyor ki bu? Yani Parlatonun onayına tabi olmasa bile, "memorandum of understanding" olsa bile bunun mütemmim cüzüdür o. Burada tartışılması gerekiyor çünkü bu tabloyu bizim tam çekmemiz lazım. Nereden bileceğiz bunun olduğunu? Tamam, İsrail basınına, oraya buraya -diyelim- bu yansıdı ama biz bunu nereden bileceğiz ki bunun gerçekten yansıdığı şekliyle olduğunu? Sonuçta bir al ver sürecine girilmiş burada. Biz onu da görmek isterdik. Sayın Dışişleri Bakanlığımız temsilcisinin o konuyla ilgili de mutlaka söyleyeceği vardır diye düşünüyorum. Yani bu konu hiç düzenlenmedi mi, bir "memorandum of understanding" yok mu, tarafların imzaladığı bir metin yok mu mesela? Bu öylesine boş mu bırakıldı ablukanın kaldırılmasıyla ilgili veya sizin tabirinizle hafifletilmesiyle ilgili burada bir metin yok mu?

Bir başka konu, bu aileler. Şimdi, bu o kadar hassas bir konu ki burada bu aileler, bu kurbanların aileleriyle mesela ne kadar görüşüldü? Bunlar gerçekten bunu kabul ediyorlar mı? Bunlar etseler bile bunların hemen aileleri yani birinci aileleri, torunları örneğin bunu kabul etmiyorsa ne yapacaksınız? Yani 20 milyon dolar karşılığında bu davanın kapatılması ve bütün bu kanın temizlenmesi mi öngörülüyor, bütün maliyet 20 milyon dolar mı, bunun hiç manevi bir boyutu yok mu?

Bir başka konu -Adalet Bakanlığı temsilcimiz mutlaka onu açıklayacaktır- Mecliste bu beşte 3'le nitelikte çoğunlukla mı ele alınması gerekiyor, basit çoğunlukla mı? Çünkü bir nevi defakto bir af konusu var burada. Bunun da açıklığa kavuşturulması lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 18

Bunun bir de kamuoyu boyutu var. Kamuoyu boyutu hepsinden daha önemli. Şimdi, şu ana kadar, bu anlaşma az çok yansıdı basına, hiçbir kurban yakınının çıkıp bir açıklama yaptığına şahit olmadık. Bir baskı mı var? Mesela bunlara şöyle bir baskı hissettirildiği doğru mu: Mesela "Siz bu tazminatı alacaksınız ama belge imzalamak zorundasınız, bir belge karşılığında verilecek." Yani böyle bir şey, bu varsa, bu talep edilmişse, bu anlaşmada yoksa... Örneğin "memorandum of understanding" de olabilir. Orada mı var? Bu nedir? Bunu da açıklamalarını istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Buyurun Hışyar Bey.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu metnin İngilizcesine dair Ekmeleddin Bey'in söylediği bütün her şeye harfiyle katılıyorum. Burada bir tazminat durumu söz konusu değildir, burada bir lütf söz konusudur, "in recognition of loss" yani "Evet, siz bir hata yaptınız, biz sizi öldürdük ama işte öldürdük, o kayıpları biz tanıyoruz ve bunun için de bir para veriyoruz, hadi gelin biz bu meselenin üzerini kapatalım." Yani en kaba tabiriyle söylüyorum bunu. Ortada bir yanılma var. O metnin başına, yasanın başına "tazminat" kelimesi koyarak olmuyor. Niye olmuyor? Çünkü metnin sonunda aynen şöyle diyor: Bu metin... İngilizcesini söylüyorum, Türkçesini geçin, Türkçesinin hiçbir kıymetiharbiyesi yok burada biliyorsunuz. Çünkü metnin sonunda diyor ki: "Yorum farkında -In case of divergence of interpretation the English text will prevail- İngilizcesi esastır." Türkçesinin hiçbir anlamı yok. Türkçesinde tazminat mazminat koymuşuz da bu meselenin tazminatla bir alakası yok.

Mavi Marmara olayı ve mağdurları -çok kaba bir tabirle söylüyorum yine- kullanıldılar, kullanıldılar, şu an çaput gibi atılıyorlar ve üstü kapatılmak isteniyor arkadaşlar. Dolayısıyla işin siyasi boyutu vardır. Çok düz koyalım, kimse de yok burada.

Şimdi, birincisi, bu çevirinin bu şekilde yapılmasıyla kamuoyu yanılıyor, ortada tazminat yok, altını çizelim. İkincisi: İsrail devleti ve bu Mavi Marmara saldırısında sorumluluğu bulunan herkes hukuken bir defa bağışlanıyor, bütün hukuki yollar kapatılıyor. Burada çok ilginç bir durum -ben şeye girmek istemiyorum- yani bu insanların hukuki anlamda önleri kapatıldı ama Allah aşkına "kul hakkı" dediğimiz bir şey var ya. Bu kul hakkını devlet ne adına, kimin adına bu şekilde gasbediyor? Yani burada yakınları ölen insanlar, ölenlerin kendileri zaten gitti, onların yakınları, en azından kul hakkı üzerinden bir düşünülür. Allah'ın bile karışmadığı bir şey Hükümet nasıl karıştır, devlet nasıl karıştır? Ben, gerçekten, büyük bir şaşkınlık içerisindeyim.

Üçüncüsü: Burada biz bir tartışma yürütmüştük, hatırlayın, Sayın Dışişleri Bakanımız da buradaydı. Sayın Dışişleri Bakanı bütün Komisyonun huzurunda, hatta beni de tersleyerek "Yazılı özür var." demişti, burada söylemişti. Ben hâlâ o yazılı özrü bekliyorum. Biz görmedik ama burada gerekçede sadece şifahi, sözlü olarak o dönem Sayın Başbakanı yapılmış olan, içeriğini bilmediğimiz, bize bir şekilde anlatılan bir özür olduğunu düşünüyoruz. Özür yerine gelmemiştir. Yazılı olmalı, kamuoyuna açık olmalı, kamuoyu bunu bilmeli. Sayın Cumhurbaşkanı değil, en başta mağdur olanların ailelerinin bunu bilmesi lazım çünkü içlerinin rahat olması lazım.

Ben az önce yukarıda bir girdim, yakınları ne demiş, ne dememişler? Gerçekten, her konuşan patlıyor yani. "Bizim haberimiz olmadan, bize danışmadan, bizimle konuşulmadan nasıl böyle bir şey yaptı?" Öztürk Bey'in söylediği. Bu anlaşma yapılırken bu ailelere anlatılabilir, gerekçeleri anlatılabilir, Türkiye'nin küresel ve bölgesel anlamda izole olduğu, politik anlamda bu ilişkilerin kurulması gerektiği, belki fedakârlık, feragat etmeleri gerektiği kendilerine anlatılabilir. Bir sürü yolu, yöntemi var bunun. Ama gerçekten, basına yansıdığı kadarıyla, benim gördüğüm kadarıyla, bu insanlar çok ciddi bir sıkıntı içerisinde. O kadar büyük bir mesele, o kadar büyük bir olay karşılığında "Al 20 milyon doları, üzerini kapatalım." Vallahi, bu devletin de verecek 20 milyon doları var bu insanlara yani yok mu, bizim vergilerimiz yok mu? O açıdan da tam bir sorun yumağı.

Son olarak, yine bu Gazze ablukası üzerinden... Arkadaşlar, sadece Gazze ablukası böyle hafifletildi falan diyoruz. Türkiye, resmî olarak bu belgeyle bunu tanıyor. Aslında, Türkiye'nin tanıdığı, Mavi Marmara olayından önce zaten prosedür neyse Türkiye onu tanıyor. Yani madem böyleydi, o zaman onca kavgayı biz niye bu kadar yaptık, niye birbirimizi bu kadar götürdük?

Dolayısıyla bütün altı yıllık sürecin sonunda, evet, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Hükümeti bir karar almış, İsrail'le bizim ilişkilerimizi normalleştirmemiz gerekiyor ulusal çıkarlarımız gereği, bölgesel çıkarlarımız, pozisyonumuz gereği. Fakat bunu yaparken bile topluma belli bir aleniyet içerisinde, açık, şeffaf bir şekilde bu kaygıları paylaşmak, insanları ikna etmek, böyle bir süreç yürütmek gerekiyor. Bütün bunların hiçbirisi yapılmamış. Şu an sadece Mavi Marmara'yı maalesef Hükümet bir kambur olarak görüyor, sadece kamburdan sıyrılmaya, kurtulmaya çalışıyor. Durum bundan ibarettir. Biz de bir muhalefet şerhi yazıp bu düşüncelerimizi ekleyeceğiz.

Son olarak da, Sayın Başkan, sanırım 5'e kadar muhalefet şerhiydi...

BAŞKAN – Yok, değişti o.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – O ne zamana kadardı?

BAŞKAN - Yarın öğlene kadar.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Yarın öğlene kadar.

Çok teşekkür ediyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Estağfurullah, ne demek.

Şimdi şöyle yapalım: Önemli sorular soruldu, toplu cevap da araya kaynayacak. Cevap versin ama ısrarcı olursanız buyurun ama bence cevap versin ki araya kaynasın.

Sayın Yalçın, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN - Sağ olun Sayın Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 19

BAŞKAN – Atlamadan gidersek Sayın Müsteşarım, tekrar aynı konuya yeniden girmek zorunda kalmayalım lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Tabii tabii, not aldım.

Öncelikle Sayın İhsanoğlu'nun sorularına cevap vermeye çalışacağım. Şimdi, burada sözü edilen bu “ex-gratia” tabiri ve anlaşmanın işte, tazminat olup olmadığı meselesi... Şimdi, anlaşmanın İngilizcesi esas ise zaten anlaşmanın kendisi “Procedural Agreement on Compensation between the Republic of Turkey and Distaste of Israel” Anlaşmanın adı bu zaten. “Ex-gratia” da doğru, yasal yükümlülük gereği olmayan bir ödeme ve hukuken yerleşik bir terim. Burada bir mahkûmiyetle veya bir ceza davasının sonuçlanmasıyla verilen bir tazminat olmadığı için, hukuken de yerleşik bir terim olduğu için “yasal yükümlülük gereği olmayan” karşılığı olan Latince terim kullanılmış. İngilizcesinde de zaten anlaşmanın bir “compensation agreement” olduğu yazılı ve ailelerin tazmini için bu paranın verildiği de yine İngilizcesinde ve Türkçesinde kayıtlı.

Diğer husus, dava açabilir açamaz... Herkes tabii ki dava açabilir. Zaten şu anda yürüyen 32 dava var; bir tane ceza, 32 tane tazminat davası ülkemizde sürmekte. Bunlardan, 32'den hariç, biri Nevşehir biri Kayseri'de birer tane de tazminat davası bitmiş zaten. Yani 32'den önce bitenleri de söylüyorum. Bu anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle, eğer Komisyon onaylar, Genel Kurul onaylar ve yürürlüğe girer ise bu yürürlüğe girdiği anda davalar düşecek diye bir şey yok. Tabii ki bu, Anayasa'nın 90'ıncı maddesine göre uluslararası anlaşma olduğu için kanun hükmünde olacak, buna yargı mercileri karar verecek. Ayrıca dava da açılabilir. Ayrıca Türkiye dışındaki davalarla bunun hiçbir ilgisi yok. Örneğin Komorlarda bir dava var ve sürüyor, ona bunun bir etkisi de yok. Yurt dışındaki davaları da açabilirler.

Gazze'ye ambargo kalkması meselesi... Bununla ilgili evet, bunca yıldır süren müzakerelerin bir mutabakatı var ve bu mutabakatta da Gazze'ye ilişkin her türlü insani yardımın, sivil yardımın, inşaat malzemesinin, para transferinin, her türlü altyapının, arıtma tesisinin yapılabileceği var ve kayıtlı.

Apology meselesi yazılı var, burada.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Bir saniye... “Memorandum of understanding” var mı ayrı bir anlaşma?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Mutabakat notu var.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Peki, onu niye sunmuyorsunuz? Yani biz niye bilmiyoruz onu? Burada niye yok o?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Çünkü mutabakat notu bu müzakerelerde, müzakerelerin sonunda -siz de çok daha iyi biliyorsunuz- zaten görüşmelerin yani o müzakerelerin işte, “Özrü kabul ettik. Bir usul anlaşması yapıyoruz.” ki bu ve Gazze'ye ilişkin de ambargonun hafifletilmesi ve şu demin saydığım -ki tekrar sayabilirim- geçişlerin kolaylaştırılmasına ilişkin görüşmelerin mutabakatı. Yani yüzlerce, binlerce mutabakat veya görüşme veya tutanak uluslararası bir anlaşma sayılmadığı için zaten yok ama bilgi veriliyor, söylüyorum.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Bakınız, burada, özür diliyorum, bu önemli bir konu çünkü şimdi bunun bir çerçevesi var.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Tabii, bir mutabakat çerçevesi.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sizin getirdiğiniz bu... Biz bunu anlıyoruz çünkü mesleğimizden dolayı anlıyoruz ama bu kamuoyu bunu anlamaz. Ben size açık açık söylüyorum. Bunun çerçevesini çizen bir belge var, belli ve o belge mutabakat muhtırası yani “memorandum of understanding” muhtemelen ve bu da İsrail'i az çok tanırıyorsa o da imzalanmış hâli veya imzalanmış.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – İmzalı tek metin var, o da bu usul anlaşması ve usul anlaşmasının...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Ama burada bir mutabakat muhtırası var.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Evet, usul anlaşmasının önündeki, kamuoyuna ve Meclise ve sizlere ve tüm herkese açık gerekçesinde de o mutabakatın bütün çerçevesi satır satır kayıtlı. Yani gerekçe biliyorsunuz resmî bir gerekçe. Gerekçe metni, bu usul anlaşmasının gerekçe metni varılan mutabakatın, çatı mutabakatın bütün unsurlarını yazılı olarak ve hukuken sizlere, Meclise ve kamuoyuna zaten arz ediyor.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Peki, burada, özür diliyorum- güzel bir konu- şu var mı mesela? O mutabakat muhtırasını harfiyen okuyorum, burada gerekçede yok. Bakınız, “Türkiye ve İsrail kendi ülkeleri üzerinde veya üzerinden birbirlerine karşı herhangi bir terörist veya askerî faaliyete izin vermediklerini veya ülkeleri dışında bu tür faaliyetlere destek sağlamadıklarını beyan ederler. Bu amaçla Türkiye ve İsrail bu tür faaliyetlerin toprakları üzerinden birbirlerine karşı herhangi bir örgüt - Hamas yani, Hamas diyor- veya grup tarafından girişilemeyeceğini, planlanmayacağını, uygulanmayacağını, yönetilemeyeceğini veya finanse edilemeyeceğini teminen her türlü gerekli tedbiri alır.” Niye yok burada gerekçede mesela?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Hayır, bu dediğiniz şey; PKK için de geçerli olabilir, FETÖ için de geçerli olabilir. Bu tip bir müzakerede karşılıklı iyi niyetlerin bulunduğu mutabakat notunda bu tip unsurların konması illa Türkiye'nin tavizi, illa söylediğiniz gruplar adına olması şart değil. Bu, dediğim gibi, PKK için de olabilir, FETÖ için de olabilir. Bu bakımdan buradaki esas usul de usul anlaşmasının tartışması olduğu için gerekçede özellikle Gazze ağırlıklı olarak bununla ilgili gerekçe satır satır konmuş durumda.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Şimdi, burada bir şey var. Yani bu gerekçede affedersiniz ama her şeyin olmadığını biliyoruz, gerekçede bazı şeyler yok. Şimdi, burada bir çerçeve var, “memorandum of understanding” yani anlaşma muhtırası var, çerçeve var, o çerçevenin içerisinde, ona binaen yapılan bir anlaşma var. Yani bir Meclis onayına tabi olmayan mutabakat muhtırası, Meclis onayına tabi olan bu var. Ben de diyorum ki o, bunun çerçevesi ve bu, onun mütemmim cüzü. Niye onu görmüyoruz birlikte ki sağlıklı bir değerlendirme yapalım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 20

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Yani biz görmemiz gerektiği kadarını görüyoruz ama tamamını onaylıyoruz aslında. DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Anladım, Sayın Vekilim öyle. HIŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Ben söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Şimdi, çok böyle karşılıklı tartışmaya doğru gitti. Yani bunu...

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Bir usul tartışması boyutuna gitti.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Usul değil bu, usulle alakası yok.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Kanun yapma yöntemlerinde bugüne kadar gelen bütün kanunlarda önümüzdeki metindir, bu metin üzerinden hareket edeceksiniz.

BAŞKAN – Bir dakika, müsaade ederseniz. Yani ben toparlansın diye müsaade etti sorular.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Ben öbür cevapları da vereyim.

BAŞKAN – Tekrar süre ayarlaması yaparak yine söz hakkı veririz. Söz hakkı saklı herkesin, onda bir sıkıntı yok ama daha birçok üyemiz var konuşmayan. Anlaşılan o ki herkes bir şekilde ifade etmek istiyor kendisini, bunda hiçbir sakınca yok ama tekrara döneceğiz ben biliyorum yani, eğer sorulara cevap verilmezse, tatmin olup olunmaması ayrı bir mesele. Üç aşağı beş yukarı zaten başlıklar belli. Sırayla gidelim, eğer tatmin olunmazsa tekrar sorulur, tekrar cevabı sayın büyükelçiden istenir.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Bu apology konusu ise o tarihte evet, telefonda yapılmış bir özürdü bu. Daha sonra aynı gün iki ülke Dışişleri Bakanlıkları ve Başbakanlıkları web sitesinde, İngilizce metni de var, Türkçe metni de var, bunu, o görüşmeyi yayınladılar. Yani web sitesinde bir açıklamayla Netanyahu'nun ne dediğini ve bizim ne anladığımızı eş zamanlı olarak yayınladılar. Orada da "Prime Minister Netanyahu expressed Israel's apology to the Turkish people..." olarak İsrail Başbakanlık web sitesine aynı gün kondu. Böylece telefonda yapılan şifahi özürün İngilizce "apology" olarak yazılı kaydı İsrail Başbakanlık web sitesine aynı anda, o gün, eş zamanlı olarak Türkçe-İngilizce konuşmuş oldu. Böylece bir telefon irtibatının yazılı olarak teyidini İsrail Başbakanlığı yapmış oldu.

Bu, tazminatın şarta bağlanması meselesi ya da davaların düşmesi, af meselesi... Şimdi, bu usul anlaşması Komisyon takdir ederse ve Genel Kurul takdir ederse yürürlüğe girmesinden yirmi beş iş günü içerisinde İsrail bu parayı yatıracak. Bunun davaların düşmesiyle ilgili bir şartı yok. Yani bekleyip davalar düştü diye bir anons veya ilan olacak da ondan sonra para yatacak gibi bir şart yok. Yürürlüğe girdiği günden yirmi beş iş günü içinde bu 20 milyonu yatıracak. Daha sonra bu davalar -32 tazminat, 1 ceza- sürecek, yargı bunlara karar verecek, kanun hükmünde olduğu için düşürecek, bunu bilemiyorum ben, ya da devam ettirecek ama yürürlüğe girdiği an paranın yirmi beş günde yatması bir şart, anlaşmada belirtilmediği gibi. Yani davaların düşmesi şartıyla bağlı değil.

Ailelerle ilgili olarak ben hatırlıyorum, geçmişte de Hükümetimiz, o zamanki Başbakan Yardımcımız birçok vesilelerle toplamış, görüşmüştü zaman içerisinde. Bu konuda yürütülen müzakereler hakkında, çünkü altı yıllık bir süreçten bahsediyoruz, birkaç aylık süreçten değil, geçmiş dönemler içerisinde birçok görüşmenin yapıldığını biliyorum.

Ayrıca bu dağıtım meselesi nasıl yapılacak? Vefat eden şehidimizin yasal mirasçısı veraset ilamıyla belli olunca almak istiyorsa gidip alacak, almak istemiyorsa almayacak. Burada şu ana kadar bu gelişmelerden haberdar olup "Bu tazminatı nasıl alacağız, nasıl verilecek?" diye başvuran aileler de var.

Bu belge meselesi... Tabii, sonuçta bir para verildiği için bir feragat belgesi alınacak. Bu, normalde devletin aktardığı tazminat bedeliyle ilgili yaptığı bir uygulama, terörle mücadelede de bu feragat belgesi alınıyor bildiğim kadarıyla ve davaları sürdürmek isteyen veya yeni dava açmak isteyenlere de, burada ve özellikle yurt dışında dava açmak isteyenlere set çeken, engel olan bir anlaşma değil.

Bir de, tabii, sürecin altı yıl sürdüğünü, zorlu bir süreç olduğunu yani yaşanan acılardan... Birkaç kelime oldu, ona da ben üzülüm; "Hemen, işte, birdenbire 20 milyona geldik, dayandık." gibi sözler... Yani sonuçta altı yıllık bir süreç bu. İşte, özür kaç yıl sonra olması, tazminatla ilgili müzakereler, Gazze'yle ilgili gelişmeler, bütün bunların geçmiş altı yılda olduğunu da hatırlarsak yani bir yere hemen varılmış da değil. Ama bu konuda çaba harcadığımız doğru. Bu çabanın illaki normalleşme adına değil yani şehitlerin hiçbirinin yerine gelmeyeceğini bilsek ve büyük bir acı duysak da sonuçta mahkemelerin getireceği, varacağı noktanın özür... Çünkü özür de iki arkadaş arasındaki özür değildir, iki devlet arasındaki özürün de bir hukuki anlamı vardır. Özürün ve böyle bir bedel ödenmesinin hukuken de siyaseten de vicdanen de doğru olduğunu düşünüyorum.

Ayrıca hiçbir bedelin, gurur için açılan 1 lira da dâhil, 100 milyon da dâhil hiçbir bedelin bir ölüyü, bir şehidi geri getirmeyeceğini, bu acıları yatıştırmayacağını hepimiz bilsek de hukuken ve uluslararası teamül olarak da gerçekten Türkiye'de açılan davalarda talep edilen ve sonuçlanan iki davada verilen bedel ile uluslararası şartlarda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği bedellere baktığımızda, ki en yüksek verdiği bedel 80 bin avro, Türkiye'de en yüksek istenen, ailelerce en yüksek talep edilen 4 milyon TL, varılan mahkeme sonucu -Nevşehir, Kayseri- 290 bin TL. Bu bedelin hiçbir şeyi olmamakla birlikte dediğim gibi bir hukuki ve siyasi ve vicdani olarak ve ödetilen bedel olarak da önemli olduğunu düşünüyorum yani uluslararası tarihsel emsal bakımından.

Şimdi, benim söyleyeceklerim bunlar. Tabii, tekrar olursa tekrar arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Konuşmayan arkadaşlardan devam edeceğim.

Buyurun.

EREN ERDEM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Türkiye Cumhuriyeti devleti ile İsrail'in arasının bozulmasının temel nedeni nedir? Gazze ablukasıdır. Şimdi, bakın, arkadaşlar, kendimizi kandırmayalım. Bu anlaşma ilk gündeme geldiğinde bütün

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 21

medya organları “Abluka kalkacak...” Şimdi de bir mutabakat muhtırası olduğu ifade ediliyor, bizim görmediğimiz bir mutabakat muhtırası olduğu ve burada Türkiye'nin, Aşdod Limanı'na insani yardım taşıma imkânı kazandığı bu anlaşmayla ifade... Arkadaşlar, bu doğru bir ifade değil, bu yanlış bir ifade.

Bakın, 2010 yılında İsrail Savunma Bakanı kendi ülkesinde bir gazeteye diyor ki: “Bütün yardım filolarını Aşdod Limanı'na bekliyoruz.” Arkasından, değerli arkadaşlar, bakın, dünyanın birçok ülkesinden; İsveç'ten, Kanada'dan, Avrupa'nın birçok ülkesinden Aşdod Limanı'na zaten gemiler gidiyor. Yahu, arkadaşlar, Mavi Marmara'nın meselesi zaten Aşdod Limanı'na gitmeyip doğrudan Gazze'ye gitmekti, yani mesele buydu zaten, bu bir kazanım değildi. Mavi Marmara'ya İsraili yetkililer “Aşdod Limanı'na getirirseniz problem yok.” demişlerdi. Bütün kavga, bütün mesele, o 9 şehidin olmasının tek sebebi Aşdod Limanı üzerinden değil, doğrudan Gazze Limanı üzerinden bunun... Şimdi ne oldu biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Türkiye Cumhuriyeti devleti resmen Gazze ablukasını tanımıştır, bitmiştir arkadaşlar bu iş. Bu anlaşmayla Gazze ablukası tanınmıştır. Neden? Daha önce biz Aşdod Limanı üzerinden insani yardımların götürülmesini olumlamıyor, Gazze Limanı'na doğrudan sevkiyat yapılmasını savunuyorduk. Dolayısıyla, geldiğimiz noktada bizim henüz görme imkânına erişemediğimiz o mutabakat muhtırasının mahiyetiyle ilgili eğer gerekçe bölümündeki ifadelerden bir detay alacaksak arkadaşlar, bu kesinlikle ve kesinlikle İsrail'e teslimiyet anlaşmasıdır.

İkincisi değerli arkadaşlar: Özür. Ya, çok özür diliyorum arkadaşlar, bakın, burası devletin temsil edildiği bir merci. Yani sizler de devlet memurusunuz. Devletler arası hukukta “telefonla özür” diye bir şey yoktur arkadaşlar, yok hükmündedir, kabul edilemez. Biz Rusya'ya mektup gönderdik, değil mi? Sayın Cumhurbaşkanı mektup gönderdi. Bu işler böyle olur, telefonla olmaz.

Ayrıca değerli arkadaşlar, şimdi burası Dışişleri Komisyonu. Buradaki bütün Komisyon üyelerinin ortalama bir İngilizcesi vardır. Bu metinde “tazminat” kelimesi nerede geçiyor arkadaşlar? “Compensation” tazminat manasına mı geliyor?

Arkadaşlar, “ex gratia.” Ekmel Bey'in ifadesini ben anımsatmak babında söyleyeyim arkadaşlar. Bu, sizin ifade ettiğiniz gibi, hukuki sorumluluğu karşılayan bir kavram değil, esasen lütuf babında değerlendirilmesi gereken, tazminatla hiç alakası olmayan bir kavram ve biz şunu yaparak kendimizi kandırmayalım. Bu sayfayı yırtalım arkadaşlar, İbrani'yi de yırtalım. Bunların hükmü yok arkadaşlar. Bu anlaşmada son maddede diyor ki: “Bir yorum farklılığı olduğu takdirde bağlayıcı olan İngilizce metindir.” Bitti. İngilizce metin arkadaşlar.

Şimdi, bizim burada şu yanışa da düşmememiz gerekiyor değerli dostlar, bakın: Biz oraya tesis yapacağız, biz oraya... Ya, zaten yapılıyor değerli arkadaşlar, yapılabiliyor zaten. Şu anda, istiyorsanız yarın hemen, İsveç'te bir insani yardım kuruluşuyla görüşelim, hemen bir gemi Aşdod Limanı'na gönderilebilir. Yani Gazze'ye bu şekilde bu meseleyi “Abluka kalktı, abluka kalktı.” diye sunmak çok yanlış bir yaklaşımdır. Tam tersine, bu anlaşmayla biz mevcut ablukayı tanımış, kabul etmiş, meşrulaştırmış, onu onaylamış, tasdik etmiş olacağız. O zaman arkadaşlar, biz, kusura bakmayın ama bu arkadaşların yani yıllarca sosyal medya hesaplarınızdan, bunları hep paylaştı insanlar, bunlar üzerinden siyaset yapıldı arkadaşlar, çocuklar üzerinden siyaset yapıldı. E, nasıl peki bunun şeyine döneceğiz, bu insanların yüzüne nasıl bakacağız? Şuna bakın arkadaşlar. Bu katliamların meşrulaşmasına yol açmış olacağız. Hiç kusura bakmayın, bu bir abluka kalkması falan değil, tam tersine, Türkiye Cumhuriyeti devletini İsrail'e teslim etme anlaşmasıdır. Bu kabul edilebilir bir anlaşma değildir. Eğer gerçekten de arkadaşlar, özür meselesi varsa bu yazılı bir metin hâline gelmelidir. Tazminat meselesi bu metinde açık bir dille vurgulanmalı, ailelerin hukuki haklarını saklı tutmak suretiyle tazmin süreci gerçekleştirilmelidir. Aksi takdirde, zaten bu davaların sonuçlarında belirli bir tazminat zemini de oluşacaktır. Bırakalım yargı işlesin. Niye insanların davalarını geri çektireceğiz ki?

Aynı zamanda, denildi ki demin, ifade edildi: “Ailelerin bir yaklaşımı yok.” Olur mu arkadaşlar, olur mu öyle şey? Bu anlaşmanın hemen ertesi günü şehit aileleri açıklamalar yaptı. Kahrubela okuyan aileler oldu bize ya! Bu olmaz arkadaşlar. Ben Furkan Doğan'ın ailesini tanıyorum. Şimdi bu insanların hiçbiri bunu kabul etmiyor, hiçbirisi bunu meşru görmüyor. Biz bu insanlara ne diyeceğiz? Nasıl “Davalarınızı geri çekin.” diyeceğiz? Nasıl bu kabul ettirilecek? Bunlar doğru şeyler değil. Bu ailelerin içerisinde “Biz İsrail'den para falan istemiyoruz kardeşim.” diyen aileler çoğunluktadır. Bunları göz ardı etmeyelim. Eğer gerçekten de ilişkilerin normalleşmesi esasına dayanacak bir şey yapacaksak bu bu kadar vahim tavizler vererek yapılmamalıdır, Türkiye Cumhuriyeti'ni bir teslimiyet anlaşmasına boyun eğdirerek yapılmamalıdır.

Bu bağlamda, ben, bu anlaşmanın tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum ama zannediyorum ki bizim Komisyonumuzun pozisyonu gereği böyle bir yetkimiz de söz konusu değil. Sabahki tartışmada da gündeme gelmişti ama böyle bir yetkimiz de söz konusu değil ama süreç doğru bir süreç değil arkadaşlar.

BAŞKAN – Artık yorum yapmıyorum.

Talip Bey'e söz vereceğim ve hiç konuşmamış olanlara söz vereceğim arkadaşlar öncelikle.

Buyurun.

TALİP KÜÇÜKCAN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli üyeler, Mavi Marmara sivil bir hareketti ve ne yazık ki hepimizin de o dönemde lanetlediği gibi İsrail'in çok ağır güç kullanarak ve 10 vatandaşımızı katlederek bitirdiği bir süreçti. Bu konudaki tutumumuz değişmiş değil. Onu ifade etmekte yarar görüyorum. Mavi Marmara'da İsrail'i geçmişte de kınadığımız gibi, aynı şekilde orada yapılanı yine kınıyoruz çünkü böyle bir sivil hareketin güçle bastırılmasının doğru olmadığını ifade ediyorum. Ancak, diğer taraftan, az önce Sayın Eren Bey'in de söylediği gibi, bu meselenin özellikle kurbanlarının siyasete malzeme yapılmaması gerektiğini de düşünüyorum. Ama bizim tartışmalarımız, öyle görünüyor ki, anlaşmanın ruhundan çok, metindeki birkaç kelime üzerinde duruluyor ve siyaset malzemesi de yapılıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 22

Şimdi, bu bir anlaşma ve her anlaşma bir müzakere demektir. Bunu ifade edelim. Burada anlaşmanın temel nedenlerinden bir tanesi şudur: Hem muhalefet partilerinin bizi sık sık eleştirdiği bir konu vardı; Türk-İsrail ilişkilerinin mutlaka normalleşmesi gerektiği. Bu bir normalleşme adımıdır ve bu amaç gerçekleşiyor. Yani dün muhalefet partisindeki arkadaşlarımızın önerdiği konu gündeme gelmiş oluyor. Aslında bunu alkışlamaları lazım ve buna memnun olmaları lazım.

İkincisi: Bu anlaşmanın amacı, Gazze'deki insanların hayatlarının kolaylaştırılmasıdır. Bizim Gazze'deki yaptıklarımıza bakıldığında bunu açık ve net bir şekilde görebiliyoruz. Yani amaç, Gazze'de, Filistin'de yaşayan insanların günlük hayatlarının mümkün olduğunca kolaylaştırılması ve ablukanın ideal olarak da elbette ki kaldırılması. Ama şunu da görmemiz lazım: Hiçbir uluslararası ilişkilerde veya özellikle bir başka ülkenin topraklarında, Filistin'de olan meselelerle ilgili çözümlerde bir ya da iki ülkenin müdahil olmasıyla çözülebilecek konular değil bunlar. Yani İsrail-Arap ilişkilerine bakıldığında, Filistin meselesine bakıldığında, 1940'lardan beri gelen ciddi bir problem ve bu problemin çözülmesini sadece bu anlaşmaya dayalı olarak görmeye çalışmak, bağlamaya çalışmak gerçekçi bir beklenti asla olamaz. Bunu da ifade edelim. Biz zannediyoruz ki, yani anlaşmanın şöyle bir gücü olacağını varsayıyoruz: "Türkiye bu anlaşmayı yapacak, Filistin meselesi çözümlenecek." Bu böyle kolay çözümlenecek bir mesele değil. Bunu herkes kabul ediyor. O nedenle, Mavi Marmara'nın ruhu şuydu, gidiş amacı şuydu: Filistinlilerin meselesini, Gazze'nin meselesini dünya gündemine getirmek ve mümkünse bu ablukayı kırmak, yani onların hayatını kolaylaştırmak. Bence bu amaç tam da buna hizmet ediyor. Ama ne yazık ki orada 10 insan şehit oldu, biz onları rahmetle anıyoruz ve bunların hatıralarının mutlaka canlı tutulması gerektiğini de ifade ediyoruz. Bunların ailelerinin hiçbir şekilde üzülmemesi gerektiğini, Türkiye-İsrail ilişkilerinin normalleşmesinin mutlaka bir makul çerçevesi olduğunun onlara da anlatılmasını ve onların da onayının alınması gerektiğini elbette düşünüyoruz. Yani, bunun, bu insanların kırılmasını, üzülmelerini elbette biz de istemeyiz. Onu da ifade etmekte yarar görüyorum.

Ben, tekrar ifade etmek gerekirse, bu anlaşmanın bağlamına, ruhuna, amacına bakmak gerektiğini düşünüyorum, kelimeler üzerinde durmanın çok yararlı olmadığı fikrindeyim.

Bu özür meselesi, tabii, sık sık gündeme geliyor. Bununla da ilgili şu notu düşmek isterim: Bütün dünya medyasına bu özür olarak geçti arkadaşlar. İsrail'de hiçbir zaman, hiçbir İsraili yetkili "Biz özür dilemedik." demedi. Yani, bu, artık, İngilizce tabirle herkes burada kullanıyor, "Common knowledge" yani. Bunun artık bir ötesine gitmenin veya aramanın bir manası yok. Diyelim ki, resmî olarak bize İngilizce özür mektubu da göndermiş olsalardı, sizin istediğiniz şekilde "apologies" kelimesi kullanılarak. Bu neyi değiştirecekti? Bu anlaşmayı değiştirecek miydi, Filistinlilerin hayatını değiştirecek miydi? Ki, zaten dillendiği herkes tarafından ifade ediliyor, Obama buna şehitlik ettiğini söylüyor ve hiç kimse de çıkıp "Biz bunu yapmadık, biz özür dilemedik Türkiye'den." demiyor. Yani bu kadar açık, net, 3-5 milyar insanın bildiği meseleyi tekrar tekrar gündeme getirip bunu siyaset malzemesi yapmamak gerektiğini düşünüyorum ben. O nedenle ben...

EREN ERDEM (İstanbul) – Niye Putin'e telefon açmadık Talip Bey? Putin'e telefon açsaydık.

TALİP KÜÇÜKCAN (Adana) – Bu bir bağlam meselesidir Eren Bey. O da olabilirdi. Yani, bunlar illa...

EREN ERDEM (İstanbul) – Peki, kabul görür müydü sizce?

TALİP KÜÇÜKCAN (Adana) – Ülkeler arasındaki ilişkilerle, gelen noktalarla ilgili, bakın...

BAŞKAN – Kendi aramızda lütfen konuşmayalım.

Buyurun.

TALİP KÜÇÜKCAN (Adana) – Çok uzun yıllardır süren bir müzakere sürecinden bahsediyoruz ve hep şunu da ifade edelim: Bakın, burada çok tecrübeli bürokrat arkadaşlarımız da var diplomasiden gelen. Müzakere sizin pozisyonunuzun yüzde 100 kabul edilmesi anlamına gelmez. İsrail'in de, Türkiye'nin de bu metne ulaşabilmesi için bir müzakere yürüttüğünü ve müzakerenin ne anlama geldiğini hepimiz biliyoruz arkadaşlar. Lütfen bu müzakerenin ne anlama geldiğini de göz önünde bulundurarak bir değerlendirme yapalım. O zaman, aslında, burada açık ve net bir şekilde de görülüyor, yani muhalefetin bizi eleştirdiği konularda bir adım attık, bakın, muhalefet şu an tersini söylemeye başlıyor bize. Yani bu da kendi içerisinde bir tutarsızlık, onu da ifade edelim. Biz bütün iyi niyetlerinizi de kabul ediyoruz, kaygılarınızı da anlıyoruz, bunu da ifade edelim. Ama Türkiye ile İsrail arasındaki anlaşmanın sadece bu anlaşma metnindeki birkaç cümleye indirgenmesinin de doğru olmadığını söylüyorum ben.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Oğuz Bey'e söz vereceğim. Sıradan, el kaldırınlara ve konuşmayanlara veriyorum öncelikle.

Bu arada, sürelerimiz de yine şeyden çıkmaya başladı. Rica ediyorum.

OĞUZ KAN SALICI (İstanbul) – Bence bu anlaşma konusunda biraz mesai yapalım Başkanım.

Şimdi değerli arkadaşlar, bu anlaşma niye önemli, niye basın bu kadar ilgi gösterdi, bizler bu kadar meseleye ilgi gösteriyoruz? Metnin içeriğinde ne yazdığından bağımsız olarak, Adalet ve Kalkınma Partisinin yürüttüğü bir dış politika var. Bu dış politika, biliyorsunuz, önce "Herkesle dost olalım, kardeş olalım, ticaretimizi artıralım." dediğimiz, "Komşularla sıfır sorun." diye başladı. Hiç problem yoktu, biz bunu destekledik. Hükümet de bir süre bu politikayı yürüttü. Sonra, ne idüğü belirsiz, ne anlama geldiği uluslararası literatürde bile espri konusu olan "değerli yalnızlık" noktasına geldik. Biz bunu eleştirdik, yani Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz bunu eleştirdik çünkü çatışma riski taşıyordu, çünkü ekonomimize zarar vermeye başlamıştı, uluslararası çıkarlarımıza zarar vermeye başlamıştı vesaire.

Şimdi, gelmiş olduğumuz noktada, Sayın Başbakanın ağzından çıkan "Dostlarımızı artıracacağız, düşmanlarımızı azaltacağız." politikası eğer gerçekleştirilirse bizim destek vereceğimiz bir şey. Yani şu konuda netleşelim, ben Cumhuriyet Halk Partisinininkini söyleyeyim ama diğer muhalefet partilerinin de bu konuda benzer bir yaklaşımda olduğunu kendi sözcüleri ya da Parlamentodaki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 23

milletvekilleri açıkladılar: "Biz İsrail'le normalleşmeyi eleştiriyor değiliz." Bakın, şu anda kendisi yok, onun için söz hakkı yok ama Sayın İhsanoğlu konuşmasına böyle başladı. HDP'den Hişyar Bey de bunu onayladığını söyledi, biz de bunu onaylıyoruz arkadaşlar. Bu konuyla ilgili bir sıkıntı yok. Biz Rusya'yla yapılan girişimi ve ilişkilerin iyileştirilmesi çabasını da destekliyoruz. Problem şurada: Türkiye'yi dış politika konusunda onurlarımızı ayak altına alan bir şekilde politika değişikliği yapıyor olmanızdan dolayı eleştiriyoruz. Yani şudur o da: Rus uçağı düşürüldüğünde, Türkiye "Rusya bizden özür talebinde bulundu, bazı gerekçeler ortaya koydu." Ve bize Hükümet tarafından yapılan açıklama, bu uçağın, yanlış hatırlamıyorsam, on yedi saniye boyunca Türkiye hava sahasını ihlal ettiğiydi ve biz "Neden düşürdünüz?" diye açıklama yapmadık. Dikkat edin, açıklama yapan Sayın Başbakanı, "Talimatı bizzat ben verdim." dedi, on dakika sonra Sayın Cumhurbaşkanı popülaritesinin azaldığını düşündü herhâlde, rahatsız oldu "Hayır, ben verdim talimatı." dedi, bugün "FETÖ'cüler vurdu." diyoruz. Arkadaşlar, bu siyaset değil, kusura bakmayın, bu dış politika hiç değil, bu bildiğiniz ortaoyunu.

Gelelim İsrail meselesine. Burada da böyle bir sıkıntı var, onun için eleştiriyoruz. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanının ağzından, 3 Temmuz 2011, Dünya gazetesi. Birazdan Akşam ve Sabahı da göstereceğim sizlere, yani sizlere, sık okuduğunuz, size oy veren kitlenin onaylayarak okuduğu bir şey. Şimdi bu işin iki boyutu var.

Biz bürokrat arkadaşlara soru soruyoruz, sağ olsunlar her zaman olduğu gibi cevap vermiyorlar ama bu işin bir de siyasi boyutu var. Şimdi siyasi boyutuna siz cevap vereceksiniz, o arkadaşlarımızın buna cevap vermesi mümkün değil. Yani, bunların, bu yapılan işlerin yüzde 90'ı siyasi. Ben farkındayım, Allah bürokrat arkadaşlarımıza da, sizlere de kolaylık versin. O kadar büyük bir yanlışlığı savunmak zorundasınız ki, bu kadar büyük bir vebalin altından nasıl kalkacaksınız? Allah size kolaylık versin gerçekten. Yani onun farkındayım. Ama bu ülkenin çıkarları söz konusu olduğunda biz bunu söylemek zorundayız arkadaşlar. Bunu söylemezsek, kendi bulunduğumuz siyaseti ve içinde bulunduğumuz yaklaşıma, yani muhalefet olma durumuna ihanet etmiş oluruz.

Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki 2011 yılı 3 Temmuz: "Özür, tazminat ve ambargonun kalkması bizim için vazgeçilmezdir." 100 kere söyledi bunu, 100 ortamda söyledi. Yani bunu da uluslararası bir heyetle, Amerikalı bir heyetle yapmış olduğu görüşmeden sonra söylüyor. Şimdi ben size soruyorum: Şu anlaşmanın 6 maddelik Türkçe-İngilizce maddelerinde "ambargo" lafı geçiyor mu arkadaşlar, "abluka" lafı geçiyor mu arkadaşlar, "Gazze" lafı geçiyor mu arkadaşlar, "Filistin" geçiyor mu arkadaşlar? Elinizi vıodanınıza koyun. Yani şart şu: "Ambargonun kalkması vazgeçilmezdir." diyor. Bir yerde ambargo yok. Bir yerde ne olmuş? "Yaptırım" olmuş arkadaşlar. Yani "ambargo" ya da "abluka" olmuş "yaptırım." Bunlar üç farklı terim, bunlar aynı şeyler değil ki, birbirinden çok farklı şeyler.

İkinci bir şey, yani bu gerekçeyi yazan arkadaşları ben tebrik ediyorum yani kendi içinde bu kadar çok çelişkisi olan bir gerekçe yazmışlar. Hoş, gerekçe anlaşmanın içeriğini değiştiren bir şey değil, anlaşmanın içeriği yine sabit, biz anlaşmanın içeriğini de eleştiriyoruz ama gerekçe de kendi içinde çelişiyor. Yani gerekçede örneğin, "Türkiye'nin talepleri neler?" diye anlattığı ikinci paragrafta, (c)'de Gazze halkına yönelik sürdürülen yaptırımların hafifletilerek insani koşulların iyileştirilmesinden bahsediyor. Ambargodan filan bahsetmiyor ki, siyasi irade bunun ambargo olduğunu söylüyordu. Ondandır, dönüyor deniliyor ki, telefonda arandı, özür dilendi –o tartışmaya tekrardan girmeyeyim- "Diğer iki şartın da yerine getirileceğine dair bir niyet beyanı alınmıştır." Az önce Öztürk Bey gündeme getirdi, yani bu metnin dışında bir metin daha var. Şu anda yapılan "Ey milletvekilleri, ey Parlamento, ey Dışişleri Komisyonu; siz bu kadarını bilerseniz size yeter." mantığıdır. Kusura bakmayın, bu böyle olmaz. Eğer bunun bir mutabakat zaptı varsa –ki var- basına açıklama yaptı arkadaşlar Başbakan Roma'da mutabakattan sonra aynı anda Binyamin Netanyahu'yla beraber açıklama yaptı. Orada diyor ki: "Biz 200 yataklı hastane yapıyoruz. Su problemini çözüyoruz, enerji problemini çözüyoruz, bir sürü yardım gönderiliyor, işte 11 bin ton yardım gönderildi vesaire." Şimdi, bunlar sadece tazminatla alakalı –tazminat lafı da kullanılmadan- 6 maddelik bir anlaşmanın neresinde yazıyor Allah aşkına ben merak ediyorum. Hiçbir yerinde yok. Tamamen karşılıklı iyi niyet, verilen sözler. Uluslararası ilişkilerde ne zamandan beri karşılıklı iyi niyetle verilen sözlerle iş yapmaya başladık biz arkadaşlar? Yani bu ciddi başka bir şey, ciddi başka bir problem.

Şimdi, bir iki şeyin üstünden hızlıca geçeceğim: 27 Eylül 2010 tarihinde Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komitesi 66 sayfalık bir rapor yayınladı ve bu Mavi Marmara meselesinden dolayı uluslararası hukukun çiğnendiğini net bir şekilde ifade etti. Yani biz uluslararası anlamda güçlüydük arkadaşlar. Saldırı uluslararası sularda yapıldı yani 72 milde saldırdılar ve İsrail daha önceden saldıracığını beyan etmişti, açıklamıştı, burada tanıklıklar var yani şu anda Mavi Marmara mağdurları emin olun, size beddua ediyor, okuyacağım birazdan, attıkları tweet'leri okuyacağım. Siz karar verin.

İkincisi, "İsrail askerlerinin gaddarca ve infaz yöntemleriyle yolcuları öldürdüğü sabit görülmüştür." diyor raporda, aynı raporda söylüyor. Yani uluslararası açıdan hiç olmadığı kadar güçlü bir pozisyondaydı Türkiye. Bu Mavi Marmara'nın gidişinde içine Türk olmayan, yabancı uyruklu Avrupalı sosyalistlerden tutun da Norveç'ten akademisyenlere kadar insanların bu Mavi Marmara'nın içine binmesi konusunda Hükümet tam anlamıyla iş birliği yapmıştır. Sonra dönüp Sayın Cumhurbaşkanımız "Giderken siyasi iradeye danıştınız da mı gittiniz?" diye bu gidenlerin hepsini ortada bırakmıştır, hepsi ortada kalmıştır ve şu anda ihanet edildikleri düşüncesindedir. Bu arkadaşların büyük bir kısmı sizinle aynı dünya görüşünde arkadaşlar, kendi yol arkadaşlarınızı bu kadar da satmayın, bu kadar çabuk ortada bırakmayın. Sizin gibi düşünen ya da size yakın düşünen arkadaşlar bunlar. Bu arkadaşların arasında Cumhuriyet Halk Partili yok, Avrupalı birkaç sosyalist ya da aktivist arkadaş var, onların da canı kıymetlidir, sizin gibi düşünen yurttaşlarımızın da canı kıymetlidir yani hepsini beraber, birbirinden ayırmadan ifade etmek gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, benim korkum şu: Bir süre sonra bu Mavi Marmara meselesi de FETÖ'cülerin bir tezgâhı olarak kamuoyuna yansıtılmaya başlanır, benim korkularımdan bir tanesi bu, onu size açık açık söyleyeyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 24

Bir başka nokta: Az önce Eren Bey ifade etti, bunu Mavi Marmara'da mağdur olan aileler de söylüyor -tırnak içinde söylüyorum, affedersiniz- "Biz önce eşeğimizi kaybettik, şimdi, bulduk seviniyoruz." durumundayız. Yani Mavi Marmara baskınından önce İsrail'e pekâlâ hatta burada hatırlarsanız, Filistin'le yapılan anlaşmalarda ben ısrarla Aşdod Limanı'nın dışında bir ulaşım imkânı var mı ki biz bu anlaşmayı Filistin'le yapıyoruz? Zaten Aşdod üzerinden gidecek diye ısrarla sorduk. Yetkili arkadaşlarımız, Dışişleri Bakanlığında arkadaşlarımız da "Hayır, böyle bir imkân yok ama muhatabımız Filistin olduğu için biz Filistin'le bu anlaşmayı yapmak durumundayız." dediler. Biz de meseleyi üstlenemedik. Zaten Aşdod Limanı üzerinden her türlü insani yardım malzemesi Gazze'ye ulaştırılabiliyordu. "Biz bunu ortadan kaldırdık, altı sene sonra tekrardan oraya yardım malzemesi gönderdik." diye seviniyoruz. Bunun hiçbir izahı yok, hiçbir izahı yok. Yani neresinden tutarsanız tutun mesele ortada kalıyor. Bakın, Mavi Marmara Özgürlük ve Dayanışma Derneği resmî Twitter hesabından sizinle ilgili üç saat önce ne denmiş, okuyayım. Diyorlar ki: "Kan sahiplerinin bu anlaşmada rızası yoktur." Atılan tweet. "İsrail'le yapılan anlaşmayı onaylamıyor ve davalarımızın arkasında olduğumuzu bir kez daha dile getiriyoruz." Anlaşmanın 5'inci maddesi diyor ki: "Eğer davalar ortadan kaldırılmaz devam ederse İsrail, Türk Hükümetinden masraflarını, hasarlarını alır." Borçlu çıkacağız bu işin sonucunda.

5'inci maddeyi dikkatle okuyun lütfen. Bu mağdurlar davalarını geri çekmedikleri sürece ki bunlarla herhangi bir temasa girilmediği görülüyor, herhangi bir ikna sürecine girilmediği görülüyor yani devletin ali menfaatleri ya da Türkiye'nin o yalnızlık çabalarını aşma yönünde Dışişlerinden ya da Hükümet tarafından bir çaba gösterilmediği görülüyor. Bu davalar açıldığı ve devam ettiği sürece, uluslararası boyuta çıktığı sürece Türkiye İsrail'e karşı ödeme yapacak. 5'inci madde çok açık.

"Ex gratia" Buna bir izah getirin arkadaşlar, bakın, ısrarla soruluyor ama bir açıklama getirilmiyor. Evet, "lütuf" anlamında ama Dışişlerindeki arkadaşlarımız bunun kelime anlamı... "Ex gratia"yı buraya koymanızdaki neden ne arkadaşlar? Yani Türkçe metinde kimse herhâlde merak etmez diye düşünülüyor, İngilizce metinde yani İsrail bir lütuf sonucunda bu 20 milyon doları veriyor, tazminat filan olmamasının kuvvetlendirici, pekiştirici ifadesidir bu. Nitekim Türkçe ve İngilizce metindeki farklılık da buradan kaynaklanıyor.

Bir başka şey: Tazminatı ölenlerin yakınlarına veriyorsunuz. Bakın, Sayın Binali Yıldırım dün güzel bir konuşma yaptı -şimdi, her söylediği olumsuz değil, hakkını verelim- diyor ki: "15 Temmuz darbe girişiminde sokağa çıkıp darbecilerle, hainlerle mücadele edip tırnağı kırılan bile gazidir." Yaralılara hiçbir şey verilmiyor arkadaşlar. Yani 15 Temmuzda sokağa çıkanlar makbul -aynı kanaatteyiz- Mavi Marmara'da ölenler makbul, yaralananlar; orayı pas geçiyoruz, oraya ilgili hiçbir düzenleme yok, anlaşma tamamen onu boş bırakmış.

20 milyon doların neden dağıtımı konusunda bir denetleme mekanizması olmadığını bunun için gündeme getiriyoruz. Neye göre dağıtacaksınız? "Evet, ben bundan sonra dava açmayacağım, Hükümetin dediği şeylere kabul." diyenlere çok, "Kabul etmiyorum." diyenlere az mı vereceksiniz? Bunun bir yolu yordamı, yöntemi olmalı.

Bir başka şey: Biliyorsunuz, burada gündeme gelmedi ama İsrail'in Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığı bölgesinde iki tane büyük Tamar ve Leviathan isimli doğal gaz sahaları keşfedildi. Şimdi, bu meselenin görünen tarafında bu kadar açıklama problemi varken görünmeyen tarafına da bir dokunmak lazım. Daha geçen hafta İsraili firmalar -bazıları da Zorlu Enerji'nin ortağıdır- diyorlar ki: "Biz gazla ilgili çok büyük mesafe katettik. Türkiye'ye bu gazı satacağız, hatta bir kısmını da Türkiye üzerinden Avrupa Birliği ülkelerine göndereceğiz." Şimdi, biz buna itiraz etmeyiz ama eğer bu anlaşmada Türkiye bu taviz sonucunda yani doğal gaz anlaşması yapacağız diye Filistinlilerin haklarını gasbediyor ise, Filistin davasını satışa çıkarıyorsa biz buna itiraz ederiz. Filistin davası doğal gazla ya da başka bir şeyle kıyaslanabilecek ya da ortadan kaldırılabilir bir dava değil arkadaşlar. 1940'lardan, 1950'lerden beri Türkiye'deki bugün var olan olmayan tüm siyasetlerin kabul ettiği bir siyasi dava.

Bir başka şey...

BAŞKAN – Toparıyoruz değil mi?

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Toparlayacağım Sayın Başkan.

Şöyle tabii, problem şundan kaynaklanıyor, eğer bazı soruların cevabını almış olsak tekrar etme ihtiyacı doğmayacak ama benden önce konuşan arkadaşların sorularına cevap alınmayınca ya da tatmin edici cevap alınmayınca ben tekrardan sorma ihtiyacı duyuyorum. Şunu da ifade edeyim: Bu sorulara cevap almadığımız sürece biz bugün mesai yaparız yani değerli arkadaşlarımız onun için bir an önce sorulara cevap verilerse onlar da kurtulmuş olur, biz de rahat rahat Parlamento çalışmalarına devam etmiş oluruz.

Şimdi, bir tane de şey okuyayım size, ondan sonra son vereyim arkadaşlar. Şimdi, bir yandan diyoruz ki, bakın, Sabah gazetesi "Gazze ablukasını Türkiye kaldırttı." diyor. Şimdi, anlıyor muyuz, neden televizyonlar buraya geliyor, bu kadar büyük alaka gösteriliyor. Bu mesele diğer birçok dış politika unsurunda olduğu gibi Türkiye'nin iç politika malzemesi hâline getirildi siyasi iktidar tarafından. "One minute" meselesi üzerinden oy istendiğini hatırlayın arkadaşlar. "İsrail'e posta koyan büyük lider." Hatırlayın. Siz bunları gidip seçim bölgelerinizde göğsünüzü gere gere anlattınız, mahcubiyetiniz bugün bundan kaynaklanıyor, bu yalan çünkü. Yani, bu, size çok yakın olan gazetenin attığı manşet yalan. Başka bir gazete birazcık daha şey davranıyor, bakın, şurada "İsrail tüm şartları kabul etti." diyor. yani, görmezlikten gelmeye çalışmış ama mecbur kalmış görmeye.

Şimdi, arkadaşlar, bakın, şu son şeyi de söyleyeyim, belki bir daha söz alma imkânımız olur umarım. Değerli arkadaşlar, kimmiş bu arkadaşımız? İbrahim Seydani.

CEMALETTİN KANI TORUN (Bursa) – Sediyanı.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Seydani olarak geçmiş benim okuduğum metinde. Kendisi Mavi Marmara'dan sağ kurtulan gazeteci, yazar, şair, seyyah, doğa aktivisti, bir sürü kitabı var, kitapları Uygurcaya dahi çevrilmiş. Şimdi, diyor ki: "Hükümet bu anlaşmayı zafer olarak yutturuyor. Aşdod üzerinden Gazze'ye yardım gidecekmiş. Dünyanın en geri zekâlı insanı olsa buna inanmaz,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 25

zaten gidiyordu. İsrail bizi Gazze'ye yardım götürüyoruz diye engellemedi, biz yardımı Aşdod değil, doğrudan götürmeye çalıştığımız için saldırıya uğradık. Kaptan ve İHH organizatörleri Aşdod'u kabul etseydi yardımlar gidecekti, biz de burnumuz kanamadan dönecektik, inat ettiler." Şimdi, sen İsrail'in talebini yine İsrail'e kabul ettiriyorsun. Güvenlik Konseyinin 8 Ocak 2009 tarihli 1860 sayılı Kararı ablukanın hukuksuz olduğunu söylerken bu anlaşmayla İsrail'in ablukasını ilk tanıyan, meşru gördüğünü resmen ilan eden Türkiye oldu, bunu az önce başka konuşmacı arkadaşlar da söyledi. Adalet ve Kalkınma Partisine, İslamcılara, İslamcılık ideolojisine hakaretlerle de dolu bir röportaj vermiş kendisi. Öyle ağızından çıkanı da kulağı duyan bir arkadaş.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; birkaç konuda kısaca açıklama yapayım.

Birincisi: Bu özür meselesiyle ilgili, biliyorsunuz, sözlü olarak bir özür yapıldı "apologize" şeklinde ve web sitesinde yayınlandı. Şimdi, arkadaşlar diyorlar "Yazılı mektup gelseydi daha iyi olmaz mıydı?" İsrail'i az çok tanıyan birisi için hele de Netanyahu'yu, İsrail sağıının önde gelen temsilcisi, sözlü olarak "apologize" demesinin ne kadar onun için yazılı olmasından daha ağır bir şey olduğunu az çok tahmin edebilirsiniz. Kaldı ki o dönemde biliyorsunuz, İsrail medyasında çok ağır eleştirilere maruz kaldı ve İsrail ilk defa bir ülkeden özür dilemiş oldu. Hatta...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Mısır'ın 5 askerini öldürdüğü zaman İsrail çıktı bir hafta içerisinde özür diledi yani ilk değil.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Ve İbrance' de bu özür kelimesi yoktur. Siz bunu buraya soktunuz diye basında ciddi bir, özellikle Lieberman o dönemin Dışişleri Bakanı çok ağır eleştirilerde bulunmuştu.

Bir konu da bu Palmer Raporu'yla ilgili Oğuz Bey'in bahsettiği. O raporda aslında Mavi Marmara'yı bir anlamda şey yapan, İsrail'in yaptıklarını aklayan, Mavi Marmara'yı suçlu gösteren bir rapordur. Öyle, hani, bizi destekleyen bir rapor da değildir.

OĞUZ KAN SALICI (İstanbul) – O rapor değil, ondan sonraki rapordan bahsediyorum. İki rapor var.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Bir konu daha, burada bir yanlışlık var yani ambargo o dönemde sanki Aşdod Limanı'ndan her şey gidiyordu da biz onun yerine şeyi tercih ettik. Doğru, Mavi Marmara'nın amacı Gazze'ye doğrudan götürmekti ama hatırlayın, 2008 Aralık sonunda başlayan Dökme Kurşun Operasyonu sonrasında İsrail, Aşdod üzerinden giden mallara ciddi oranda engelleme başlatmıştı.

EKREM ERDEM (İstanbul) – 2010'a kadar Hocam, 2010'da tamamen açıldı.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Hayır, o dönemde ben yardım işleriyle uğraşıyordum. O dönemde İsrail üzerinden mal göndermek imkânsız gibiydi yani bizzat içinde olduğum için biliyorum. Yani, tek tek saydırıyordu, "Şu, şu, şunun haricinde gönderemezsin." İnşaat malzemesi gitmiyordu mesela, daha birçok şey gitmiyordu çünkü "Bundan yok, füze yapılıyor, bundan bilmem ne yapılıyor." Yani, gıda maddelerinde bile ciddi kısıtlama vardı. Biz tıbbi malzeme göndermekte olağanüstü zorluk çekiyorduk o dönemde ve gönderemiyorduk. Dolayısıyla, o döneme geri döndük değil, aslında onun çok daha öncesine geri dönmüş olduk. Bu anlamda, biz ambargoyu tanımış olmak gibi bir şey de söz konusu değil çünkü bu yapılan anlaşmada Türkiye'nin ambargoyu tanıdığına ilişkin bir şey yok, sadece mutabakat metninde Türkiye'nin Aşdod üzerinden her türlü malzemeyi İsrail'e göndermesi konusunda bir karşılıklı mutabakat var. Dolayısıyla...

OĞUZ KAN SALICI (İstanbul) – Her türlü malzeme değil.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Herhâlde silah demiyoruz ama onun haricinde insani malzemeyi...

OĞUZ KAN SALICI (İstanbul) – İsrail'in onayladığı malzemeleri gönderiyorsunuz.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Hayır, insani malzemeleri ama inşaat malzemeleri gönderiyoruz; o zaman inşaat malzemesi, tıbbi malzeme bile gönderemiyorduk.

OĞUZ KAN SALICI (İstanbul) – İsrail'in onayına bağlı, lütfen bunu atlamayalım arkadaşlar. Malzemenin ne olacağına hâlâ İsrail karar veriyor.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Şimdi, şöyle: Oradan geçtiği için yani elbette ki gümrük kuralları açısından, herhâlde silah gönderilmesi kendi açısından mümkün değil ama onun haricindeki malzemeleri, insani yardım malzemelerinin gönderilmesi konusunda bir kısıtlama olmadığını söyleyebilirim.

Benim söyleyeceğim bu kadar.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Buyurun, size söz vereyim, söz almamış olanları bitireceğim önce.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Şimdi, tekrar etmemeye çalışacağım dersem yanlış söylemiş olurum, biraz tekrar olacak maalesef. Ama, bir toparlama gibi en azından bir tekrar olsun veya içinde bazı eklemeler de olsun.

Öncelikle, maalesef, yine iktidarın dış politikadaki yanlış hatalarından bir tanesiyle daha yüz yüzüz hep beraber, yine hep beraber oturduk karşı karşıya kaldık.

Bakın, öncelikle bu anlaşmanın gündeme getiriliş biçiminde şüphe oluşturan unsurları biz özellikle kayda geçmek istiyoruz en başından beri. Ülkemizin dış politikası ve kamuoyumuz için kritik önemdeki bir anlaşmanın bu şekilde gündeme getirilmesi, çok hızlı şekilde ortaya konulmasını da doğru bulmuyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 26

28 Haziran 2016 tarihinde Türkiye'yle İsrail arasında imzalanan anlaşmanın gerekçesinde Türkiye'nin İsrail'le ilişkilerini normalleştirmek için ileri sürdüğü 3 tane şart listelenmişti. Bu listenin (c) bendinde şu ifadeler kullanıldı: "Gazze halkına yönelik sürdürülen yaptırımların hafifletilerek Gazze'deki insani koşulların iyileştirilmesine imkân tanınması." Ancak bilindiği gibi, Türkiye'nin İsrail'le ilişkilerini normalleştirmek için ileri sürdüğü şartlar özür, tazminat ve Gazze ablukasının kaldırılmasıydı. İşaret edilen (c) bendinde Gazze ablukasının kaldırılmasına ilişkin İsrail tarafından verilen herhangi bir taahhüt olmadığı gibi, "Gazze'ye yönelik yaptırımların hafifletilmesi" ve "Gazze'deki insani koşulların iyileştirilmesi" gibi son derece muğlak ifadeler de yer almaktadır. Bunun anlamı, Türkiye'nin Mavi Marmara saldırısından sonra ilişkilerin normalleşmesi için ileri sürdüğü "Gazze ablukasını kaldırılmalı" şartını kendi isteğiyle iptal etmesi anlamına gelmektedir veya gelmekte midir net olarak bunun sorusunu sormuş olalım.

Öte yandan da yine gerekçe metninde Türkiye'nin Gazze'ye para yardımı yapacağı, altyapı ve imara yönelik projeler yürüteceği, Türkiye-Filistin dostluk hastanesini hizmete açacağı, Batı Şeria'da Cenin'de bir sanayi bölgesi kuracağına ilişkin ifadeler yer almakla birlikte, bütün bunların ilişkilerin normalleşmesiyle mümkün olacağı belirtilmekte ve bu hususların hiçbirisi bu maddelerin arasında yer almıyor.

Yine, gerekçe metninde, İsrail'in özür dilediği ve kalan iki şartı yerine getirmeyi kabul ettiği ifade ediliyor. İsrail şartlardan birisi olan Gazze ablukasını kaldırmayı kabul etmemiştir. İsrail'in kabul etmeyeceği hususları koşul olarak dayatıp sonra da Gazze ablukasını kaldırılmalı şartını yumuşatmaya ve kabul edilmiş gibi göstermeye çalışmak, Türkiye'nin itibarına büyük bir gölge düşürmektedir. Anlaşmanın 1'inci maddesinde de İsrail'in Mavi Marmara saldırısında yakınlarını kaybeden ailelere tazminat olarak Türk Hükümeti tarafından açılacak bir hesaba "ex gratia" 20 milyon Amerika Birleşik Devletleri doları ödeme yapacağı belirtiliyor. Öncelikle, bu konuda yakınlarını kaybeden ailelerin rızaları kesinlikle alınmamıştır, demin belirttiği gibi Sayın Başkanın, Mavi Marmara saldırısında yaralanan vatandaşlarımıza tazminat ödenmeyeceği anlaşılıyor. 20 milyon doların nasıl belirlendiği bilinmiyor. Bu maddede yer alan "ex gratia" ifadesi "lütuf yapılan", "yükümlülük olmadan yapılan", "mecburiyet içinde olmadan yapılan" anlamına geliyor. Bu, Türkiye Cumhuriyeti için aşağılayıcı ve kabul etmemizin mümkün olmadığı bir ifadedir. Ayrıca, anlaşmanın İngilizcesinin 1'inci maddesinde tazminat ifadesi yer almamaktadır. "Compensation" kelimesi "telafi etmek" anlamına geliyor. Hukuken kullanılması gereken ifade "indemnity" olması gerekiyor.

Anlaşmanın yine 3'üncü maddesinde 20 milyon dolar tutarındaki tazminatı Türk Hükümetinin dağıtacağı belirtiliyor. Bu konuda herhangi bir izleme ve denetleme mekanizması kurulmuyor. İsrail 20 milyon dolar karşılığında işlemiş olduğu suçtan sıyrılırken, söz konusu miktarın dağıtımı konusunda herhangi bir düzenleyici, denetleyici mekanizma kurulmaması şüphe uyandırıyor.

Anlaşmanın 4'üncü maddesi uyarınca Türkiye İsrail'e Mavi Marmara saldırısı konusunda hukuki ve cezai sorumluluğu yükleyemeyecektir. Saldırıda karışan İsrail askerleri Türkiye'de her türlü hukuki sorumluluktan tamamen muaf tutulacaktır. Bu anlaşmanın kapalı pazarlığında doğal gaz var mıdır? Bu konuyla ilgili daha anlatacaktım ama anlatınca Sayın Başkanın üzerine gitmek istemedim. Doğal gaz konusundaki bağımlılığımızı, eksikliğimizi bu tür kapalı anlaşmalarla üstü kapalı bir şekilde mi götürülmeye çalışılıyor diye sorayım?

Bir de çok dikkatimi çeken bir konu Sayın Başkan: Netanyahu bu anlaşma olduktan sonra, dünya televizyonlarına yaptığı konuşmalarda, bunun sanki bir başarı hikâyesi ve bir başarı kazanmış gibi kendini lanse etti, onu da dipnot olarak sizlere bildirmek istiyorum. Yani burada kazanan değil, kaybeden ve fedakârlık yapan bir ülke durumuna düşmüş durumdayız.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

Konuşmamış olan arkadaşları bitireceğim, konuşmuş olanlara ondan sonra geleceğim 2'nci turda, aksi takdirde çok...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Komisyon üyesi olmayanlarla ilgili ne düşünüyorsunuz?

BAŞKAN – Komisyon üyelerini bitirdikten sonra onları düşünmeye başlayacağız. Söz veririm ama önce...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben çıkacağım ama. Ben bu Medisin üyesiyim ve bu Komisyona gelip konuşma hakkım İç Tüzük'te sabittir.

BAŞKAN – Tamam, ben bir şey demedim ki daha ya!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Komisyonların nezaketi de genelde şudur: Misafir milletvekillerine söz verilir, ben konuşmadan gideceğim.

BAŞKAN – Ben bir şey demedim ki yani, müsaade etseydiniz...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bakan olmadan komisyon toplanmaz zaten, siyasi muhabatı yok, onun için ben çıkıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tamam, biz teşekkür ederiz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama, Bakan olmadan bir komisyon toplanmaz arkadaşlar, siyasi muhabatınız yok.

BAŞKAN – Evet, tamam, bu sizin kanaatiniz, biz yani 32 toplantı yaptık.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Parlamento bir tek sizin Komisyonunuz değil, bu gelenekleri olan bir...

BAŞKAN – Yani şunu mu söylüyorsunuz: Diğer komisyonların tamamı bakanlarla mı toplanıyor?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bakansız toplanmaz, Plan ve Bütçe Komisyonuna bakan gelmediğinde biz toplantıyı başlatmıyoruz.

BAŞKAN – Ha, öyle mi? O zaman biz yanlış biliyoruz.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Ama, Sayın Başkanım, şimdi bir milletvekili arkadaşımızın konuşması gayet... Ya, biz her komisyona gidiyoruz, mesela ben Enerji Komisyonuna da gidiyorum devamlı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 27

BAŞKAN – Ahmet Bey, ben zaten söz verecektim yani, ben söz verecektim zaten, gelip oturmuşlar, gördüm zaten.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kabalık etmek istemem ama hani bu Parlamentonun gelenekleri var, şeyleri var. Ben baktım şöyle bir de bakan yok, neyine konuşuyum ki yani.

BAŞKAN – Siz bilirsiniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bakan olacak ki siz bakana derdini anlatın, bakansız komisyon mu olur!

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Buyurun.

AZMİ EKİNCİ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben doğrusu şu ana kadar muhalefetin, özellikle CHP'nin Mavi Marmara'ya bu kadar sahip çıktığını görmedim, şu anda da böyle görünce de hakikaten şaşırımdı; sevineyim mi, sevinmeyim mi diye düşünüyorum.

İkincisi: İsrail'e karşı bu kadar dik duruş sergileyen bir muhalefeti şu altı sene içerisinde biz niye hiç görmedik?

AHMET AKIN (Balıkesir) – Siz görmek istememişsinizdir, öyle şey olur mu?

AZMİ EKİNCİ (İstanbul) – Benim hafızam iyidir, bu süreçte yaşanan olayları da çok iyi biliyorum.

Muhalefet bugüne kadar, Mavi Marmara sürecinden bugüne kadar Türkiye'nin hantallığından, Cumhurbaşkanının yanlışlığından, hatta Mavi Marmara'ya katılanların terörist olduğunu söylemeye kadar götürecek söylemlerde, “Bundan sonrası da Türkiye için bir felakettir.” şeklinde konuşup ve bu felaketin de İsrail ve Batı tarafından Türkiye'ye yaşatılmasını bekler gibi pozisyonların olduğunu biz gördük.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – O sizin yorumunuz, sizin kendi değerlendirmeniz.

AZMİ EKİNCİ (İstanbul) – Benim görüşüm, evet.

Bu halk da bunu görüyor, seyrediyor zaten.

Şimdi şu anda bu duruş Mavi Marmara olayından bu anlaşmanın gündeme geldiği güne kadar devam etmişken şimdi “regret” gibi, “apologize” gibi, “sorry” gibi, efendime söyleyeyim, ünlemi, noktası, virgülü gibi birtakım şeylerle uğraşarak yapılan bu çalışmayı itibarsızlaştırmaya çalışıyorlar. Tahminim basın da burada olmasını istemelerinin sebebi bu. Ama biz muhalefetin şu ana kadar ki duruşunu çok iyi biliyoruz; bu ülkenin milleti, vatandaşı da çok iyi biliyor, hele Mavi Marmara'ya katılan ve şehit olan ve yaralı olan insanlar da bunu çok iyi biliyorlar. Bunu bize burada anlatıp durmaya çalıştığınız... Niye bu tür bir şey anlatmaya çalışıyorsunuz, onu da anlamış değilim.

20 milyon tazminat meselesi konusu konuşuluyor. Bir defa, bu 20 milyonu İsrail bir lütuf olarak, bir bağış olarak veya bir telafi olarak veya bir tazminat olarak ödeyip ödemediği konusunu tartışmaktan çok, bu paranın İsrail'e ödettirilmesi meselesi bugüne kadar kimin yaptığı bir şeydir, bunu merak ediyorum. Bu açıdan, bunun da istismar edilmek için gündeme getirildiğini düşünüyorum.

Gazze'deki insanların hayatının kolaylaştırılması hedef alınarak özellikle de Aşdod Limanı'na -2009 günlerini ben de çok iyi hatırlıyorum, 2010'a kadar- insani yardımın bile gitmesini engellemeye çalışan İsrail'e karşı Mavi Marmara zaten insani yardımın gitmesi engellendiği için direkt Gazze'den, denizden gitmek yolunu tercih etti, o şeyi kırmak için yaptı ve yaşanan olayları hepimiz biliyoruz, hatırlıyoruz. Bu süre içerisinde konuşulanlar, tartışılanlar ve sonuçta bu anlaşmayla gündeme gelen şey, bizim için önemli olan şey şudur: Gazze'deki insanların yaşam şartlarını kolaylaştırmak, iyileştirmek, enerjiye kavuşturmak, hastanelerini yapmak, sanayi sitesini yapmak vesaire... Şimdi, muhalefetin kalkıp burada söylediği şey şu: Siz bugüne kadar, altı sene boyunca, Mavi Marmara'nın lehine, Mavi Marmara'ya katılanların lehine tek cümle kullanmayan, İsrail'in aleyhine tek cümle kullanmayan bir muhalefet, şu anda anlaşmaya oturuldu, birtakım iyileşmeler yapılıyor, bu sefer bunun üzerinden siyaset yapmaya çalışıyorsunuz. Bunu yaparken de bizim bunu siyasette kullandığımız şekilde de gündeme getiriyorsunuz. Benim bu konuda söyleyeceğim şey şu: Muhalefet bu konuda ikiyüzlüdür, bence dürüst değildir, bu konuda samimi değildir.

Teşekkür ediyorum.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkanım, bir cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Ya, şimdi, buna karşılıklı devam edersek çok şey olur, cevap verin muhakkak ama ben söz almamış arkadaşlara vereyim. Biraz önce konuşmalarda da...

AHMET AKIN (Balıkesir) – İkiyüzlülük diyenlere Cumhurbaşkanı ve Başbakanın konuştuklarını göstereyim, yeter.

BAŞKAN – Tamam, orada söylendi zaten hepsi Ahmet Bey.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Biz düzeltmeye çalışıyoruz ilişkileri, bu adam bozacak, ayıp ya!

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Sayın Başkan, lütfen gerekli yerlerde müdahaleleri yapın çünkü kırıcı, incitici olacak.

BAŞKAN – Bir cümleyle bir cevap alalım, ondan sonra tekrar düzelterek şey yapalım.

Buyurun.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Lütfen, acelemiz yok, meramımızı bırakın, anlatalım.

Şimdi, değerli kardeşim, biz İsrail'le ilişkilerin normalleşmesini sizden daha fazla istiyoruz. Siz İsrail'e küfürler ederken, hakaretler ederken, bunu seçim malzemesi yaparken, ortalıkla sürekli İsrail aleyhtarlığını oya devşirirken, Filistin sempatisini oya devşirirken biz bunların hiçbirisini yapmadık.

Bizim şimdi önümüzde bir anlaşma var. Diyorsanız ki “Bunu hiç konuşmayın; biz o zaman öyle dedik, şimdi böyle deriz. Her dediğimiz doğrudur, siz inanın, en doğrusunu biz biliriz.” Biz hiçbir şey konuşmayalım, hemen burada oylamaya geçin, kabul edin,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 28

bitsin. Hatta, Dışişleri Komisyonunun olmasına da gerek yok, niye getirdiniz ki? Madem böyle bizi küçük duruma düşürme niyetiniz var, o zaman müsaade edin...

AZMİ EKİNCİ (İstanbul) – Estağfurullah, siz kendi siyasi görüşlerinizi söylüyorsunuz, biz de kendi görüşümüzü söylüyoruz.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Muhalefetin ikiyüzlü olması değil, bakınız, ben kimin ikiyüzlü olduğuna, o konulara girip incitmek istemem yani daha diplomatik bir dil kullanmak isterim.

Şimdi, Talip Bey dedi ki: “10 şehidin hatırasını canlı tutmamız gerekiyor.” Demedi mi? Biz de canlı tutmak istiyoruz. Tutmayalım mı? Yani 20 milyon...

AZMİ EKİNCİ (İstanbul) – Altı senedir neredesiniz?

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Söylüyoruz, bakınız, bu şartları koşan sizsiniz, biz koşmadık, biz bir şey söylemedik. Hatta, biz sizin bunları yapamayacağınızı, yerine getiremeyeceğinizi biliyoruz ama siz kendi kapasitenizi bilmiyorsunuz, realist davranmıyorsunuz. Yoksa, Gazze’ye ablukanın kalkması ne demek? Tanımayla alakalı bir konu, biz bunun olmayacağını biliyoruz, bunun mümkün olmadığını, buna kimsenin izin vermeyeceğini, İsrail ortada dururken böyle bir şeyin mümkün olmayacağını biliyoruz ama siz bunu bilmiyorsunuz, bilmediğiniz için de sürekli dış politika duvara tosluyorsunuz.

Şimdi, “10 tane şehidin hatırasını canlı tutalım.” Biz de canlı tutmak istiyoruz, diyoruz ki “Ya, 20 milyon veriyor diye bütün davalardan vazgeçiyorsunuz, İsrail’e garanti sağlıyorsunuz, İsrail askerlerine garanti sağlıyorsunuz, akabinde dava açılırsa Türkiye öder.” diyorsunuz. Ya, bu kadar koruma yapıyorsunuz da biz şimdi bu 10 tane şehit hakkında hiçbir şey söyleyemelim mi? Onları garantiye alıyorsunuz, bunlar konuşuluyor bu anlaşmada da, yahu bunların da bir itibarı yok mu? Bunların hiçbir şeyi yok mu? Yani biz sonuçta bu ülkenin vatandaşlarıyız ve şunu söyleyeyim. Ölen herkes bizim vatandaşımız, biz burada muhalefet mantığıyla bunu reddedelim değil ki biz anlaşmayı, normalleşmeyi destekliyoruz, bunu zaten söyledik. Toplantının başında söyledik ama bu anlaşmanın içerisinde geçen hükümler gerçekten son derece tartışılması gereken konular.

Bir de başka bir konu var. Şimdi “Dilin ne önemi var canım, bunun ruhu önemli. Dilin ne önemi var?” diyorsunuz. Yahu bu nasıl bir bakış açısıdır? O zaman niye altı yıldır tartışıyorsunuz. Dil önemsiz değilse dersiniz ki “Bu amaç Türkiye ile İsrail ilişkilerinin normalleştirilmesidir, niyet budur.” dersiniz, niye anlaşma yapıyorsunuz? Madem dilin önemi yok, madem kelimelerin, virgüllerin, madem şeylerin önemi yok, niye yapıyorsunuz? Ben şahsen... Bu konuda hata yaptınız, bakınız çok büyük, ağır 3 tane şart koşunuz ve 3’ü de yarı yarıya yerine geliyor ama karşı taraf kendi askerini koruyor, kendi güvenliğini sağlıyor, kendi çok büyük şeyler elde ediyor. Bırakın bunları da konuşalım, burada konuşalım.

BAŞKAN – Tamam, konuşalım.

Sağ olun, teşekkür ediyorum, açıklamalara cevap gelmiş oldu.

Buyurun, devam ediyoruz sıradan.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de birkaç hususu -çok, konu aslında bütün yönleriyle paylaşıldı ama- çok fazla tekrara girmeden meseleye bütüncül bakmak gerektiğini ifade etmek istiyorum. Kanun lafziyle veya ruhuyla temas ettiği bütün meselelerde meridir. Elbette ki hukukta da, diplomaside de, uluslararası ilişkilerde de kavramlar önemlidir, her kavram bir müessesedir, bir müktesebatı içerir fakat şunun bilinmesini isteriz. Sayın Salıcı, Mavi Marmara’da “Bizim arkadaşlarımız, CHP’liler yoktu, sizin düşüncenizde olan arkadaşlar vardı orada.” diye ifade ettiler çoğunlukla yani CHP’lilerin olmadığını ifade ettiniz, biz bununla iftihar ederiz.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Çoğunlukla.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Mavi Marmara’da o bölgeye yardım taşıyanların hassasiyeti neyse AK PARTİ Hükümetinin hassasiyeti odur. Dolayısıyla bizler Mavi Marmara’daki hassasiyeti taşıyanların hassasiyetini taşıyoruz ve Mavi Marmara hadisesinin vuku bulmasından sonra gerek uluslararası camiada gerekse Türkiye’de bu meseleyi en yüksek sesle ve sizin de ifade ettiğiniz gibi defalarca, onlarca toplantıda Cumhurbaşkanımız o dönemin Başbakanı olarak ifade etmişlerdir. Dolayısıyla bizim meseleye bakışımız bir: Mağdur ve mazlum Filistin halkının haklarını dünya kamuoyunda savunmak, bunu gerek Birleşmiş Milletlerde, diğer uluslararası toplantılarda ifade ediyoruz. İki: Elbette ki bölgede İsrail ile ilişkilerin normalleştirilmesi fakat öncesine bakmak lazım yine bütüncül bir bakış açısıyla. Mavi Marmara’yı doğuran veya Mavi Marmara’yı yola çıkaran hadise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 2009’da “one minute” diye ifade edilen İsrail Cumhurbaşkanı’na meydan okuyan bir açıklamasıydı yani uluslararası camiada yine tenzil eden bir açıklamaydı ve ondan sonra Mavi Marmara gibi hadiseler gelişmeye başladı. Dolayısıyla siz bir tarafını görüp diğer tarafını görmezseniz... Şimdi bugün muhalefette olup bunları konuşmak kolay ama “one minute” açıklamasını biz İsrail Cumhurbaşkanı’na yaptığımız zaman dönemdeki Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri veya bu komisyonlarda bulunanlar -isimlerini vermeyeceğim, hakları geçmesin anlamında söylüyorum- ““One minute” politikasıyla Türkiye Orta Doğu’da bataklığa saplanmış. Biz kim oluyoruz da İsrail’e bu şekilde beyanda bulunuyoruz?” diyen CHP’liler vardı, dönemin kayıtlarına bakabiliriz. Olabilir yani partinin açıklaması veya bir milletvekilinin açıklamasıdır, eleştirme anlamında söylemiyorum. Biz burada AK PARTİ olarak bakış açımızı paylaşıyoruz, bütüncüldür.

Bölgeye bir: Bu anlaşmadan sonra, bakın öncesinde “gidiyordu yapıyordu.” diyorsunuz ama öncesinde Türkiye’den giden bir yardım yoktu Sayın Yılmaz, bu anlaşmayla beraber var. İki: Özür, terminolojik bir tartışmaya girmeyeceğim ama son tahlilde bunu Bakanlık yetkilisi ifade ediyor, aynı anda diplomatik bir dille İnternet sitesinde yayımlandığını ve telefonda bizzat Cumhurbaşkanına ifade edildiği, bu da var. Üç: Şimdi, oradaki Latince kelimeye, orijinalinden İngilizce tercüme de aynı şekilde girmiş olması da bizim çok eski hukuk geleneğimizde zarar izale olunur der mecelle, önemli olan bir zararın giderilmesidir. Tabii ki bir ölünün zararının

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 29

tazminat adı altında ifade edilmesi maalesef bizim pozitif hukukta da böyledir. Tazminata hükmedilir ölüm hâlinde ama dikkat edin, - şimdi çok eleştirdiğiniz bir başka hususu hukuki olarak söylüyorum, bir hukukçu olarak söylüyorum- burada Türkiye Cumhuriyeti devletinin bu mağdurların haklarından veya davalarından vazgeçtiğine dair bir madde de yok, başka bir şey var.

EREN ERDEM (İstanbul) – Ama var.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Bakın, ama hayır, bir şey söylüyor orada. Anlaşmaya şimdi diploması ve hukuk diliyle baktığınızı zamanda şunu söylüyor: “Bundan dolayı İsrail Hükümeti bir tazminat ödemeye mahkûm kalırsa bundan dolayı da Türk Hükümeti bunu tazmin eder.” diyor yani tazminatın tazmini... Ama bakın, şunu orada eğer siz tamamen İsrail tarafını diplomatik veya hukuki bir başarı elde etmiş gibi görürseniz yanlış olur. Şunu diyorum ben: Türkiye davalarından vazgeçmiyor, vatandaşlarımızın, mağdurlarımızın, kurbanlarımızın dava haklarından vazgeçtiğine dair de bir taahhütte de bulunmuyor, bunu İsrail tarafı da farkında.

EREN ERDEM (İstanbul) – 4’üncü maddeyi okuyun.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Bakın, bir sonraki maddeyi okuyacaksınız...

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Cemalettin Kani Torun geçti)

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım, sonra söz veririm.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Bir sonraki maddeden bahsediyorum yani tazminatla ilişkili olarak eğer İsrail Hükümeti diyor mağdurlara bir tazminat ödemeye karşı karşıya kalırsa bu anlaşmaya rağmen bunu da Türk Hükümetinden tazmin eder diyor.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Ya diyor ki: “Ben 20 milyon doları verdim, kardeşim bundan sonra ne yaparsanız yapın. Yani 150 milyon dolar olursa zaten siz ödeyeceksiniz.”

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Hayır demiyor, böyle bir madde yok burada.

BAŞKAN – Arkadaşlar karşılıklı konuşmayalım, arkadaşlar lütfen.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Hayır, hayır, demek istiyor değil bak, İsrail Hükümeti “Biz tazminat ödemeyi kabul ediyoruz.” diyor, “Bundan dolayı tekrar bir ödemeye karşılaşırsak...” Bakın, bunun anlamı şudur...

EREN ERDEM (İstanbul) – “Hükümet öder, biz ilgilenmeyiz, bizi bağlamaz.” diyor.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Hayır, hayır, bakın, başka bir şeye vurgu yapıyorum, ben farkındayım, hukukçuyum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, arkadaşımız kendi hukuki görüşünü açıklıyor, sonra siz de sırayla açıklarsınız, sorun değil.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Başka bir şey söylüyorum, diyorum ki: Burada Türk Hükümeti de İsrail Hükümeti de şunun farkında. Türk Hükümeti mağdurların açmış olduğu bu davalardan vazgeçmiyor, böyle bir hak kullandığı falan yok.

EREN ERDEM (İstanbul) – Bizi genel dava açmış sayıyor.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Hayır, diyor ki, açılan davalarla ilgili davalar devam ediyor, buna ilişkin...

BAŞKAN – Arkadaşlar... Haydar Bey, siz yorumlarınızı bitirin, sırayla arkadaşlar da konuşsun.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Evet, “Buna ilişkin bir tazminat şeyi varsa biz nasıl ki tazminat alıyoruz, tazminat hakkını ister Hükümeti kullanır.” diyor. Mağdurların dava hakkından vazgeçtiğine dair bu anlaşmada herhangi bir hüküm yok. dolayısıyla Bakanlık yetkilisi ifade etti, bu davalardan vazgeçileceğine dair burada bir ibare yok.

EREN ERDEM (İstanbul) – Haydar Bey, “Biz aradan çıkıyoruz siz ne yaparsanız yapın.” diyor ama 5’inci maddede onu...

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Hayır demiyor, tam tersine davaların devam ettiğini kabul ediyor, davalar var diyor...

BAŞKAN – Arkadaşlar... Siz bitirin, bir dakika arkadaşlar, bitirsin...

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Bir bütün olarak baktığımızda da bu anlaşmayla bir: Bu mağdurların ailelerine bir tazminatın, elbette ki dava hakları devam edebilir, bunu kullanabilir ve buna ilişkin bu anlaşmada bir vazgeçme yok, bu bir. İki: Özur, şu veya bu şekilde dilenmiştir. Üç: Esas derdimiz olan ve Mavi Marmara yolcularının mağdurlarının da derdi olan mağdur Gazzeli ve Filistinli kardeşlerimize yardım götürme mirasının yani bu Mavi Marmara’daki kardeşlerimizin bize olan mirasını biz bu şekilde yerine getiriyoruz. Evet, bundan sonra Gazzelilere, liman, şu veya bu şekilde ama bu anlaşmaya kadar gitmiyordu, bu anlaşmadan sonra her türlü insani yardım, işte birtakım enerji vesaire ama önemli olan Filistin halkının ve Gazze halkının yanında olmaktır, biz “one minute” le de bunu yaptık, Mavi Marmara’da da bunu yaptık, bizim kardeşlerimizdir. Salıcı ikrar etti, dedi ki: “Bizden kimse yoktu orada, çoğunluğu sizdendi.” Bunu sağlamış oluyoruz ve tazminat tartışılabilir, hukuki olarak da tartışılabilir, bir avukat olarak da...

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – ...mesleğim gereği, anlaşmaya oturursunuz elbette ki sizin avantajlı taraflarınız, dezavantajlı taraflarınız vardır, anlaşmanın sonucunda sizin elde ettikleriniz vardır, karşı tarafın elde ettikleri vardır, bu da makul görülebilir ama bütüncül olarak tekrar özetliyorum. Bu anlaşmada biz Filistin halkının ve Gazze halkının yalnız bırakılmaması, onlara yardım gitmesi konusunda adımı atmış olduk ve bölgede iki devletin ilişkilerinin de normale dönmesi anlamında da bir adım atılmış oldu, ben meseleye böyle bakmak istiyorum.

EREN ERDEM (İstanbul) – Sayın Başkan, sözlü olarak okumamız mümkün mü?

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar...

EREN ERDEM (İstanbul) – Sözüünüzü bitirirken bir sesi okursanız...

BAŞKAN – Tamam söz vereceğim ama şu bir turu dönelim. Serdengeçti sen konuşmadın, Serdengeçti konuşsun, ondan sonra tekrar arkadaşlar, zamanımız bol, merak etmeyin.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Sıcığı sıcakına ben söyleyeyim isterseniz, satışta var çünkü.

BAŞKAN – Tamam söz vereceğiz, merak etmeyin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 30

MUSTAFA SERDENGEÇTİ (Aksaray) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; şimdi ben bir diplomat değilim yani hukukçu da değilim ama bu anlaşmanın adı üstünde zaten tazminat anlaşması diye geçiyor.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Türkçesinde öyle.

EREN ERDEM (İstanbul) – İngilizcesinde öyle yazmıyor.

MUSTAFA SERDENGEÇTİ (Aksaray) – “Compensation” Sesli Sözlük diye bir şey var burada, ben baktım, “tazminat” diye yazınca hep “compensation” diye geçiyor. Yani ben diplomat değilim ama yani sonuçta bu da bir tazminat yerine geçen ve sıklıkla kullanılan bir kelime herhâlde. Yani bu İsrail’le Türkiye ilişkilerini düzelterken nihai bir anlaşma değil yani sadece bir tazminat anlaşması yani bu kadar çok yorum yapıyoruz ama bir tazminat yani sonuçta. Bu tazminatta da kişi başı yaklaşık 2 milyon gibi para veriyor. Eğer bu parayı bu mağdurlar, şehitler alırlarsa zaten başka bir dava açmazlar. Yine hukukçu değilim ama şöyle bir olay olur, hani trafik kazası olur veya başka bir şey olur, devam eden bir dava olur ve sigortacı veya birileri arayı bulur, der ki: “Bu davandan vazgeç, sana şu kadar para vereyim.” Eğer kabul ederse zaten tekrar dava açmaz, kabul etmezse davası devam eder. Şimdi, 5’inci maddeyi ben öyle anlıyorum, eğer bu parayı almayan aileler olursa ve dava devam ettireceklerse bunların kazandığı meblağı da Türkiye öder diye söylüyor, veya böyle diyor, bu da ödenebilir.

Şimdi, bunun dışında, bu coğrafyada çok acılar yaşandı, hâlâ da yaşanmaya devam ediyor. Mavi Marmara da sivil bir hareketti ve 10 şehidimiz var, -Allah rahmet eylesin- kutsal bir amaçları vardı, Filistinli kardeşlerine yardım edeceklerdi. Filistin de bütün partilerimizin ve bu coğrafyadaki herkesin ortak meselesi zaten. Şimdi, biz Filistin’e en fazla yardım eden devletiz, şimdiki hükümetler kadar da en fazla da belki de bu Hükümet yardım etmiştir. Davos’ ta da, başka platformlarda da her zaman Filistin’in yanında olmuş ve İsrail’in konumu itibarıyla hiçbir devletin söyleyemeyeceği sözleri de İsrail’in yüzüne karşı söylemiştir ama bu altı yıl boyunca, bu hüznü olaydan sonra altı yıl boyunca ne Türkiye ne İsrail ne Filistin ne de şehit yakınları bir şey kazanmadı. Bu iş de sonsuza kadar böyle gitmeyecektir, mutlaka bu yolların, bu şeyin bir düzelmesi gerekecek, bir düzelleme yoluna girmesi gerekiyor. Bunun dışında Yahudilerle veya İsrail halkıyla Türk milletinin hiçbir sorunu yok, tarih boyunca olmamış, şimdi de olmamış. Yani hatta İsrail’liler Türkleri çok sever, ben İsrail’e hiç gitmedim ama giden meslektaşlarım derler ki “Çok iyi karşılanıyoruz.” hatta bir doktor arkadaşımın sözü “Eğer ben dünyada bir ülkeye yerleşecek olsam İsrail’e yerleşirim.” dendi. Yani İsrail’liler o kadar Türkiye’yi sever yani bizim bir sorunumuz yok İsrail’le. Filistinlileri de çok seviyoruz, İsrail’lilerle de bir sorunumuz yok, yani durup dururken İsrail’lilerle bir sorun çıkarmaya gerek yok, ki Türkiye’nin İsrail’le iyi olması en çok Arapların ve Filistinlilerin işine yarıyordu, bu altı yıl boyunca en fazla mağdur olan yine Filistinlilerdi. Yani bunların arasındaki sorunlara en azından arabuluculuk yapabiliyordu Türkiye ve bir gücü vardı ama bu ilişkiler bozulduğu zaman İsrail’le Filistin’e olan desteğimiz de azaldı ve bundan da bence en çok yine Arap ülkeleri rahatsız oldu çünkü Araplarla İsrail arasında en azından bir arabuluculuk görevimiz vardı. Türkiye ile İsrail ilişkilerinin düzelmesi Arapların, Filistinlilerin yararına. Sonuçta Türkiye Cumhuriyeti’nin de menfaatleri gereği İsrail’le ilişkilerinin düzelmesi gerekiyor. Şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyoruz, onların acılarını paylaşıyoruz, Filistinlilerin her zaman yanındayız ama bir şey bütün bütün elde edilemiyorsa da bütün bütün reddetmemek gerekiyor. Her acıdan dolayı da bunlara yani illa diz çöktüreceğiz diye bir kavramamız olmaması lazım, kimse kimseye diz çöktürmemeli. Bir noktada tekrar tekrar mutabakat olmalı değil mi? Yani böyle düşünüyorum ben bir diplomat ve hukukçu değilim ama bu Komisyonun üyesi olarak düşüncelerim bu, diplomatik bir hata yapmışsak da af ola.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Hayır, güzel konuştunuz.

(Oturum Başkanlığına Başkan Taha Özhan geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkanım, siz dışarıdayken Sayın Yıldız ismini anarak birkaç salvo yaptı.

Müsaadenizle ben cevap vereyim.

BAŞKAN – Tamam.

Ya, ben bir daha dışarı çıkmayacağım, namaz kıldık geldik yani.

Buyurun, hızlıca alalım ama. Konuşmayan fazla kalmadı zaten, ikinci tura geçeceğim.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Yıldız, “Mavi Marmara gemisinde çoğunlukla Adalet ve Kalkınma Partisinde siyaset yapan arkadaşlarımız gibi düşünen ya da daha çok Adalet ve Kalkınma Partisine oy tercihi kullanan arkadaşlar vardı.” dedim ben bir önceki konuşmamda. O buradan “CHP’liler yoktu, biz de bundan gurur duyuyoruz.” gibi böyle -hafif bir terim bulayım- zorlama bir anlam çıkardı.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Hayır “CHP’liler yoktu.” dediniz, bunu siz söylediniz. Ben de “AK PARTİ’lilerin olmasından gurur duyuyoruz.” dedim.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Metinden okudum, diyor ki: “Avrupalı sosyalistler, hatta aralarında Hristiyanlar...”

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – “CHP’li yoktu.” Var mı orada?

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Arkadaşlar, “çoğunlukla size yakın insanlar var.” dedim.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – “CHP’li yoktu.” dediniz ya.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – CHP’li olup olmadığını...

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Tamam, ben de onun üzerine “gurur duyuyoruz” dedim.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Tamam, CHP’li olup olmadığını biliyor değilim. Yani oraya gidenlerin...

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Sizin beyanınız var mı orada?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 31

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Ama bir müsaade et ki...

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Ama sizin “CHP’li yoktu” diye beyanınız var.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Daha ilk toplantı kavga çıkartacaksınız ya, bir dur, bir müsaade et. 32 toplantıdır biz kavga etmeden götürüyoruz, bir müsaade et.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Salıcı, şunu söyledim ben.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Ama müsaade et ki ben konuşayım.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Siz bunu ifade ettiniz ama “CHP’li yoktu” dediniz.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Değerli üstadım, çıkarız bakarız, tamam mı?

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Tamam.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Eğer bir anlam kayması vesaire filan varsa düzeltmiş oluruz.

BAŞKAN – Onu düzelttin, fırsat verelim.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Müsaade et ki...

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Tamam.

BAŞKAN – Tamam.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Şimdi, orada hangi görüşten, kimin olup olmaması değil mesele. Yani siz oradaki mücadeleyi savunuyorsunuz, kabul. Şair diyor ki: “Sen elmayı seviyorsun diye, elma da seni sevmek zorun da mı?” Ben de size diyorum ki sizin o savunmuş olduğunuz mücadeleyi yapanlardan bir tanesi bakın, sizin için ne diyor, cevap hakkını kullanırsanız daha ağır söyledikleri var, onu okuyacağım, söyleyeyim. Öncesinde birkaç şey söylüyor fakat şu var: “Hiç kimse o gemiye seçimden AK PARTİ’nin oyu artsın diye binmedi.”

EREN ERDEM (İstanbul) – Gemideydiler.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Sen elmayı seviyorsun ya, elma seni sevmiyor.

“Bu uluslararası bir davaydı. Bu davaya ihanet ederek getirip Türkiye’nin iç politika malzemesi yapanlar ve AKP’ye yamayanlar oldu.” İHH’yi da burada suçluyor.

İkinci bir şey daha okuyayım, kısa bu da, ondan sonra bitireceğim. Soru şu: “Türkiye’nin gelip sizi o baskın sırasında kurtaracağını düşündünüz mü?”

Cevap: “Mavi Marmara yolcuları AKP tarafından aldatıldıklarını düşündüler. Baskın olduğunda müthiş öfke vardı Türk devletine. İçinde Türkiye’nin gelip kurtaracağı umudu olanlar da vardı. Benim yoktu açıkçası. Baskında kadınlar ölümlerin başında ağlarken erkekler yumruklarını sıkıp –küfür var onun için okumayacağım, nokta nokta diye geçelim- bağırıyorlardı. ‘Bize sahip çıkmadın’ anlamında.

Soru: “Aralarında İslamcılar da var mıydı?”

“İsim söylemek istemiyorum ama Türk İslamcılarla böyle bağırırlar.” Nokta.

BAŞKAN – Evet, çok uzatmadan sizden de bir cevap alacağım. Söz kullanmamış olanları bir bitirmek istiyorum arkadaşlar, görüyorum yani çok hak ihlaline girmeden.

Buyurun.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Şimdi, ben Salıcı’ya kendi sözleriyle sadece cevap verdim.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Benim ismi mi söyledin, bitti.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – O zaman havaya mı konuşalım? Sonuçta muhatabımız burada elbette ki...

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Latife yapıyorum üstadım, bizim Komisyonda bazen böyle olur yani.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Hayır, hayır, bakın, sizin katılıp katılmamanızdan dolayı bizim gurur duyduğumuz falan bir şey yok. Ben, bizim görüşümüzde olan veya o eğilimde olanların orada olmasından ve bugün aynı davayı, Filistin davasını, Gazze davasını savunuyor olmaktan duyduğumuz gururu ifade ettim.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Adam küfrediyor, onu söylemeye çalışıyorum. Yani bugün durduğu nokta için küfrediyor, maalesef.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Bakın, bizim durduğumuz...

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Benim beyanım değil.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Bakın ama sözlerim şöyle devam etti. Mavi Marmara’da yola çıkanların derdi neyse, onlar Gazze’ye yardım götürmek istiyorlardı, biz bu anlaşmayla Gazze’ye yardımın önünü açtık.

EREN ERDEM (İstanbul) – Onlar ablukayı kaldırmak istiyorlardı, yardım götürmek değil.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Sonuçta ablukayı kaldırıp...

EREN ERDEM (İstanbul) – Aşdod Limanı’na götürebilirlerdi, Gazze Limanı’na giderek ablukanın uluslararası meşruiyetini ortadan kaldırılmaktı. Mesele sadece yardım değildi.

BAŞKAN – Sayın Eren, bunun sonu yok, karşılıklı fazla şey yapmayalım. Ben yeterince müsamaha gösteriyorum.

Buyurun, bitirelim.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Bakın, Kılıçdaroğlu’nun korsan gemi yakıştırması var Mavi Marmara’yla ilgili. “Buradan korsan gemi çıkaracak bir ülke değildir.” şeklinde açıklaması var.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – “Giderken Başbakan’a mı sordunuz?” açıklamasına ne diyeceksiniz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 32

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Efendim?

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – “Giderken dönemin Başbakanından izin mi aldınız?” açıklamasına ne diyacaksınız?

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Bakın, bizim derdimiz sizin söylediklerinize hitaben. Bakın, CHP'nin o zamanki politikası da aynıydı. “One minute”te de aynı şekilde itham ettiler. “Şimdi bittik, şimdi battık, İsrail’le ilişkiler bu hâle gelmemeliydi, biz kim oluyoruz da İsrail Cumhurbaşkanına böyle beyan ediyoruz.” diyen CHP’ydi ve ben tekraren aynı şeyi söylüyorum. Yani size satışma derdinde veya CHP’ye bir satışma derdinde değilim. Siz kendiniz “AK PARTİ”liler vardı daha çok veya o görüşte olanlar vardı Mavi Marmara’da’

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Söyledim, tabii tabii.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Evet, bunu söylediniz ama “CHP’li yoktu” şeklindeki ifadeyi de siz kendiniz kullandınız.

BAŞKAN – Onu açıkladı Oğuz Bey.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Hadise budur ve biz bundan dolayı da gurur duyuyoruz ki bu anlaşmayla da bu Mavi Marmara’da hassasiyetlerini taşıyanların bize miras bıraktığı o hatıra biz bu şekilde sahip çıkıyoruz çünkü onlar da yardım götürmek istiyordu, biz de bu anlaşmayla beraber yardımın önünü açtık.

BAŞKAN – Sayın Yıldız, çok teşekkür ederim.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kurt, buyurun.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Teşekkür ediyorum.

Öncelikli olarak Mavi Marmara konusunda, tabii, tamamen bir sivil inisiyatif olarak ortaya çıkmıştı. Mavi Marmara'nın içinde hiç kimse asker değildi ve farklı görüşleri bugün de serdedebilirler, AK PARTİ veya Hükümetin aleyhinde veya lehinde görüş serdedebilirler. Bunun da önüne kimsenin geçecek hâli yoktur. Ancak o dönemde özellikle AK PARTİ Hükümetinin de Türkiye’de, belki Türkiye tarihinde ilk defa bir sivil toplum hareketinin gerçekten Filistin’le ilgili bir duyarlılık göstererek böyle bir hareket yapması Türk kamuoyunun genelinde çok ciddi bir coşkuya, çok ciddi bir sevince ve bir özgüven göstergesi olarak da görüldü. Biz bugün de Mavi Marmara'nın amacının, hedefinin yanlış bir hedef olduğu veya işte, yanlış bir şekilde değil ama bir sivil toplum mantığından da kopartılmaması gerektiğini temel fikir olarak söylüyoruz. Türkiye, bu anlaşmaya belki bugün 2016 senesinde geldi ama 2010 yılından sonra hemen belki üç dört yıllık bir süreci var bu anlaşmanın, öyle değil mi? Yani biz bu anlaşmayı böyle apar topar da getirmiş değiliz, öyle bir şey de kullanıldı, apar topar getirilen bir anlaşma da değil. Bunun bir süreci var, bunun bir yazım süreci var. İsrail’in Türkiye’deki seçimleri veya işte, Gezi olaylarını, farklı farklı şeyleri bahane ederek bu anlaşmayı tıkama girişimleri var. Yani buraya gelmesi kolay değil.

Haydar Bey’in de özellikle üzerinde durduğu, kamuoyunda da en fazla belki tartışılan konulardan bir tanesi, bu davaların düşmesi konusu. Hiç kimse kusura bakmasın tek bir madde yazıyor diye... Türkiye bir hukuk devleti, vatandaş elindeki davayı çekmediği sürece Türkiye’de sonuna kadar bu davaların takipçisi olabilir. Hükümet kendi adına yükümlülüğe girmiş olabilir farklı konularda ama bizde geriye doğru işlenemez şartı var. Herhâlde bunlar da uluslararası hukukun veya uluslararası sözleşmelerin de temel kavramları. Yani biz bir kenara bütün uluslararası sözleşmeleri atıp bundan sonra Türkiye Cumhuriyeti’nin Anayasası hâline getiriyor değiliz bu anlaşmayı.

Diğer bir konu, toplamda baktığımızda evet, Hükümet tarafından özür talep edilmiştir, ambargoya ilgili, daha doğrusu insani yardımların, Filistin daha doğrusu Gazze’ye ulaşmasıyla ilgili talepler vardı ve tazminat talepleri vardı. Hükümet bunları deklare etmiş ve Hükümet açısından şu, özür dilendiği kısmını kabul ediyorsa kabul etmiştir. Bunun hangi kelime, hangi yöntem, şu bu, falan filan... Bunlar ayrıca tartışılabilir belki farklı düzeylerde ama Hükümet açısından önemlidir ve bu kabul edilmiş, bu anlaşma noktasına gelmiş ki bu kabul edilmiştir.

Ve şunu da burada göz ardı etmeyelim: Biz bu anlaşma imzalanırken Filistin’de şu anda iki taraf var, tek taraf da yok, biliyorsunuz. İki tarafla da farklı farklı görüşmeler yapıldı ve onların da büyük ölçüde mutabakatı... Çünkü burada bu kavranın sürdürülmesinin Filistin halkına veya Türkiye Cumhuriyeti’ne bir faydasının olmadığı da -şu andan itibaren devam eden o anlaşma sürecinden itibaren- çok açık net. Farklı hukuki mülahazalarda bulunulabilir, işte, şudur budur ama bundan sonraki süreçte bu anlaşmayla birlikte hem Gazze’nin üzerindeki bu ambargodan doğan baskının kalkacağı ve aynı zamanda da El Fetih ile Hamas arasındaki ilişkilerin düzeltileceği noktasında da bazı adımların atılacağını inşallah göreceğiz. O da bu anlaşmanın aslında İsrail’in menfaatlerine veya İsrail’in lehine sanki bir şeymiş, zafermiş gibi sunulmasını değil, aslında bölge barışına ve temelde de Filistin’e bir katkı sağlayacak bir anlaşma olduğu sonucu doğuracaktır.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker.

RECEP ŞEKER (Karaman) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle buradaki olayın başlangıcındaki asıl amaç, bu Türkiye’den kalkan, içinde Türklerin çoğunlukta olduğu ama birçok milletten de kişilerin bulunduğu, hatta birçok dinden de kişilerin bulunduğu, asıl amacının insani yardım olan bir organizasyon olduğunu öncelikle kabul etmemiz gerekiyor. Buradaki insani yardım organizasyonunun temelinde illa ki o dönemde yardım görülemediği vardı. Ne kadar liman açıktı vesaire desek de o dönemde istediğimiz şekilde dünya ülkelerinin herhangi bir yerinden oraya doğru yardım gitmiyor, istenilen ürünler gönderilemiyordu. Yoksa böyle bir gemiye de zaten ihtiyaç yoktu, asıl amacı buydu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 33

O amacın devamında oraya giden insanların kendi açılarından bir sınav vardı. Kimisi bunu dini bir görüşle kardeşlerine yardım amaçlı, kimisi insani bir görüşle insanlığının gereğini yapma amacıyla o gemiye binmişti ve o gemiye binerken bu olayın sonucunda herhangi bir operasyon olduğu zaman ölebileceğini de kendi gönül rızalarıyla kabul ederek binmişlerdi. Dolayısıyla, bu olay olduktan sonra olayın asıl gidiş amacı olan yardım malzemelerinin oradaki mağdur insanlara ulaştırılmasıyla ilgili şartın sağlanması, işin amacını oluşturması sebebiyle bizim ülkede şu anda geldiğimiz sonuç itibarıyla bunun sağlanması açısından bu bir başarıdır ülke adına ve oraya giden insanların da niyetleri doğrultusunda bir başarıya ulaşmıştır.

Tabii ki oraya giden insanların şehit olması, ölümüyle ilgili doğacak olan tazminatlar da o insanlar açısından yaralarını sarma adına bir basamaktır. Az önce Dışişleri Bakanlığı sayın temsilcilerimizin de bahsettiği gibi oradaki ödenecek tazminatlar uluslararası anlaşmalarda veya yereldeki anlaşmalarda miktar olarak çok azımsanamayacak bir miktar ama tabii ki ölümün bir miktarı yoktur, parasal değeri yoktur. Burada bir de sembolik miktarı vardır. O açıdan da baktığımız zaman o insanların orada bir sembolik de olsa mağduriyetinin ikinci bir telafisi de mümkün olmuştur.

Önemli olan üçüncü telafi de özür olayıdır. Ki İsrail Devleti'nin sivil bir organizasyon olarak başlayıp da bir ülkeden askerî bir müdahale olmadan özür dilemesi olayı çok bugüne kadar duyduğumuz, bildiğimiz bir şey de değildir ve bu özürün hem basından hem kendi sayfalarından ayrıca deklare edilmesi de bir sonuç olarak başarıdır.

Geldiğimiz noktada bizim amacımız oradaki insanlara yardım gitmesini sağlayan bu geminin sonuç olarak o ablukayı delmesi ve yardımın gitmesinin önünün açılması. İnsani yardım olarak malzemelerin ilk gidişine de şahitlik ettik. Bunun dışında enerji, hastane vesaireyle ilgili de birtakım kazanımlar elde edilmiş oldu. O, insanlarımızı geri getirmeyecek ama manevi de olsa bir tazminatın kazanılması yine o insanların haklı davasının bir sonucu olarak kayıtlara geçmiş oldu. Ülke olarak da biz İsrail'den bir özrü şifahi de olsa, İnternet sitesinden de olsa, başka şekilde de olsa tüm dünyaya duyurmuş olduk. Gelinen noktada bu, Türkiye adına bir başarıdır ve altı yıllık, oradaki insanların da verdiği bir başarıdır. Bundan sonraki süreçte o insanların daha düzgün bir yaşama kavuşması adına bir başlangıç adımı olarak da bu olayı görmek durumundayız diye düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Kan...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Bu mesele benim için tabii, nasıl denir, duygusal bir mesele çünkü ben o gemide bulanmak isteyenlerden ama bazı sebeplerden dolayı bulunamayanlardan biriyim. Gemi döndüğünde sabaha kadar bekleyenlerden birisiyim. Yakın dostlarımla durumuyla alakalı bilgi alabilmek için sabaha kadar orada bulunanlardan birisiyim. Şu noktada birçok şey söylendi, belki eleştiri getirilebilecek ya da farklı şey ifade edilebilecek ama "Türkiye Cumhuriyeti sahip çıkmadığı"nın çok haksız bir ifade olduğunu düşünüyorum.

OĞUZ KAN SALICI (İstanbul) – Katılımcılar söylüyor, benim ifadem değil.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Katılımcılar arasında birçok kesimden, farklı dinlerden, farklı ırklardan birçok insan vardı, Avrupa'dan olanlar vardı. Amerika'dan olanlarla sonra başka vesilelerle görüşme oldu, olabilir. Ben şahsi fikrimin burada kayıtlara geçmesi için ifade etmek istiyorum. "Sahip çıkılmaması" yanlış bir ifade çünkü son kişi gelene kadar -kim olduklarını gerekirse isim olarak da söyleyebiliriz- son kişi alınana kadar bizim uçaklarımız, Türk Hava Yollarının uçakları oradaydı ve bizim vatandaşımız olsun olmasın, Türkiye'ye gelenlerin birçoğuyla bire bir konuşma imkânım oldu. Birkaç hafta çünkü Türkiye'delerdi, döndükten sonra, uçakla geldikten sonra. Onların da ifadelerine dayanarak söylüyorum. Bizim vatandaşımız olmamasına rağmen, o gemide gidip de orada rehin alınan insanların tamamı geri gelene kadar biz ülke olarak üzerimize düşeni fazlasıyla yaptık. Yani, bunun bir aktivist hareket olduğunu tekrar ifade etmek istiyorum. Dediğim gibi, çok sevdiğim, çok kıymetli arkadaşlarımla da aralarında bulunmuş olması benim için ayrıca değerli kılıyor.

Tabii, şöyle bir şey var benim de -zikredildi- kafama takılan: Biz bunun üzerinden, sadece bu "compensation agreement" üzerinden konuşuyoruz. Anlaşmanın diğer kısmı elimizde bulunmadığı için onun üzerinden konuşmuyoruz. Diğer bölümlerini de tabii görmemiz lazım. Tabii, burada zaten başında "compensation" dendiği için bunda başka bir şeyin yer alması... Özürlü alakalı mevzu zaten web sitesinde yayınlanmış, telefonda ve -daha önce bahsedildiği gibi- medyada yayınlanmış. Sadece bu kısmı üzerinden elimizde bilgi olduğu için onu konuştuğumuzu da tekrar ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Utku Bey, kusura bakmayın, diğer arkadaşlara da söz verecektik ama birbirimizi dinlemediğimiz için...

Hoş geldiniz.

Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, Sayın Divan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Dışişleri Bakanlığımızın, Adalet Bakanlığımızın saygıdeğer bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Söz verdiğiniz için teşekkür ederim.

Tabii, benden önce çok zikredildi, ülkemizin sadece İsrail'le değil, tüm bölge ülkeleriyle iyi ilişkiler içinde olması bizim Cumhuriyet Halk Partisi olarak her zaman öteden beri en temel arzumuz. Hem partimizin kurucusu hem cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün de zaten hepimize çizdiği dış politika yurttan sulh, cihanda sulh politikası. O yüzden, öteden beri Sayın Genel Başkanımız da, sayın genel başkan yardımcımız da hem burada hem Mecliste yaptığı konuşmalarda, hem parti sözcülerimiz de her zaman bizim, özellikle, İsrail'le yaşanan bu krizin çözülmesi ve normalleşmesinden yana olduğumuzu defaatle ifade etti, ben de bir kere daha ifade ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 34

Tabii ki ilişkilerin normalleşmesini istemek, önümüze gelen tüm belgeleri kabul etmek ya da onların içindeki vahim hataları, özellikle de ulusal onurumuzu bence inciteceğini düşündüğüm bazı hususları kabul etmek anlamına gelmiyor. Yani, "Ne olursa olsun, iyileşsin." anlamında düşünmüyoruz. O yüzden, önümüzdeki dokümana bakıldığında -az önce hanımefendi de söyledi- aslında eksik bir dokümandan bahsediyoruz, bunun bir tamamlayıcı mutabakat metni olduğu her hâliyle belli zaten. O olmadan konuştuğumuz için de aslında biz eksik bir şeyi konuşuyoruz. Keşke onu da yanına koyabilsek ve hem kamuoyuna verdiğimiz sözlerin ne kadar yerine gelmiş noktasını birlikte değerlendirebilsek. Çünkü, burada sadece belli bir unsur var bu mutabakatın. Bu mutabakatın bir de bizim önümüzde olmayan bir tarafı var anladığım kadarıyla, öyle anlaşılıyor. Zaten Sayın Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı da bunu ifade ediyor, siz de benim olmadığım bölümde ifade etmişsiniz bir iyi niyete dayalı şey olduğunu. Ama, bu altında imza olsun ya da olmasın, iki ülkeyi bağlayan bu metin bence milletin Meclisinde bir şekilde paylaşılması lazım, kamuoyuyla paylaşılması şarttır; başka türlü zaten bu tartışma eksiktir yani tam anlamıyla yapılamaz, ne dersek diyelim. Çünkü, doğal olarak, biz bu dokümana baktığımızda şunu söyleyeceğiz, söylüyoruz da zaten: Gazze ablukası bunun neresinde? diye. Çünkü, zaten onunla ilgili olan bir metin değil. O yüzden, biz eleştirimizi yaparken diğer metni görmemiz gerekiyor hep birlikte, kamuoyunun da görmesi gerekiyor. Yani, artı ya da eksi, olumlu ya da olumsuz herkesin değerlendirmesini adil bir şekilde yapabilmesi için şart olan bir şey o dokümanın görünmesi, bilinmesi, tartışılması. Tabii, doğal olarak, imzası olan bir dokümana bakıyorsunuz, bir de olmayan bir doküman olduğu belli. O zaman, ister istemez, insan, o olmayan dokümanda kamuoyuna verilen sözleri destekleyecek unsurların olmadığını düşünüyor. Nedir bunlar? İşte, Gazze ablukasının kaldırılması şartı. Diyor ki içinden insan, "Demek ki o dokümanda bu yok, olsa zaten açıklanırdı, o da burada paylaşıldı, orada yok." Ya da tam tersine, "O ablukanın meşru görüldüğünü, kabul edildiğini gösteren ifadeler olabilir o belgede." diye insanın içinden geçiyor.

Yine, benzer şekilde, acaba o dokümanda özür konusu... Doğru söylüyorsunuz, basında ben gazeteciydim o dönemde. Burada diğer mevkidaşlarımız da söyledi, İsrail hükümeti zor özür dileyen bir hükümet ama kolay değil, işte, burada da canlarımız var. Palmer Raporu'ndan bahsedildi, bir hatadır bence Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümeti açısından Palmer Raporu'nu bu kadar istemek ve ondan sonra o raporda ablukanın meşruiyetini kabul etme noktasına gelmiş olmak. Ama, öte taraftan, yine Sayın Salıcı'nın ifade ettiği gibi, o raporda aynen, işte, uluslararası sularda böylesine can alan bir saldırının kabul edilemez olduğu söylenmiştir. Yani, ne yapacaktı özür dilemeyip de, ne kadar dayanabilecekti? Gitmiş canlar var, işte, canlı yayınlarda görüldü biliyorsunuz o saldırılar. O yüzden, o belge çıkmadığı sürece yani paylaşılmadığı sürece o belge de bizim tezlerimizi; Hükümetin, dönemin Başbakanı, sonradan Cumhurbaşkanı olan Sayın Erdoğan'ın, sonra gelen Sayın Hükümet yetkililerinin hep kamuoyuna verdiği, söylediği şeyleri desteklemeyen unsurlar olabileceği kuşkusunu taşıyor. Bu kuşkuyu güçlendiren bir başka belge de yine arkadaşlarımız tarafından söylendi ama ben tam tercümeden size okumak isterim: İsrail Başbakanının, Netanyahu'nun -eş açıklamalar yapıldı biliyorsunuz- önemli dört konuya... Birkaç şey var ama bazıları daha spekülatif. Bunlardan bir tanesi, bu anlaşmayı anlatırken kamuoyuna -galiba Roma'da o sırada- diyor ki: "Bu anlaşmadaki ilk konu, İsrail ordusunun şu anda yargılanmakta olan ve gelecekte yargılanabilecek komutanlarının ve askerlerinin sivil ve adli soruşturmalardan korunmasıdır. Şu anda bu yönde iddialar var ve bunun kapsama alanı da artıyor. Milyonlarca dolara ve askerlerimizin serbest dolaşımının engellenmesine kadar ulaşabilir bu dava talepleri. Hepsini ortadan kalkacak. Anlaşma, askerlerimizin ve komutanlarımızın Türkiye'den gelebilecek dava talepleriyle karşılaşmayacaklarını güvence altına alıyor. Dahası bu anlaşma, Türk Parlamentosunun Türkiye'deki tüm bu hukuki süreçleri iptal eden bir yasa çıkarmasını da içeriyor." diye kamuoyuyla paylaşıyor Haziran ayının 28 ya da 29'unda. Zaten biliyoruz, önümüzdeki anlaşma metni bu. "Bu anlaşmanın verdiği ikinci konu, Gazze şeridinin deniz güvenlik ablukasının sürecektir olmasıdır. Bu, bizim en üst güvenlik çıkarımızdır. Bundan asla taviz vermeyi düşünmedim bile. Tabii ki eskiden olduğu gibi, gemilerin insani yardımlarını Aşdod Limanı'na bırakmalarının önünde bir engel yok. Bunu hiçbir zaman engellemedik, şimdi de izin veriyoruz." diyor. Şimdi, bu anlaşmada bu söylediği yok.

Üçüncü bir husus var, az önce sayın genel başkan yardımcımız önemle değindi. Anlaşmanın bir başka maddesi ise "Türk topraklarından İsrail'e yönelik terörist ya da askerî hareketliliğin önlenmesi yönünde taahhüt verilmesidir. Bu, bugüne kadar alamadığımız önemli, hatta başlıca taahhüt sayılabilir." diyor. Daha başka şey sayıyor ama bir de bir şeyi dikkatinize getirmek isterim. Tabii, "Bunlar İsrail Başbakanının sözleridir." diyebiliriz, o da kendi kamuoyuna bunu böyle anlatıyor ama bir metinden bahsediyor, onun öyle yorumladığı bir metin var. Bir de şu var: "Bu anlaşmanın sağladığı üçüncü konu, Gazze bölgesinde insani yardımlara izin verilmesi olacak ancak elektrik ve su gibi temel ihtiyaçların karşılanması sadece Gazze şeridini değil, sınırın öte yanındaki İsrail'in de çıkarlarına olacaktır." diyor. Yani, biz tabii ki önemiyoruz insani yardımın gitmesini ama İsrail tarafı bunun bir de bizim çok fazla düşünmediğimiz, "Bir gitsin, İsrail'in de yararına olacaktır bu gelenler." diyor halkına bunu anlatırken. Bir de tabii, biz şimdi ikinci bir ek mutabakat metni diyoruz ama bir üçüncü belge daha var yine önümüzde olmayan, İsrail Başbakanı açıklıyor, bu İsrail basınında da yer aldı, bunu da bizim bilmemizde fayda var. "Ne önemi var?" diyebilirsiniz çünkü daha ziyade İsrail'in, İsrail halkının önem verdiği bir konu bu, o da şu: "Ek olarak, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Türk güvenlik birimlerine verdiği talimata ilişkin bir mektup aldık. Bu talimatında 'Filistin tarafındaki tutsak askerlerin cesetlerinin İsrail'e iadesi için yardımcı olunmasını istiyor.' diyor." İki hususu daha sonra vurguluyor ama bunlar da anladığım kadarıyla yine bu önümüzde olan bir şey de değil, o da şu: "Bu anlaşma, Türkiye'nin üyesi olduğu tüm uluslararası kuruluşlara İsrail'in girmesi için destek olması şartını da içeriyor. Daha bu anlaşmayı imzalamadan, Türkiye, iyi niyet temelinde İsrail'in bir NATO ofisi açmasına da onay verdi. Bu bizim yıllar boyu süren bir arzumuzdu, şu anda gerçekleşiyor." diyor İsrail Başbakanı. Bu önümüzdeki değil ama muhtemelen bizim şu anda görmediğimiz metne ilişkin bir şey bu. Ve son olarak da, "Anlaşmanın ekonomik alanda da kritik olan bir diğer noktada, ekonomik ve enerji alanlarında iş birliğini kapsıyor. İsrail doğal gazının Türkiye üzerinden Avrupa pazarına gidişi İsrail için stratejik bir konudur. Anlaşma olmasa bu konu da erken gündeme gelemezdi."

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 35

diyor. Dediğim gibi, bu, İsrail Başbakanı Netanyahu'nun dünyaya yaptığı açıklama, bu anlaşmanın kendileri açısından önemini anlatan. Sayın Başbakanımızın da, biliyorsunuz, aynı gün eş zamanlı yaptığı bizim kamuoyumuzu bilgilendiren açıklamaları vardı. Ama, biz şu anda İsrail Başbakanının söylediği 7 maddeden -sayıdığım 7 maddeden- sadece 1 tanesinin olduğu yani ilk maddenin olduğu bir metni tartışıyoruz. Görebildiğim kadarıyla iki ayrı metin daha var. Biri bahsettiğimiz mutabakat metni, biri de hiç görmediğimiz, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, tahmin ediyorum ki Sayın Feridun Sinirlioğlu tarafından yine buradaki muhatabına, Sayın Dore Gold'a eş zamanlı olarak aktarılan bir niyet mektubu ya da şey. Bunu da destekliyoruz, gerçekten de bu tutsak askerlerin cesetlerinin İsrail'e verilmesinde bizim katkı verme imkânımız varsa, bizim Millî İstihbarat Teşkilatımızın, güvenlik birimlerimizin; buna sonuna kadar desteğimiz çünkü bizim için bir şehidimizin sınır dışında kalması, başka bir elde kalması nasıl önemliyse eminim ki her ülke için -İsrail de buna dâhil- önemlidir. Ama, bu tartışmayı tam yapabilmemiz için bizim bu belgelere gerçekten vâkıf olmamız lazım, üç belgeyi yan yana koyabiliyor olmamız lazım. Yoksa, hep spekülatif gidecek bu tartışma.

BAŞKAN – Utku Bey, toparlayalım lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Hep biz başka yani görmediğimiz bir metin üzerinden... Ki ben tahmin ediyorum tabii ki İsrail Başbakanı da belki çok normal sayılabilecek bir metni az önce Sayın Müsteşar Yardımcımız -ya da başka sözcü, özür diliyorum- dedi ki: PKK... Yani, muhtemelen öyle bir metin ama onu şöyle yorumluyor olabilir: İşte, bakın, ilk defa Türk topraklarından İsrail'e yönelik terörist askerî hareketleri önleyeceği, bugüne kadar alamamıştık, şimdi, başta... Normal bir iyi niyet beyanı da olabilir bu muhtemelen, bu tür dokümanlarda hep olan bir şey olabilir ama eğer bunu böyle lanse ediyorsa bizim de halkımıza "Yani, böyle diyor ama bu böyle değil, bunun içine şu da girer. PKK'ya ya da başka terör örgütlerine karşı da İsrail'in sorumluluğunu aslında bu taahhüt altına almaktadır. Sadece Türkiye'nin..." diyebilme rahatlığını vermesi için bu dokümanı görmemiz lazım. Onun için, benim ricam, Sayın Başkanım, tabii, Komisyonun takdiridir, ben de misafirim; bir onu söylemek istiyorum.

Bir de gerçekten, metindeki birkaç şeye diplomasi dili anlamında dikkat çekip bitireceğim efendim.

BAŞKAN – Toparlayabilirsek Utku Bey.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - O da şu: Mesela, Mavi Marmara saldırısında "konvoy hadisesi" deniyor. "Konvoy hadisesi" denilmesi incitici, gerçekten incitici. Yani, tabii ki karşı taraf buna başka şey demek ister ama bu, bu kadar. Yani, şu şeyde İngilizcesine de baktığınızda İsrail'in sorumluluğunu gösteren, gerçekten bu işte bir sorumluluğu olduğunu gösteren bir tek kelime yok. Diplomasi lisanını tabii ki üstatlar benden iyi bilirler ama bir tane kelime yok. "1 milyon dolar veriyoruz." diyor ama tam tersine, bizim sorumluluğumuz olan birçok ifade var ve altı çizilerek sürekli "İsrail her hâlükârda hukuki ya da cezai talebe karşı muaf tutulacaktır. Eğer yargıya gidilirse, eğer bu anlaşma işlemez hâle getirilirse her türlü sorumluluk bize ait olacaktır." gibi bence... Hukukçu değilim, burada, aranızda eminim kıymetli hukukçular vardır ya da dışarıdan az önce arkadaşlarım soruyordu Adalet Bakanlığı ve diğer... Yani, bu fevkalade büyük bir sorumluluktur. Biz neden böyle bir şeyi isteyelim? Hem de diyorsunuz, burada arkadaşlarım da söyledi yani "Bu davalar gidecektir, yürüyecektir." diye sayın Dışişleri Bakanlığı yetkilimiz söyledi, sayın milletvekili arkadaşlar... Eğer öyleyse o zaman niye biz bunun altına bir imza atıyoruz? Madem böyle bir şey var, zaten yürüyebilecekse biz niye yürüyecek olan bir şeyin bütün sorumluluğunu üstleniyoruz? Bence hukuken sakat bir metin ve gerçekten de vatandaşlarını kaybetmiş, canını kaybetmiş olan bir ülke açısından incitici bir metin bu. Eğer diğer metinlerle yan yana koyup "Evet, burada incindik ama bakın, şurada da kazanımımız var." diyebileceğimiz hususlar varsa tabii ki tartışalım birlikte. Bu hâliyle gerçekten çok sıkıntılı. Hele hele Netanyahu'nun dünya kamuoyuna açıkladığı hâliyle, yani, mesela, işte Gazze... "Hiçbir zaman bundan taviz vermeyi düşünmedim bile, bundan asla taviz vermeyi düşünmedim." diyor. Size Netanyahu'yu övmek asla şeyimde değildir ama böyle anlatıyor dünyaya -sadece kendi ülkesinde değil- Roma'dan.

O zaman, bizim burada bu abluka konusunda ne kazandığımızı da öğrenmemiz lazım. Sayın Dışişleri Bakanlığı yetkilimiz burada. Ben değerli milletvekili arkadaşımızın görüşlerine en azından -belki bilgi eksikim olabilir- katılmıyorum, buradan da söylendi. Benim bildiğim kadarıyla, Mavi Marmara hadisesi, dönemi itibarıyla, sanırım, biz Kızılay üzerinden yardım gönderebiliyorduk diye biliyorum yani Kızılay'a eğer gönderirseniz onlar galiba muhatabı olan kuruluş tarafından gönderiliyordu. Dediğiniz gibi belki bazı malzemeleri yasaklardı ama o malzemeler belki yine yasak, onu bilemiyorum. İşte diğer metin neyse onu görüp konuşabilirsek... Ama ben o metinde Türkiye'nin ya da İsrail'in ablukadan vazgeçtiğini, ablukanın kalktığını gösteren bir ibare olduğunu tahmin etmiyorum. Tam tersine, ben, o metinde, ablukanın sürdüğünü ve ablukanın İsrail'in istediği koşullarda yani sadece yardımların karadan gidebileceğini, denizden Gazze'ye doğrudan gidilemeyeceğini anlatan insanların ve her türlü yardımın İsrail'in onayına, iznine tabi olduğunu gösteren ifadeler olduğu, olabileceği kanaatindeyim ki biz burada paylaşmıyoruz bunu.

O yüzden, şöyle: Multaka Filistin konusunda, Filistinlilerin mağduriyetinin giderilmesi lazım. O konuda bence Türkiye'de mutabık olmayan kimse yoktur. Bu konuda hepimiz, parti ayrımı gözetmeksizin... Filistinliler gerçekten çok zor koşullar altında yaşıyorlar, İsrail'in bu ablukasını kabul edilemez, bu koşullar kabul edilemez. Şu da kabul edilemez tabii ki: Biz nasıl ülkemize Kilis'ten gelen roketlere, canlarımızı yakan roketlere, IŞİD roketlerine karşysak, İsrail'e yönelik, İsrail'in can güvenliğine, mal güvenliğine yönelik sınır ötesinden giden, Hamas ya da başka örgütlerden giden roketlere de karşısız. Zaten Hükümetimizin politikası da bu, bizim de Cumhuriyet Halk Partisi olarak net bir şekilde. Tabii ki güvenlik sağlanacak ama bunun karşılığında Filistinlilerin yaşadığı o sıkıntıların giderilmesi için hep birlikte el ele vermemiz gerekiyor. O yüzden, bu anlaşma yanındaki metinleriyle birlikte değerlendirilerek ortak bir kanaate varmamızın daha faydalı olacağı düşüncesindeyim.

Beni dinlediğiniz için de hakikaten çok teşekkür ediyorum, misafir olarak bu kadar söz verdiğiniz için ama dediğim iki doküman olmadan buradaki tartışmaların hepsi sizin için de, bizim için de, kamuoyu için de eksik kalacaktır diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 36

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Utku Bey, sağ olun. Bayağı bir derleyip toparlamış olduk.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Sayın Başkan, bir dakika söz istiyorum.

BAŞKAN – Konuşmak isteyen ve konuşamayan hiçbir üyemiz kalmadı diye...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan, bir dakika söz...

BAŞKAN – Tamam, bir dakika isteyen çok. Bir bakalım.

Herkes konuştu herhâlde. Şimdi önümüzde iki yol var: Hiç şey yapmadan devam edebiliriz. Dışişleri Bakanlığına yönelik değerlendirmelerini alabiliriz. Nasıl isterseniz o şekilde devam edeceğim. Yani ikinci kez söz alanlara geçmiş bulunuyoruz. Herkes söz hakkını kullanmış oldu.

Hişyar Bey, buyurun.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Tamam, şöyle yapalım: Şimdi, ben öncelikle net olarak bir şey anlamak istiyorum. Bu mevcut otuz iki tane dava var ve evet, hani, bu davalar ortadan kalkmayacak ama davalar tazminatla sonuçlanırsa bunu Türkiye Cumhuriyeti devleti ödeyecek, değil mi? Yanlış mı anlamışım?

BAŞKAN – Tamam, soruyu bu şekilde sordunuz.

Onu bir not edin lütfen.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Yani şu anlama mı geliyor; benim verdiğim vergiyle bu Mavi Marmara’da şehit edilen insanlara, ailelerine tazminat verilecek? Absürt, tam bir skandal, eğer olursa böyle bir şey. Veyahut da... Ee, artık, kusura bakmayın, kimse bağımsız bir yargıya filan inanmıyor. Bu anlaşmadan sonra artık hangi savcılar, hâkimler oturacaklar da bu dava süreçlerini sonuçlandıracaklar, onu da bilmiyoruz. İşin doğrusu, İsrail’i mahkûm edecek insanların ben paralelci olarak bile yapılabileceklerini düşünüyorum yani. Kolay bir şey değil. Siz kocaman bir anlaşma yapacaksınız, işgüzar 3-5 tane hâkim, savcı çıkacak, orada İsrail’i mahkûm edecek, falan filan. Onu geçiyorum.

Şimdi, buz dağının ucu diyorlar değil mi, şu bizim gördüğümüz o arkadaşlar. İsrail ve Türkiye arasında kocaman anlaşmalar yapılmış, bu, sadece, işte Dışişleri Komisyonunda üzerinde biraz konuşmamız için bize verilen bir şey. Türkiye ve İsrail arasında yapılan istihbarat anlaşmaları ne, askerî anlaşmalar ne, ticaret anlaşmaları, doğal gaz ne, Hamas üzerine yapılan pazarlıklar ne? Ne, ne, ne... Bir sürü soru var. Biz bunların hiçbirini bilmiyoruz. Bizim elimizde sadece tazminat olduğu söylenen bir belge var, bunun düzenlenmesi var.

Cidden, arkadaşlar değişti, başka anlaşmalar var mı, kaç tane, onu bilmiyorum ama bu tartışmayı biraz şeyden çıkarmak istiyorum aslında: “Siz öyle yaptınız, böyle yaptınız, CHP onu yaptı, bunu yaptı...”

Yalnız, Talip Bey, size bir şey söyleyeyim mi? Yani öyle bir ithaminiz oldu, siyaset malzemesi olarak... Bu konuya hiç girmeydim, bu konuya hiç girmeydim. Altı yıl Mavi Marmara duyduk. Bu arada sadece İslamcıların yaptığı bir şey değil, dünya kadar solcu molcu falan hepsi o gemilerin içerisindeydi. İçinde olduğumuz handikap biraz şu: Bakın, ben burada AK PARTİ vekillerinin - öyle, hissiyatım bu, bilmiyorum, konuşmadım ama- büyük bir çoğunluğunun şuradaki anlaşmayı içine sindirmediğini düşünüyorum.

Enstrümantal mantığın ötesine geçerse, etik olarak, ben eminim, birçok arkadaşı zorluyordur yani çünkü sıkıntılı bir anlaşma, hepimiz görüyoruz.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Yo, öyle bir şey yok.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Hissiyatımı sadece söylüyorum, bir şey bildiğimden değil.

Orta şöyle bir sıkıntı var: Filistin hepimiz için son derece etik bir sorun aynı zamanda. Filistin’den ne çıkarımız olacak ki? Materyal bir çıkarımız mı var? Orta Doğu’da kanayan bir yara ve Orta Doğu’da solcusundan sağcısına kadar herkes için etik bir problemdir ama o etik problemle reel politığın enstrümantalitesi yani o araçsal mantığı karşı karşıya geldiği zaman yol bulmaya çalışıyoruz ve çok fazla çıkamıyoruz. O açıdan düşününce... Siz dediniz ki: “Çok fazla içeriğine, şuraya buraya takılmayalım.” Şimdi, o “küçük detay” dediğimiz şeyler, zaten, ben öyle iddia ediyorum, işin daha çok etik boyutu, insanlar oraya bakıyorlar. İllaki AKP’ye vuralım, AK PARTİ’ye vuralım gibi bir derdimiz filan yok. Hatalı bir dış politika izlendi. Şu an normalleşme sağlanıyor.

Bu arada, bu “normalleşme” kelimesini herkes çok sevdi. O kadar anormal durumlardan geçiyoruz ki. Arkadaşlar, bu kelimelerin albenisine çok fazla takılmayın. Bu normalleşme, işgalin normalleşmesi mi mesela, ambargonun normalleşmesi anlamına geliyor mu? Değil mi yani? Bu normalleşme neyi kapatıyor? Bunları da bir iyice bir düşünmemiz lazım.

O açıdan, Oğuz Vekilimiz söyledi, “Ekmeleddin Bey’in görüşlerine katılıyor.” dedi. Hayır, ben onun metnin İngilizcesi üzerine yaptığı eleştirilere katılmışım ama Türkiye’yle İsrail arasındaki normalleşme pratik anlamda ne getirecek, ben buna bakarım. Yani öyle peşinat, illaki normalleşelim diye bir şey olmaz. “Detaylara bakmayalım, çok önemli değil, bunlar teferruat, İsrail’le normalleşelim de...” İsrail’in Filistin’e yaptığı neleri biz normalleştireceğiz, çok önemli bir soru.

Bunu şunun için söylüyorum arkadaşlar: Sadece İsrail değil, bir “bundle” olarak geliyor bize, böyle bir küme. “İsrail’le normalleşelim, Rusya’yla normalleşelim...” Esad’a dair de yakında güzel haberler alacağımızı müjdeledi Başbakanımız, biliyorsunuz. Valla yarın “kardeşim Esad” olursa ben şaşırım. Niye? Ee, o da bir zorunluluk görünüyor. Ee, Mısır’a -nisan ayıydı sanırım- teşekkür ettik biz, Sayın Cumhurbaşkanı, değil mi, nisan ayında?

Nereye gidiyoruz arkadaşlar, ne yapıyoruz? Tamam, Türkiye’nin izolasyonunu biz kırmaya çalışalım, amenna, bu konuda bir sıkıntı yok. Yapılan bu pazarlıkların karşısında ne yapıyoruz? Biz bu pazarlıklarla ne elde etmeye çalışıyoruz? Bizim düşüncemiz HDP olarak şudur: Orta Doğu’da özellikle Suriye’deki o kritik durumu aşmak için -elimizde bir sürü başka tartışma da var, sadece burası

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 37

değil, yani Türkiye’de yapılan tartışmalar değil, Orta Doğu basını, uluslararası basın- İsrail’le, Rusya’yla ve belki ileride Mısır’la ve özellikle Esad’la yapılan bu görüşmeler, bu yakınlaşmaların çok temelinde Suriye politikası var ve orada anti Kürt bir ittifak kuruluyor, bölgesel, küresel anlamda.

Bunu şunun için söylüyoruz: Eğer bu tür ilişkilerle İsrail’in de şeyini alıp, Rusya’ninkini alıp -bakın, hepsi iç içe zaten, paralel giden süreçler- Esad da kısmen ikna edilip Suriye’de Rojova dediğimiz bölgedeki Kürtlerin canına okumak gibi bir niyet varsa çok, çok büyük bir hatadır. Türkiye Orta Doğu’daki dış politikasını değiştirmek zorunda, eski politikasını yeni ittifaklarla devam ettirmek değil. Ortada stratejik bir hata olduğunu düşünüyoruz biz.

Dolayısıyla, başka anlaşmalar yapılmış arkadaşlar. Türkiye ile İsrail arasındaki ticaret hacmine bakın, 2009-2015 arası azalmamış, artmış. Hükûmete yakın firmalar dünya kadar iş yapmışlar orada, biz biliyoruz, değil mi vekilim? Ortada şeyler var. İlişkiler zaten gitmiş, gelmiş. Dolayısıyla şunu rica ediyoruz: Burada oturup böyle ahlaki bir –ne derler ona- “moral high ground” dan, öyle bir yerden konuşmayın lütfen yani “İşin ahlaki şeyini de ben tutacağım elimde.” Nedir işte? “Yardım yapıyoruz Filistin’e.” Hayır arkadaşlar, zorlandık, sıkıştık, değiştirmeye çalışıyoruz. Bir noktaya kadar anlaşılır bir durum ama işin etik boyutları da var, hepsinin vebali var, bunu daha önce konuştuk.

Dolayısıyla, bu enstrümantal akla bir noktaya kadar evet ama bir noktada bizim bütün etik duruşumuzu sorgulatacak hâle gelirse ciddi sıkıntı, o dengeyi iyi tutmak lazım. Normalleşmeye evet ama neyin karşılığında, bunun bedeli ne olacak, Türkiye’ye bedeli ne olacak?

Bir de, ben son olarak şunu sormak istiyorum: Mesela, MİT-MOSSAD ilişkileri, mesela İsrail askeri ile Türk askeri arasındaki ilişkiler öyle görünüyor ki -yani bizim görebildiğimiz- asıl anlaşmalar orada yapılmış, tamam mı? Dolayısıyla bizim onlara erişmek gibi bir şansımız var mı, yoksa bunlar, ne bileyim, devletin menfaatleri için sürekli saklı mı tutulacak olan şeyler?

Ben üç saat kadar böyle bir belge üzerine konuşmaktan gerçekten büyük sıkıntı duyuyorum. Bu Meclise, Dışişleri Komisyonuna ben bunu bir saygısızlık olarak görüyorum. Bu tartışmaların hiç birisinin dibini, şurasını, burasını görmeden en fazla yapacağımız bir muhalefet şerhidir, onu oraya koyacağız. Ancak, gerçekten de öyledir, Türkiye’nin teslimiyet belgesidir, bunu böyle görüyoruz. Tabii, karşılığında ne almış? Somut olarak bilsek belki içimiz rahatlayacak, diyeceğiz “Karşılığında da bunu almış.” mesela. Bunu da çok fazla bilmiyoruz. Burada 20 milyon dolar veriyorum, her şeyin üstünü kapatıyorum, mevzu bitmiştir, ne yasal ne siyasi hiçbir anlamda bir sorumluluk tanıımıyorumun belgesidir. Ben eminim başka şeyler var ama biz bilmiyoruz, metinle sınırlı olduğumuz için, çok fazla, doğrusu, buna da hak veremiyoruz. Eğer varsa, başka bilgiler varsa biz onları gerçekten dinlemekten büyük bir memnuniyet duyarız. O zaman belki deriz ki: “Kısmen, evet, bir sürü haksızlık, hukuksuzluk var bu metin içerisinde, içimize çok fazla sinmiyor bu metin ama en azından şunlar, şunlar somut olarak bizim elimizde var.” O konuda, varsa, lütfen, Dışişleri Bakanlığından gelen arkadaşlar bizi o konuda aydınlatınlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, üç saat oldu. Şimdi, tartışma yeni bir ivme kazanıp anlamsız bir yerde kesmek istemiyorum. Bir ara vereceğiz hem yemek hem diğer ihtiyaçlar için.

21.15’te toplanmak üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.45

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışışleri

Tarih : 17/08/2016 Saat :

Kayıt: Dışışleri

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 38

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.16

BAŞKAN: Taha ÖZHAN (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Cemalettin Kani TORUN (Bursa)

SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)

KÂTİP: Hasan Basri KURT (Samsun)

BAŞKAN – Arkadaşlarımız, toplantı yeter sayımız vardır.

Dışışleri Komisyonunun 32'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde son sırada yer alan, İsrail ile yapılan Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasına Dair Kanun Tasarısı'nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Öztürk Bey, sizinle başlayalım ve eğer müsaade ederseniz, Ümit Bey, bayağı bir şey birikti orada bir değerlendirme yapın sonra devam edelim.

Buyurun.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, bizim öncelikle bir genel çerçeveyi belirtmemiz gerekiyor. Biz, burada normalleşmeyi destekliyoruz, bunu daha önce de söyledik. Yalnız Hükümetin dış politikada pazarlığı, bu tür konularda pazarlığı çok üst bir perdeden açtığını ve nihayetinde sonuçlandığı zaman da çok alt bir seviyede kapadığını görüyoruz; bu özellikle birinci usul hatası.

Ayrıca ikincisi; şartlar koşuyor ve bu şartları bizim ulusal gücümüz, dış konjonktür, bölgedeki gelişmeler, Türkiye'nin ihtiyaçları, karşı tarafın yapabilirliği konusunda ciddi bir hesap yapmadan şartlar koşuyor ve bu şartlar maalesef yerine gelmiyor; bu da Türkiye'ye itibar kaybettiriyor.

Üçüncü bir konu; Türkiye, bu dönemde çok çabuk, Hükümet çok çabuk kırmızı çizgi ilan ediyor. Biliyorsunuz Kerkük kırmızı çizgi ilan edildi, akabinde Fırat'ın batısına geçilmesi durumunun söz konusu olması hâlinde bunun bir kırmızı çizgi teşkil edeceği ilan edildi ama maalesef bu kırmızı çizgiler, bunlar gözetilmiyor. Yapamayacağımız bir şeyi söylememeliyiz, söylediğimizde de onu yapmalıyız. Bu, ülkenin hakikaten itibarının zayıflamasının en önemli unsurudur dış politikada bizim karşılaştığımız.

Şimdi, bu anlaşmanın bir çerçevesinin olduğunu biliyoruz Sayın Dışışleri Müsteşar Yardımcımız da bunu söyledi. Şimdi, bu niye gelmedi? Çünkü burada Hamas'la bağlantılı hususlar olduğu için Hamas'ın kendini satılmış hissedeceği ve dolayısıyla bir şekilde bu konunun eleştiri konusu hâline getirileceği değerlendirilmiş olabilir.

İkinci bir konu, bu anlaşmada da kurbanlar kendini satılmış hissedecek. Şimdi bu, yani bir taşla iki kuş vurmak değil, bir taşla iki kuşu da öldürmek gibi bir durum. Bizim bu konulara dikkat etmemiz lazım. Elbette bundan sonra da yarın Rusya'yla ilgili, daha sonra belirtildiği gibi Esed tekrar Esad olursa biz şahsen buradaki kardeşlerimizin de bize o dönemi de, bütün söylenenleri de yani bir strateji olduğunu, doğru olduğunu, etik olduğunu anlatmaya kalkmasını istemiyoruz. Siz hepimiz şahitsiniz Türkiye dış politikada sıkıştı. İsrail ile bu anlaşmanın gündeme gelmesinin sebebi Türkiye'nin dışarıdaki yalnızlığı. İsrail ile ilişkiler bozuldu dolayısıyla Amerika ile ilişkiler bozuldu; İsrail lobisi Amerika'da son derece yıkıcı davrandı ve Türkiye'nin itibarını, dışarıyla olan ilişkilerini ciddi manada örseledi, sarstı ve Türkiye'yi köşeye sıkıştırdı. Biz iç politikada bu konuları malzeme yaptık. Bu tür bir yanlışa artık başvurmamamız gerekiyor. Bu konular iç politika malzemesi yapılmamalı. Aynı şey Rusya'yla da oldu. Bizim sınırimız ihlal edilmişti. "Bugün ihlal etseler yine düşürürüz, talimatı biz verdik." dedik; sonuçta gidip özür diledik. Bunlar bizim şahsen gurur duyacağımız şeyler değil ve unutmayalım Hükümet olmak ülkenin sahibi olmak anlamına gelmiyor. Biz de bu ülkenin eşit yurttaşlarıyız ve en az sizin kadar ülkemizin üzerine titriyoruz ve burada da bizim sorumluluğumuz var. Bu anlaşmanın bu açıdan ciddi bazı sakatlıklarını sıralamak istedik.

Deniz ablukası kalkmadı, İsrail askerleri muaf ve Hamas'ın Türkiye'de sağlamış olduğu güvence sulandırıldı ve sonuçta İsrail için en önemli şey askerlerin güvenliğiydi, sağlamış oluyor; deniz ablukası kırmızı çizgiydi, ikinci önemli konu onu da garanti altına almış oluyor. Deniz ablukası kırmızı çizgiydi ve deniz ablukası kalkmıyor, zaten abluka kelimesi kullanılmıyor; diğeri de Hamas'ın Türkiye'deki faaliyetleri idi hatta ben üç ay önce İsrail'e ziyarette bulunduğumda bu konu gündemdeydi ve buraya gelip tıkanmıştı, bir yazım önerisi düşünülüyordu hatta bana da sorduklarında "Biz ne yapabiliriz Hamas'ı; bu konu nasıl olabilir?" Bir iki yol var, ya Hamas'ın atılması ya da Hamas'ın faaliyetlerinin engellenmesi; bunlar ikinci yolu tercih ettiler bakınız; yazım da bu. Yani biz bunları biliyoruz esasen, bizim bilmediğimiz bir şey yok. Çünkü dış politika böyle olur. Siz gerçekçi bir noktada durduğunuz anda kazanırsınız ama gücünüzün ötesinde hayallerle çok ihtiraslı hedefler ortaya koyduğunuz zaman da sonuç itibarıyla biraz böyle çekingenlik oluyor diğerlerini de getirip tartışmak.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun, yalnız bu ikinci turda biraz daha süreye dikkat edelim; tekrar zaten ister istemez oluyor ona bir şey diyemiyoruz ama...

EREN ERDEM (İstanbul) – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 39

Tabii, ilk turda çok kapsamlı değerlendirmeler yapıldı, ben birazdan Sayın Müsteşar Yardımcımızın bu konuda bizi bilgilendirmesi istiyorum.

Bu mutabakat metninin siyasilere paylaşılması gerekiyor yani biz bu anlaşmanın da kapsandığı o çatı mutabakat metninin içeriğini bilmek durumundayız. Bunu bilmemizin getireceği şey nedir? Şudur ki biz, İsrail ile bir anlaşma yaptığımızı söylüyoruz, buradaki arkadaşlarımızın neredeyse tamamı Türkiye'nin Aşdod limanı üzerinden hatta ve hatta bakınız şöyle ifadeler kullanıldı, bu da ben de şöyle bir alınganlık yarattı. Bazı arkadaşlarımız "Eskiden inşaat malzemesi gidemiyordu." dedi. Şimdi, bizim elimizdeki şu belgede inşaat malzemesi gideceği yazmıyor. Eğer inşaat malzemesinin gideceği bir mutabakat metninde varsa ve bazı arkadaşlarımız bunu okumuş, biz okuyamamışsak burada ciddi bir problem var demektir. Yani ben şu metne bakarak artık Gazze'ye Aşdod limanı üzerinden inşaat malzemesi gönderebileceğimizi bilmiyorum. Bunu nasıl öğrenebilirim? Ne göndereceğiz, ne alacağız yahut da bizim orada okul yapacağımızı Netanyahu'nun açıklamasında okuyoruz ama bizim elimizde bir mutabakat metni yok şu anda. Yani bizim elimizde sadece Türkiye'nin İsrail'e benim ifademle teslimiyet anlaşması var ve bu teslimiyet anlaşması da çok sıkıntılı.

Şimdi, tabii, tartışmaları açmak niyetinde değilim ama şunu da ifade etmek isterim: Bakınız, İsrail ile hukukumuz elbette ki normal olmalı, Türkiye Cumhuriyeti devleti bütün dünya ülkeleriyle ciddi bir hukuk kurmalı, hele hele bugünlerde Amerika'nın 15 Temmuz FETÖ girişiminin arkasında olduğu yönündeki bu yaygın kanaat belirginleşmişken bizim Rusya ile Cumhurbaşkanının Rusya'ya gitmesi ve benzeri adımlar atılması, bunlar yararlı işlerdir, bunları eleştirmiyoruz. Bunlar bizim aslında bütün dünyada geniş kapsamlı ittifaklar silsilesini inşa edebilmemiz adına verimli çalışmalar; gidilmelidir hatta bana yabancı basında da sorulduğunda, işte "Gitmesini nasıl buluyorsunuz?" diye, çok olumludur. Putin'in de buraya gelmesi gerekir, vesaire, vesaire ama toplamda değerlendirme yaparken değerli arkadaşlar, yanlışlarımızdan dolayı çürümüş veya kopmuş olan ilişkileri derin ve bizi çok vahim bir duruma sürükleyecek tavizler vererek onarmaya çalışmamız doğru değildir. Burada karşılıklı olarak kendi ulusal onurumuzu koruyan bir tutum içerisinde anlaşmalar yapmalıyız.

Şöyle bir mesele var onu ifade etmek gerekir: Mesela, arkadaşlarımız "One minute"i bir övünç kaynağı olarak ifade ettiler, hatta "One minute"nin Cumhuriyet Halk Partisi tarafından eleştirildiğini ifade ettiler. Yahu, bu ülkede Cumhurbaşkanı "One minute"i zaten moderatöre söylediğini ifade etti yani Şimon Peres'e söylemediğini, moderatörü hedef aldığı ifade etti. Ya, bunun üzerinden bence birbirimizi şey yapmamamız gerekir; yani biz şöyle ettik de böyle ettik. Yani işte, solcular FHKO safalarında İsrail'le silahlı mücadele verdi, efendim, şunlar... Bu tartışma doğru bir tartışma değil arkadaşlar, buradan çıkamayız. Geldiğimiz nokta şudur: Elimizde bir madde, bir anlaşma var ve bu anlaşma bizim aleyhimize. Şimdi demin, aramıza yeni katılan çok değerli Sayın Yıldız bu maddenin, bu anlaşmanın 5'nci maddesinin kati surette bizi bağlamadığını ifade etti yani "Bizi bağlamaz, yani yargı süreçleri devam edebilir." dedi. Ee, doğru, zaten 5'nci maddede yargı sürecinin devam ettiğini söylüyoruz. Adalet Bakanlığının temsilcisi burada ama şunu söylüyor 5'nci madde, diyor ki değerli arkadaşlar "Biz aradan çıkarız, siz ne halt ederseniz edin." diyor. 5'inci madde bunu söylüyor açıkça; dil bu, üslup bu. Diyor ki: "Biz 20 milyonu veririz, ondan sonra aileler bir kazanım elde ederse bunu Hükümet öder, bizi bağlamaz, biz muafız." Şimdi, evet, zaten burada bir problem yok yani yargı sürecinin durdurulması yönünde bir durum yok ama arkadaşlar, şimdi bunun muhatabı Türkiye değil yani bu işin muhatabı İsrail'dir. Zaten ortada sıkıntılı bir anlaşma var. Bu anlaşma zaten bizim elimizi kolumuzu bağlayan, Gazze'deki ablukayı meşrulaştıran, ona politik bir çerçeve, bir güvenlik alanı oluşturan bir anlaşma. Bunun üzerinden bizim tartışmayı farklı bir zeminde konumlandırmamız gerekir.

Ben şunu çok net ifade etmek istiyorum arkadaşlar, bu yaşanan problemin temelinde yatan şey şu: Hani demin Cumhuriyet Halk Partisinin geçmişte şöyle ettiği, bugün böyle ettiği... Arkadaşlar, bakın, Cumhurbaşkanı, bu ülkede 78 milyonun Cumhurbaşkanı "İsrail'i döktüğü kanda boğacağımızı." söylüyor yani normal şartlarda döktüğü kanda boğmak arkadaşlar, çok ağır bir ithamdır. Yani bu ithamı doğru tanımlamak gerekir. Siyaseten Gazze'ye hava harekâtı yapılırken ben de aynı duyguları paylaşıyordum yani ben de aynı şekilde... Sayın Kavakcı o gün oradaydı, ben de o dönem Fatih'te Sayın Eliaçık'la beraber Kültür Evi'nde çalışmalar yapan dolayısıyla camiayı iyi bilen, tanıyan, o etkinliklerin tümüne katılan, gemidekilerin birçoğunu tanıyan, İbrahim Sediyanı'den Furkan Doğan'a, onların yakınlarını iyi bilen bir insanım. Yani şimdi, o inançsal ya da siyasal bir hareket değil, tam tersine oradaki ablukayı ortadan kaldırmaya dönük bir barış aktivistlerinden oluşan bir yapıydı yani onun Hükümet partisinden, şu partiden bu partiden ziyade çünkü içinde benim tanıdığım sosyalistler vardı, Avrupalı sosyalistler ki onlarla biz Fatih Kızıtaşı'nda döndükleri zaman çok yoğun tartışmalar, sohbetler yaptık ve çok olumlu diyaloglarımız vardı.

Şimdi, bu açıdan değerlendirdiğimiz zaman arkadaşlar, bizim bir kere bu anlaşmayı kati suretle olumlamadığımızı ortaya koymamız gerekiyor ve bizim bu konuda elbette ki normalleşme adımları atmamız gerekiyor, elbette bunu Hükümetin atması gerekiyor tıpkı Rusya'yla yapıldığı gibi aynı şekilde kati suretle...

Sayın Taha Özhan'ın demin "İnternet'ten okudum, gayet de memnun oldum." Sayın Serkan Topal'ın bir önerisi üzerine "değerlendireceğiz" demişsiniz yani Türkiye-Suriye Dostluk Grubu...

BAŞKAN – Yani o Oda TV'nin her zamanki...

EREN ERDEM (İstanbul) – Öyle mi? Hayal kırıklığı yaşadım şu an. Sözümlü geri aldım, memnuniyetimi...

BAŞKAN - Hayır şöyle bir şey, onu söyleyeyim de yani bir teknik ve mevzuat imkânsızlığı yani karşıda olmayan, Medisile olmayan ilişkiyi, olmayan dostluk grubuyla, olmayan dostluk grubunu icat etmemiz mümkün değil. Hatırlarsanız...

OĞUZ KAN SALICI (İstanbul) - Teşekkür edecek bir yer buldu, o da...

EREN ERDEM (İstanbul) - Ya bir teşekkür edelim Sayın Başkanım yani.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 40

BAŞKAN – Serkâr olmayan meclisten olmayan dostluk grubu çıkarmaya çalışıyor. Bu şeye benziyor hatırlarsanız İngiltere’de olmayan bir kurumla burada ısrarla bir anlaşma imzalamaya çalışıyorduk, sonunda hepimiz ikna olduk ki olmayan kurumla imzalamak biraz zor oluyor. Suriye’de de bir meclis yok, bir dostluk grubu yok. Türkiye’de de olmayan dostluk grubuyla bir dostluk grubu kurulması teknik olarak mümkün değil, ahlaken de kimsenin gidip üye olacağını zannetmiyorum. Yani bu detaya girmedik tabii yani ben...

EREN ERDEM (İstanbul) - Sözümlü geri alarak devam ediyorum.

BAŞKAN - Almanızda fayda var çünkü durum bu yani.

EREN ERDEM (İstanbul) – Tamam, sözümlü geri alarak devam ediyorum.

Değerli arkadaşlar, elbette ki onurlu duruş, bölgedeki mazlum halkların yaşamış olduğu krizlere, o halkları sahiplenici bir dil kurarak mümkündür ama uluslararası diplomaside de... Bakın Sayın Cumhurbaşkanının bütün İsrail başlıklı “tweet”lerini buradan bizim arkadaşlarımız çıkartmışlar. Arkadaşlar, “terör devleti”, “alçaklar sürüsü” bilmem ne... Ya, olağanüstü yüksek dozajlı ifadeler, vurgular, cümleler... Şimdi oradan işi buraya getirdiğimiz zaman ve oradan işi buraya getirip işte tabiri caizse lütuf bağlamındaki ödemelerle tamamen ambargoyu meşrulaştıran... Yani bu iş başka bir yere gider yani bu yüzden buna karşı bir müşterek tutum izlenmesi gereklidir. Elbette ki normalleşeceğiz, elbette ki daha sağlıklı bir zemine taşıyacağız, elbette ki bölgedeki dengelerin barışçıl zemine yeniden yapılanmasını sağlayacak bir irade ortaya koyacağız ama burada bu kadar ağır tavizler vererek, Türkiye’yi İsrail’in önünde boyun bükük bir pozisyona getirecek ve teslimiyet anlaşmaları imzalayarak değil, tam tersine, hakkı, hukuku gözetin ve bu ülkenin vatandaşlarının, mağdur edilmiş vatandaşların ve oradaki insanların hakkını, hukukunu gözetin bir tutumla.

Değerli arkadaşlar, çok net ve açık. Evet, Mavi Marmara meselesine öyle bakabilirsiniz. Yani Aşdod Limanı, arkadaşlar, bir onur meselesiydi geçmişte. Ben sizin daha iyi bildiğinizi biliyorum, Sayın Kavakçı’nın daha iyi bildiğini biliyorum, bu bir onur meselesiydi yani geminin Gazze Limanı’na gitmesi yoksa zaten basit bir prosedür. Hükümetin girişimleriyle Kızılay’ın gemileri de oraya gidebilirdi yani bu işin mahiyeti farklıdır. Şu anlama gelir arkadaşlar, Aşdod Limanı demek Gazze ablukasını tanımak, kabul etmek, meşrulaştırmak, onu onamak ve onu uluslararası alanda da meşru gören bir devlet hâline gelmek demektir. Türkiye elbette ki burada bir taviz verecekse de bu tavizi arkadaşlar, bu şekilde vermemelidir ve çünkü biz yıllarca yani... Demin Sayın Bekaroğlu’yla konuşurken bana hatırlattı, dedi ki: 2009 seçimlerinde Urfa’ya gittim, orada Cumhurbaşkanı -yani o dönemin Başbakanı kendisi- ve orada bir milletvekili adayı -ismini anımsayamadım- ikisinin fotoğrafı altında “One minute” yazıyor. “Ya Urfa’da bile bunun propagandası yapıldı kardeşim.” dedi. Yani şimdi gerçekten de bu propaganda yapıldı arkadaşlar ama o gemiler oraya geldikten sonra da ki burada şimdi sahiplenici bir dil kuruyorsunuz, yarın bundan pişman olabilirsiniz Sayın Yıldız çünkü Cumhurbaşkanı bu gemilerin kendisinden izin almadan gittiğini çok sert bir tonda söyledi. Yarın bu gemileri organize edenler FETÖ’cü de ilan edilebilirler yani buralara da gidebilir bu iş. Dolayısıyla ben tavsiye ediyorum, pişman olacağınız vurgular yapmayın çünkü işin gidişatı çok sıkıntılıdır, mesele Mavi Marmara değildir, mesele İsrail’in çok ukala bir tavırla, öteden beridir sürdürdüğü emperyalist bir dille bize bir şeyleri kabul ettirme ihtirasını bizim meşru hâle getirmemizdir. Dolayısıyla biz elbette de normalleşeceğiz ama hiç kimsenin sömürgeci emperyalist ihtirasının onaylayıp meşrulaştıran bir zeminde değil, çıkarlarımızı, onurumuzu koruyan bir tutumda bunu yapmamız gerekir. O yüzden çok sıkıntılı bir anlaşmayı tartıştığımızı tekrar vurgulayarak teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkan, ben detaylara, maddelere girmeyeceğim onlar zaten yeterince konuşuldu.

Şimdi, dış politikada yaşadığımız sıkıntının özü şu arkadaşlar: Dış politikayı bizim meydan siyasetimize kurban ediyoruz. Yani biz “Ey Amerika” diye başlayan cümleler kurduğumuz sürece “Ey Merkel”, “Ey Avrupa Birliği”, “ey -siz doldurun devamını- İsrail” gibi cümleler kurduğumuz sürece bu yama tutmaz. Hatırlayın, Türkiye’de ilk defa bir parti iktidar olmuyor. Geçmişte de Türkiye’de koalisyonlar oldu, tek başına iktidarlar oldu, darbe dönemleri oldu, darbe dönemlerinin önceleri oldu, sonraları oldu yani çok olağanüstü dönemlerin yaşandığı zamanlar oldu. Birçoğunda iktidarla muhalefet dış politika konusunda belirli bir mutabakatı zorlardı. Yüzde yüz aynı fikirde olmaları tabii ki mümkün değil ama dış politika konusunda bir mutabakat üzerinden gidilirdi. Bu hem Dışişleri bürokrasisinin işini kolaylaştırır hem Dışişleri Bakanlığının siyasi olarak karar alma mercisinin işini kolaylaştırır hem Hükümetin işini kolaylaştırır. Fakat sizin iktidarınız döneminde bu hat tamamen koptu arkadaşlar. Tamamen kopmuş olmasının nedeni dış politika çok açık bir şekilde iç politikanın bir malzemesi hâline geldi. Bazen Kürt sorunu üzerinden geldi, bazen İsrail üzerinden geldi, bazen Amerika üzerinden geldi, bazen Avrupa Birliği üzerinden geldi. Yurt dışına yapmış olduğumuz heyetlerde gördük, buradaki arkadaşlarımızın çok çok büyük bir kısmı o heyetlerin içindeydi. Arkadaşlar, çok haklı olduğumuz bir darbeye karşı çıkışı Batı dünyasında anlatmakta zorlanıyoruz, canımız çıkıyor. Şimdi bunu görmeyecek miyiz biz? Bu, sadece sizin probleminiz değil, bizim de problemimiz. İcra noktasında siz olduğunuz için sizi eleştiriyoruz, icra noktasında başka birisi olsa orayı eleştireceğiz. Çok haklı olduğumuz yani kendi uçaklarımızın kendi Parlamentomuzu bombaladığı tam bir aymazlık ve travma durumunda dahi bunu izah ederken karşımızdakiler “Ha öyle mi oldu?” hafifliğiyle meseleye yaklaşıyorlar. Biz meseleyi ciddiye alıp iktidarıyla muhalefetiyle uğraştığımız için mesele belli bir noktaya geliyor. Şimdi Türkiye’nin dış dünyadaki itibarı, maalesef bu on dört senenin sonucunda kötü bir sıfat kullanmayayım ama parlak bir yerde değil arkadaşlar. Özellikle Avrupa tarafında parlak bir yerde değil, Araplar tarafından da parlak bir yerde değil. Bugün “Fehmi Koru’nun 15 Temmuzla ilgili yazısını okursanız sevinirim.” dedim, ondan dolayı söyledim. Arap basınında o gece neler yazıldığını, ertesi gün gazetelerin hangi başlıklarla çıktığını, sizin Hükümetinizin de çok iyi müttefik olarak algıladığı bazı yerlerde bunların nasıl olduğunu bir görelim. Yani bu kadar ülkeyi nasıl bu kadar düşmanlaştırdık ki “Darbe yapılırsa da bunlar Türkiye’nin başından gitse.” noktasına gelindi. Şimdi bunu düşünmek zorundayız arkadaşlar. İsrail’le yapılan anlaşmada bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 41

mesele Türkiye'nin iç siyaseti hâline getirildiği için, çok ileri sözler söylendiği için biz sizi bugün burada sıkıştırıyoruz. Prensipten olarak söylüyoruz, biz İsrail'le normalleşmeye karşı değiliz ama öyle şeyler söylediniz ki meydanlarda yani neredeyse İsrail bir kaşık suda boğulacak bir ülkeye dönüştü ama İsrail lobisi Türkiye'yi sıkıştırmaya başlayınca dünyanın dört bir tarafında, döndük hiç hak etmediğimiz bir anlaşmaya imza koymak durumunda kaldık. Siz de mahcupsunuz, görüyoruz. Bu anlaşma Türkiye'nin talebi olan anlaşma değil arkadaşlar, sizin istediğiniz anlaşma da değil, sizin daha önce söylemiş olduğunuz, taahhüt etmiş olduğunuz şeyler de değil. Biz Gazze'ye ablukanın kaldırılmasına itiraz etmedik. "Nereden çıkarıyorsunuz Gazze'nin ablukasını?" demedik. Siz söylediniz, biz arkadaşında durduk. Evet, Gazze'de abluka kalkarsa Filistin halkı tarihî dostluk ilişkilerimizin olduğu, siyasi olarak da kendimizi yakın hissettiğimiz mağdur olmuş bir halk yani biz bundan niye gocunalım? Ama özür diliyorsunuz İnternet sitesinde, ondan sonra abluka olduğu yerde duruyor, daha önce var olan şey aynen devam ediyor. Bizi bu hâle düşürmeyin arkadaşlar, bu hâle düşürmeyin ki Türkiye gururlu, onurlu bir şekilde dış politikasını yürütebilecek bir hâle gelsin.

Bir köşe yazısı var bir cümleyle ondan bahsedeyim. Bu konumuzla alakalı değil, tartışma açmak için söylemiyorum ama eğer doğruyla facia, onun için söylüyorum. Abdulkadir Selvi, sizin mahallenin iyi tanıdığı, sevdiği saydığı, bizim de bir gazeteci olarak takdirle karşıladığımız bir arkadaş. 1 Mayıs 2014'te bir yazı yazıyor. Ben o zaman gözden kaçırmışım ama yakın zamanlarda tekrar gündeme geldi. Arkadaşlar, diyor ki: "Bu yazıyı yazmadan önce -yani kritik olan bir iki cümleyi okutuyorum, geri kalanını isteyen okuyabilir- birkaç kaynaktan teyit etmeye çalıştığım için daha önce yazamadım ancak bugün yazıyorum." diyor. Yani birkaç kaynaktan teyit edip yazdığını söyleyen bir kişi ki kendisi gazetecilik konusunda ciddi bir arkadaş. CIA Başkanı Petraeus "Siz İsrail'in özrünü kabul edin, biz de sizin cemaatle ilişkilerinizi düzenleyelim." diye teklifte bulunuyor. Bulduğu kişi Recep Tayyip Erdoğan, Başbakanı zamanında. Tarih 2012 yılı Eylül ayı. Henüz Hükümetle cemaatin arası bozulmamış durumda ama limoni şeyler var, onları yazıyor, detaylarını yazıyor. Eğer bu yazıda sözü edilen şey ciddiye çok daha büyük bir belanın içindeyiz, onu söyleyeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Değerli arkadaşlar, bazı konularda çok ağır eleştiriler oldu yani bence haksız, onlar konusunda kısa bir açıklama yapayım dedim. Yani artık İsrail meselesinden bütün Türk dış politikasını batırarak derecede ağır eleştiriler. Önce şunu söyleyeyim: Yani hırsızın hiç mi suçu yok? Yani Türkiye'nin Batı'yla ilişkilerini bozulması tamamen Türkiye'nin doğrudan kötü dış politikasından kaynaklanmıyor. Ortada ilkesiz, iki yüzlü, "double" standardı olan bir kesim var ve bunlar "İslam dünyasında demokrasiyi savunuyoruz." -laf arasında- dedikleri hâlde Mısır'da darbeyi desteklediler, dünyanın her yerinde darbeyi desteklediler, Türkiye'de de darbeyi destekliyorlardı. Aslında size o şekilde davranmalarının, bize o şekilde davranmalarının bir ölçüde şeyi bu. James Jeffrey'in daha üç gün önce Hürriyet'te çıkan röportajını biliyorsunuz. Yani Türkiye eğer yani burada hanımlar olduğu için çok daha ağır bir şey söyleyemiyorum yani eğer onların istediği pozisyonda olsaydı hiçbir zaman Türkiye'yle onlar arasında bir problem olmayacaktı. Burada sorun Türkiye'nin bağımsız bir dış politika gütmesi ve gütmeye çalışması daha doğrusu. Belki tam anlamıyla güdemese bile gütmeye çalışmasından kaynaklanıyor. Yani burada çok ağır bir haksızlık var yani Hükümet her şeyi yanlış yaptı. Dış politikada her şey size de bağlı değil ki. Mısır'da darbe oldu, Batı açıktan arkasında durdu. Libya'daki süreci açıkça Batı kendi kendilerine eleştiriyorlar. Suriye'de, demin Öztürk Bey Türkiye'nin kırmızı çizgilerinin ne kadar pembeleştiğinden bahsetti. Amerika'nın bütün kırmızı çizgileri kalktı Suriye'de. Obama açıktan dedi ki: "Kimyasal silahlar bizim kırmızı çizgimizdir." Ne yaptı sonra? Hiçbir şey yapmadı. Amerika dünyanın süper gücü, istese her şey yapardı. Yani dış politikada yani orada ortada herkes ilkel davranıyor, bir Türkiye bu arada çok ilkesiz şey yürütüyor.

Rusya'yla ilişkiler. Rusya'yla ilişkilerde son tahlilde Başbakan "Emri ben verdim." demedi. Başbakan angajman kuralları gereği bu sınırları geçene yönelik yani bizatihi o uçağa yönelik bir emir verdiğini söylemedi. Cumhurbaşkanı da iki gün sonra... Yani ilk başta beklediler, Putin'le ilişki kurmaya çalıştılar. Ayrıca şunu söyleyeyim: Arkadaşlar kelimelere çok takılıyorlar. Türkiye Rusya'dan özür dilemedi Cumhurbaşkanı üzüntülerini bildirdi "Sorry" dedi.

OĞUZ KAN SALICI (İstanbul) - İngilizce "Excuse me", Rusça "İzvinite."

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Yani üzüntülerini bildirdi. Yani "Apologize" değil.

Evet, o kısmı geçelim yani sonuçta Türkiye bölgede kendi kontrolünde olmayan şeyler yüzünden mevzi kaybetti. Doğrudur. Maliki gelmeseydi Irak'la ilişkiler gayet güzel devam ediyordu. Irak'ı bu hâle getiren de, Amerikalıların kendileri söylüyor, Maliki'dir. Yani onun politikaları yüzünden, IŞİD de o yüzden çıktı, diğer terör örgütleri de yeniden güç kazandı. Yani bunda bizim ne şeyimiz var. İran'la en zor durumda bile Türkiye Brezilya'yla beraber İran nükleer anlaşmasında Türkiye prensip olarak orada barıştan yana durdu. O zaman Türkiye'yi eleştirenler aynı anlaşmayı daha sonra kendileri imzaladılar. Yani demek istediğim şu: Biraz yüklenirken tamam, haklısınız muhalefet yüklenecek, eyvallah bir şey demiyoruz.

OĞUZ KAN SALICI (İstanbul) – Sen de öyle bir şey diyorsun ki dükkânı kapatıp gidelim ağabey.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Yok hayır, ben şunu demek istemiyorum: Elimizde olmayan şeyler yüzünden bazı şeyler bozuk gittiyse tamamen de yani bunu Hükümete ya da Türkiye'deki dış politikasının suçu olarak şey yapmayalım. Yani bazı şeyler Arap Baharı sonrasında Batı ne yaptı? İslam dünyasında demokrasinin kendilerine zararlı olacağını düşündü. Arap Baharından sonra bütün demokratik yolla gelen iktidarların anti Amerikan olduğunu görünce frene bastılar, bu kadar basittir. Yani orada demokrasi diyorlar, burada bize iki yüzlülük yapıyorlar. Şimdi yani hırsızın hiç mi suçu yok arkadaşlar, lütfen.

Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 42

BAŞKAN – Sayın Yalçın, çok daha fazla dağılmadan... Yani konu bitmez, spesifik bir konumuz var oraya yeniden dönmüş olalım. Bayağı bir değerlendirme yapıldı, size doğrudan sorular soruldu. Sizden de ricam tekrara girmeyecek şekilde cevap verebilirsiniz. Ama lütfen, hiçbir soruyu atlamadan cevaplamaya çalışalım.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Mutabakat metni...

BAŞKAN – Tabii, o, birkaç kez soruldu. Ricam yeniden tartışmaya açacak şekilde soru atlamayalım. Zaten Hanımefendi de, siz de not aldınız.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Sağ olun Sayın Başkan.

Bu sayede değerli Mediste bir akşam yemeği yeme imkânı sağladığınız için de ayrıca teşekkür ediyorum. Sayın meslektaşımız Öztürk Bey'e de teşekkür ediyorum, bizi ağırladı. Sizler sayesinde güzel bir yemek yemiş olduk.

BAŞKAN – Yani, Dışişleri Bakanlığı standardını tutmaz ama idare edin artık.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Vallahi, benim bu akşam yediğim yemek standardın üstündeydi, çok güzeldi.

BAŞKAN – Afiyet olsun.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Şimdi, tekrara düşmeden, vaktinizi de çok almadan kısa kısa cevaplar vermeye çalışacağım.

Bu anlaşma bir usul anlaşması ve anlaşmanın başlığının da anlaşma gibi hukuki bir değeri var. Ve orada da bu anlaşmanın tazminata ilişkin prosedür anlaşması olduğu kayıtlı.

İkincisi -daha önce izah etmişim ama- "exgratia" Latince hukuki bir terim ve hukuki yükümlülük dışı bir meblağ. Evet, çünkü bir mahkeme, uluslararası bir mahkeme ya da bir ceza davası sonucu hüküm giyilerek verilen bir meblağ değil, diplomatik bir müzakere sürecinin sonunda verilmesi kabul ettirilen bir bedel. O yüzden hukuki yükümlülük dışı bir bedel, o yüzden Latince bir terim kullanılmış.

Bu anlaşmanın mütemmim cüzü, üç sayfalık gerekçesi. Bu da, bu toplantıdan sonra kamuoyuna duyurulacak ve mütemmim cüz olarak da bilinecek hukuki değeri olan bir metin. Ve orada daha önce uzun zamanlarca sürdürülmüş müzakerelerin sonucunda varılan, mutabık kalınan hususlar gerekçeye aynen yansıtılmış ve orada da hukuki metin olan, mütemmim cüz olan üç sayfalık gerekçe, ki anlaşmadan iki buçuk sayfa daha fazla, ağırlıklı olarak Gazze'ye yapılacaklar ve altyapı projesi, içme suyu, elektrik projesi, her türlü sivil malzeme girişi ve imara yönelik projeler şeklinde vurgulanmış. Bundan başka imzalı bir anlaşma yok. Mutabakat notunun gerekçeye iki buçuk sayfa yansıtılmasıyla anlaşmanın mütemmim cüzü hâline getirilmiş.

Bu anlaşma bizim İsrail'le ilişkilerimizi, Filistin davasına yaklaşımımızı sonlandıran, bitiren bir anlaşma değil. Bu anlaşma, bir olay sonrasında ortaya koyduğumuz koşullara cevap getirme gayretinde olan bir mutabakatın bir parçası bir anlaşma. Biz bu anlaşmayı imzaladıktan sonra İsrail'in yasa dışı yerleşimlerine açıkça, resmen kınayan resmî açıklamalar yaptık. Ve bütün bu politikalarımız İsrail'e karşı, İsrail'e yönelik, onun hukuk dışı davranışlarına karşı politikalarımız tabii ki sürececek. Filistin davası da tabii ki bizim millî davamız, politika üstü davamız olmaya devam edecek. Gazze'ye ilişkin, bütün bu gerekçede de kayıtlı, insani faaliyetler, inşaat, altyapı, elektrik, su, bütün bu projeler hız kazanacak. Geçtiğimiz altı yıl içerisinde belki bazı ülkelerden Aşdod Limanı üzerinden yardımlar yapılmış olabilir ama eğer, bütün bu çabalar yapılmadıysa ve her şey yolundaysa "Niye hâlâ orada elektrik yok, niye hâlâ orada su yok, niye hâlâ konut yok, niye hâlâ hastane yok?" Demek ki, belki tek tük, ittire kaktıra sivil toplum kuruluşlarının başka ülkelere ait yardımları yapıldıysa bile bunların oranın yaralarına şifa olmadığı açık. Şimdi, biz bunları bu mutabakatla hızlandırarak çözme gayreti içerisindeyiz.

Özür meselesine tepkiler... Ve son kez söylüyorum ki özür, telefonla yapıldıktan sonra aynı gün İsrail Başbakanlığının web sitesine İngilizce olarak konulmuştur ve bugün şu anda da, hepimiz açtığımızda İsrail Başbakanlık web sitesinde görebiliyoruz. Hemen kaldırırlardı mesela, aklıma o geliyor, hâlâ orada ve tarihte de kalmış şekliyle duruyor. Herhâlde kapalı ve kimsenin görmediği bir mektuptan çok daha tarihe kalmış bir resmî belge.

Anlaşmanın bedeli, bu bedel olur muydu, davalar düşerse insanların hakkı, alacakları meselesine değinildi. Şimdi, bu anlaşmayla 20 milyon dolar verilecek. Şimdi, Türkiye'de süren davalar 32 tane, biten de 2 dava. Bu anlaşma olmasaydı, her şey devam etseydi ve bütün davalar talep edilen miktarla bitseydi -ki hiçbir mahkeme talep edilen miktarı vermiyor, neredeyse dörtte 1'ini veriyor, örnek, biten 2 davadır- bütün davalar bittiğinde bile insanların alacağı para 17 milyon TL olacaktı. Yani hiçbir şey yapmayıp bütün bu davaları bıraktığımız zaman sonuçta varılacak nokta o. Ayrıca, uluslararası hukukta, Uluslararası Adalet Divanında, Birleşmiş Milletler konvansiyonlarında "devletlerin egemen bağımsızlığı" diye bir kavram var. İtalya, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya'ya devlet olarak dava açtı ve Uluslararası Adalet Divanı devletlerin egemen bağımsızlığını ileri sürerek bu davaları reddetti.

Sonuçta, biz hiçbir şey yapmasaydık, hiçbir derde de şifa olmadan bu davaları bekleseydik, bu davalar ne zaman bitecekti? Talep edeceğimiz, sonuca bağlayacağımız para 17 milyon TL olacaktı ve bu paraları büyük ihtimalle İsrail vermeyecekti ve devletin egemen bağımsızlığına sığınacaktı. Hâlbuki devlet diplomatik müzakere yöntemiyle altı yıl sonra, uzun bir süreçten sonra bütün bu acılara bir nebze şifa olacak ve uluslararası standartların Türkiye içindeki Türk mahkemelerinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemelerinin verdiği kadar ve vereceğinin çok çok ötesinde bir bedeli bu usul anlaşmasıyla kabul edildikten sonra Meclisten yirmi beş iş günü içinde, hiçbir şeyi takip etmeden ve şart koşmadan alacak ve insanlarımızı dağıtabilecek.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 43

Bir husus da İsrail'deki tepkiler... Ona değinildi, bilgi olarak, ben teknik olarak bilgi vermek durumundayım yorumdan ziyade. İsrail'de bu anlaşma 10 kişilik parlamentoda saatlerce süren tartışmalardan sonra 7'ye 3'le kabul edildi yani 3 ret, 7 kabul. Çetin bir müzakere oldu ve çok sert eleştiriler medyada, kamuoyunda İsrail'in böyle bir mutabakatı kabul etmesine yönelik yapıldı.

Netanyahu'nun kendi yönetimini ve iç siyaseti rahatlatmak adına yaptığı açıklamalara ben buradan cevap vermek durumunda değilim. Nitekim, kaç açıklamasını güvenilir ve doğru bulmayıp, sonra bir tanesini güvenilir ve doğru bulmaya yeltenmek de çok doğru değil diye düşünüyorum.

Özür ve tazminat konusunda İsrail kamuoyunda hiçbir tereddüt olmamıştır. Yani "Bu tazminat da değildir, özür de değildir, böyle bir şey olmamıştır." diye bir genel yargı olmamıştır. Bu bakımdan da özürün, ki hukuki bir anlamı var ve bedelin tazminat olduğuna dair bir tereddüt yok.

Sonuç olarak, ben şahsi görüşümle de bitirmek istiyorum: Filistin meselesi, Filistin davası kalıcı, daimî bir sonuca varmadan zaten hiçbirimize, hiçbir zaman rahat ve huzur yok. Ama bu anlattığımız usul anlaşması ve bir olaydan sonra varılan mutabakatın Komisyonun değerli üyelerince ve daha sonra Mecliste kabul göreceğini umuyorum çünkü bunun sonuçta şehitlerimizin müthiş bir farkındalık yarattığını, bu farkındalıktan sonra ilk kez BM Güvenlik Konseyinde İsrail'in kınandığını, BM İnsan Hakları Komisyonunun ilk kez İsrail'e yargı veren, hükümler veren bir rapor yaptığını ve bütün bu altı yıl boyunca Türkiye'nin bu müzakere boyunca, genel mutabakat boyunca bu konuyu canlı tuttuğunu söyleyebilirim.

Son olarak, hem Meşal hem Abbas hem Hamas hem El-Fetih hem Gazze hem Ramallah bizi bu anlaşmalar ve mutabakatlardan dolayı defalarca tebrik etmişlerdir. Herhâlde, Gazzelilerin, Ramallah'ın, Filistinlilerin mutlu olup tebrik ettiği bir anlaşmayı da değerli vekillerimiz onaylar diye düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Şimdi, değerli arkadaşlar, burada anlaşmanın ismi her ne kadar "tazminat" olsa da buraya sıkıştırılmış bir af var. Yani bütün hukuki süreçlerden muaf tutulması yani sadece parasal olarak değil, cezai, manevi... Adalet Bakanlığı temsilcimize soruyorum, yani burada sadece bir para konusu, ismi öyle olsa da o isme sıkıştırılmış bir cezai muafiyetten toptan münezzeh kılınıyor askerler; ona ne diyorsunuz? Bir de ben başlangıçta bir şey sormuştum, bu böyle bir af kapsamındaysa bunu medisteki oylaması basit çoğunluk mu yoksa nitelikli çoğunluk mu?

BAŞKAN – Sayın Menteş, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI SELAHADDİN MENTEŞ – Başkanım ben de sizi ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi şöyle: Tabii, Sayın Büyükelçimiz de vurguladı, bu konuda aslında Türkiye'de açılmış hem hukuk davaları var hem de ceza davası var. Bu anlaşma, Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail devleti arasındaki tazminata ilişkin usul anlaşması usulüne uygun olarak yürürlüğe girdikten sonra ilk önce mahkemelerimiz bir uygulama yapacaklar. Dolayısıyla yani onlar, kanun uygulayıcılar, hâkimler kendi uygulamalarıyla ondan bir anlam çıkaracaklar; bir bunu bekleyeceğiz. Yani mesela, bunu ne olarak algılayacak 4'üncü maddeyi ve 5'inci maddeyi, ona göre bir işlem tesis edecek mahkemeler. Tabii onun hem Yargıtay süreci var hem de Türkiye'de kesinleşme süreci var. Ben burada şahsi kanaatimi de beraber ifade edeyim: Benim anladığım kadarıyla sanki konuşmalardan da, hukukçu olan vekillerimizin konuşmalarından çıkardığım sonuç ve kendi yorumum da: Bu anlaşmanın aslında bu hükümlerinin maddi hukuk açısından ziyade daha çok usul hükümlerine yönelik düzenlemeler getirdiğini düşünüyorum şahsen. O da, özellikle tazminata ilişkin düzenleme açısından, bu 5'inci maddede düzenlenmiş, daha çok husumet yani biz ona "ehliyet" diyoruz, buna yönelik bir düzenleme içerdiğini düşünüyorum. Burada bugüne kadar açılan davalarda daha çok husumet İsrail devletine yöneltilmişti ama bizim yaptığımız anlaşma çerçevesinde İsrail devleti bizim devletimize bir ödeme yaptı, "Bu husumeti bize tevcih etmeyin." dedi, ben öyle anlıyorum. Yani burada "Gerek sonuçlanmış davalar açısından gerekse yürüyen davalar açısından husumeti Türkiye Cumhuriyeti devletine yöneltin." dedi. Ama kendisinin ödemiş olduğu toptan bedel karşılığında. Yani, bu kısmını mesela böyle anlıyorum.

Maddi ceza hukuku açısından da daha çok bir yargılama şartı olarak aslında aftan ziyade...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Netanyahu'nun Roma'da yapmış olduğu açıklama... Orada asıl üzerinde durduğu bunların yani İsrail askeri bu davaya karışmış, geldi Türkiye'ye, tak diye yakaladı, Türkiye bununla ilgili tutuklama kararı çıkardı, yakalandı bir yerde, bunun iadesiyle alakalı... Bakın, bu olaya karışan askerlerle ilgili bir af geliyor. Bu işin boyutu yani bunu... Sonuçta madde burada, açık, her türlü hukuki süreçten muaf olacak yani orada serbest dolaşımlarıyla alakalı bir şey var.

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI SELAHADDİN MENTEŞ – Yani, tabii, sayın vekilim, onlar muhtemelen...

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Menteş, Sayın Yalçın'a da soralım, "Burada dava konusu olan isimler kimlerdir ve bunların son durumu nedir?" onu da bir söylerseniz.

Buyurun, siz cevap verin.

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI SELAHADDİN MENTEŞ – Yani, ben nihayetinde bu düzenlemenin özellikle ceza hukukuna ilişkin kısmını bir yargılama şartı olarak düzenlendiğini düşünüyorum, yine bir usul hükmü. Dolayısıyla bir af olarak düşünülmemesi gerektiğini düşünüyorum. Şöyle deme, yani bunu söylemek istemiyorum ama mesela, bir Uluslararası Adalet Divanında böyle bir yargılama olursa buradaki düzenleme ona engel değil.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – O ayrı, onu biliyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyona : Dışişleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışişleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 44

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI SELAHADDİN MENTEŞ – Yani, onu ifade etmişim. Yani öyle bir şey olsa çünkü ona benzer sonuçlar da doğururdu. Sadece bir anlamda biz diplomatik dokunulmazlık gibi yani anlaşmayla...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Tutuklama müzakeresi durumunda, tutuklama yani mahkeme tutuklama kararı verdi, “İsrail askeri sen bizim oradaki 9 vatandaştan 1 tanesini öldürdün kardeşim, ben de sana tutuklama kararı çıkarıyorum.” Yargı kesinleşti. Yani oradan muaf tutuyor, onu demek istiyorum.

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI SELAHADDİN MENTEŞ – Yani, bir yargılama şartı getirmiş, öyle diyelim. Yani biz öyle düşünüyoruz, yargılama şartı getirmiş.

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Sağ olun, teşekkürler.

Devletlerin uluslararası hukukta -demin onu izah etmeye çalıştım- yargı bağımsızlığı var ve bu devlet ajanları için de geçerli. Yani biz, bunu anlıyorum hepimizdeki acı büyük olduğu için daha fazla tazminat, daha fazla yargılama, işte yakalama, hapse atma... Bu istekler herkesin normal, çok doğal, millî reflekslerimiz. Burada İtalya'nın, Almanya, özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki davasını o yüzden örnek verdim. Devletlerin yargı “immunité”si çok önemli, devlet ajanlarının da. Bunu yaparsanız dahi; bir, bunun uluslararası hukukta karşılığı yok ve bununla ilgili bir sonuca varılmayacak. “Bunu böyle bekleyelim, işte öyle bir karar alalım.” denildiğinde bunun uluslararası hukukta...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Askerle ilgili, mesela, İsrail askeri bizim vatandaşımızı öldürdü. Bu, devletin ajanı değil, devletin diplomatı değil.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Devletin ajanı. Bunlar, yargılananlar, 3 tane kuvvet komutanı ile 1 tane istihbarat başkanı. Devlet ajanı bunlar, evet. “Ajan” derken, “casus ajan” anlamında söylemiyorum.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Askerler de var içinde.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Evet, hepsi.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Biz öğrenmek istiyoruz sadece.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Tabii, tabii, ben de anlıyorum.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Yani bunu öğrenmek istiyoruz, ne oluyor ne bitiyor?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ÜMİT YALÇIN – Ben de onu cevaplıyorum işte. Yani bu uluslararası hukuktaki...

BAŞKAN – Arkadaşlar, bu mikrofon işi, açılmayınca kayda girmiyor, onun için her seferinde uğraşıyorum yani özel bir ilgiden değil yani kayda girsin diye söylediğiniz şeyler.

Evet, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI ULUSLARARASI HUKUK VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AHMET BAŞARAN – Sayın Başkanım, ben İstanbul'da devam eden davayla ilgili kısa bir bilgi vermek istemişim.

İstanbul 7. Ağır Ceza Mahkemesi (2012/264) esas sayısında, dönemin İsrail Genelkurmay Başkanı, dönemin Deniz Kuvvetleri Komutanı, Hava Kuvvetleri İstihbarat Sorumlusu ve yine İstihbarat Başkanının -isimleri de tek tek var- hakkındaki yargılama devam ediyor şu anda. Onun dışında, operasyona katılan diğer askerlerin hiçbirinin kimlik bilgileri belli olmadığı için onlar faili meçhul olarak zaten dâimi aramadaki bir evrak bu. Oradaki operasyona katılan askerlerin hiçbirinin kimliği belli değil zaten. Onu tespit etme şansımız da yok dolayısıyla. Bu 4 tane şahısla ilgili olarak da tabii ki Sayın Dışişleri Bakanlığımızın açıklamaları oldu. Bu konuya ilişkin ben belki sadece şahsi bir bilgi olarak... Eski Belçika Kongosu, sonraki Zaire, şu andaki Kongo'nun Dışişleri Bakanı hakkında Belçika kırmızı bülten çıkarmıştı ve bu Lahey Adalet Divanına taşındı. Lahey Adalet Divanında devletin üst düzey sorumlularının dokunulmazlığı olduğundan bahisle bu kırmızı bülten iptal edildi, Belçika da kanunu değiştirmek zorunda kalmıştı dolayısıyla. Bizim açımızdan da bu davayla ilgili olarak bunlar o kategoriye girer mi, girmez mi, onu ben nihai aşamada değerlendirecek konumda değilim ama uluslararası hukukta böyle bir alan var, onu demek istiyorum ben.

İkincisi, dediğiniz gibi, bizzat operasyona katılan askerlerin hiçbirinin kimliği de belli değil, tespit etme şansımız da fiilen yok. Çünkü nihayetinde, helikopterden inen askerleri bizim tespit etme şansımız, hemen hemen imkânsız açıkçası. O evrak İstanbul'da dâimi aramada duruyor şu anda.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Kifayeti müzakere yapabiliriz eğer ekleyecek -özellikle tekrara girmeden- bir şey olacaksa.

Ben çok teşekkür ediyorum. Çok detaylı, etraflıca tartışılmış oldu bazı şeyler.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Yani, başka arkadaşlar da bu konuya değindi, hatta bir arkadaşımız... Burada belli ki başka anlaşmalar var, en azından öyle bir izlenim edindik. O anlaşmalara dair, hangi anlaşmayı nereye kadar biz bilebiliriz, onun bilgisini edinme imkânımız var mı, yok mu?

BAŞKAN – Aslında bu söylendi ama bir tekrarlar mısınız. Altını çizerek söylerseniz...

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ DOĞAN FERHAT IŞIK – Başka bir anlaşma yok, başka imzalanan hiçbir anlaşma yok. Mutabakat notu da gerekçeye 3 sayfa şeklinde, Gazzet'e yönelik olarak yansıtıldı. Utku Bey söylemişti galiba bazı anlaşmalar, mektuplar... Böyle bir mutabakat, dâhilinde ve çerçevesinde yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışışleri

Tarih : 17/08/2016 Saat : Kayıt: Dışışleri Stenograf : Uzman : Sayfa: 45

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
1'inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSRAİL DEVLETİ ARASINDA TAZMİNATA İLİŞKİN USUL ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR

KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 28 Haziran 2016 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(1/754) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, Mardin Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt ve İstanbul Milletvekili Haydar Ali Yıldız'ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Taha Özhan

Malatya

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhleri, daha önce de söylediğim gibi, yarın on ikiye kadar yazılabilir. Büromuza iletirseniz biz de hemen -biliyorsunuz, baskıya gidecek bu- yetiştirmiş oluruz.

Kıymetli milletvekilleri, değerli katılımcılar; öncelikle Hükümet yetkililerine çok teşekkür ediyoruz, bu saate kadar bizimle beraber oldular.

Sizler tarafından da gündeme getirilecek bir şey yoksa Dışışleri Komisyonunun 26'ncı Yasama Dönemi Birinci Yasama Yılı 32'nci Toplantısını kapatıyorum.

Bütün Komisyon üyeleri mize ve diğer arkadaşlara teşekkür ediyorum, sağ olun.

Kapanma Saati: 22.04

